

JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH
EKONOMICKÁ FAKULTA

Katedra řízení

Studijní program: 6208 N Ekonomika a management

Studijní obor: Obchodní podnikání specializace Marketing Management

Využití dotačních titulů pro rozvoj regionu

Vedoucí diplomové práce:
Autor diplomové práce:

Dr. Ing. Dagmar Škodová Parmová
Tomáš Kafka

2009

Prohlášení:

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci na téma: Využití dotačních titulů pro rozvoj regionu vypracoval samostatně pouze s použitím pramenů, literatury uvedených v seznamu citované literatury a pod odborným vedením vedoucího diplomové práce

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své diplomové práce na téma: Využití dotačních titulů pro rozvoj regionu, a to v nezkrácené podobě-v úpravě vzniklé vypuštěním vyznačených částí archivovaných ekonomickou fakultou elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách.

V Českých Budějovicích dne 16.4.2009

.....
Tomáš Kafka

Poděkování:

Děkuji vedoucí diplomové práce Dr. Ing. Dagmar Škodové-Parmové za odborné vedení, cenné rady a všestrannou pomoc při zpracování diplomové práce.

Obsah:

1. Úvod	6
2. Literární přehled	7
2.1 Regionální politika	7
2.1.1 Definice a přístupy regionální politiky.....	7
2.1.2 Charakteristika a typy regionů	9
2.1.3 Regionální politika Evropské unie	10
2.2 Dotace a programy	21
2.2.1 Strukturální fondy	21
2.2.2 Kohezní fond	23
2.2.3 Iniciativy společenství.....	24
2.2.5 Národní strategický referenční rámec	27
2.2.6 Operační programy.....	28
2.2.7 Projekt a projektové řízení	31
2.2.8 Zásady projektového cyklu	31
2.2.9 Struktura projektu.....	32
2.2.10 Monitorování projektu.....	33
2.2.11 Hodnocení projektů	34
2.2.12 Rizika projektů	35
3. Metodika a cíl práce	40
4. Vlastní práce.....	43
4.1 Analýza mikroregionu Náměšťsko	43
4.1.1 Analýza fyzických a přírodních podmínek	43
4.1.2 Analýza obyvatelstva	45
4.1.3 Územně plánovací dokumentace.....	49
4.1.4 Analýza dopravy a technické infrastruktury	50
4.1.5 Hospodářství.....	52
4.1.6 Analýzy občanské vybavenosti	57
4.1.7 Cestovní ruch.....	59
4.1.8 Životní prostředí	61
4.2 Analýza historického vývoje projektů v rámci mikroregionu Náměšťsko	62
4.3 SWOT analýza mikroregionu Náměšťsko	63
4.3.1 Vyhodnocení SWOT analýzy+komentář SWOT analýzy mikroregionu Náměšťsko	64
5. Návrhy řešení rozvoje mikroregionu Náměšťsko	67
5.1 Technická infrastruktura	67
5.1.1 Problematika týkající se odpadních vod.....	67
5.1.2 Revize systémů vodního hospodářství	68
5.2 Dopravní infrastruktura	69
5.3 Zvýšení ekonomické síly mikroregionu	72
5.3.1 Průmyslové zóny	72
5.3.2 Vzdělání v oblasti pracovní síly	75
5.3.3 Zřízení kontaktního místa pro podnikatele.....	76
5.3.4 Zemědělství	77
5.4 Lidé.....	79
5.4.1 Cestovní ruch.....	79
5.4.2 Rozvoj bydlení	82
5.4.3 Kulturní, společenské a sportovní příležitosti	83
5.4.4 Projektové procesní řízení	85

5.5 Ekologie a životní prostředí	85
5.5.1 Ochrana přírody, zachování krajinných charakteristik	85
5.5.2 Systém odpadového hospodářství.....	86
5.6 Návrh projektu „Retenční nádrž Kozí hora“	88
5.6.1 Úvodní informace.....	88
5.6.2 Popis projektu.....	89
5.6.3 Časový harmonogram projektu „Retenční nádrž Kozí hora“	92
5.6.4 Dopad projektu na životní prostředí.....	93
5.6.5 Vliv na rovné příležitosti.....	93
5.6.6 Informační společnost	93
5.6.7 Publicita.....	93
5.6.8 Financování projektu „Retenční nádrž Kozí hora“	94
5.6.9 Závěr.....	94
6. Diskuze.....	95
7. Závěr.....	97
8. Resume	99
9. Použitá literatura	100
10. Seznam příloh.....	102

1. Úvod

Jednou z nejvýznamnějších událostí v oblasti dotačních titulů byl vstup České republiky do Evropské unie. Česká republika spolu s ostatními devíti státy vstoupila do EU 1.5.2004, tato vlna rozšíření s sebou přinesla mnoho aspektů, které ovlivnily náš každodenní život, ale také záležitosti, které se neprojeví ze dne na den, ale je nutno se na ně dlouhodobě připravovat. Tato příprava je podporována dlouhodobými aktivitami na úrovni státu, regionů až po jednotlivé občany. Jedním z významných aspektů, o který se zajímá i široká veřejnost, je možnost čerpání finančních prostředků ze strukturálních fondů EU

Strukturální fondy jsou jedním z nejdůležitějších nástrojů pro realizaci regionální politiky v členských zemích. Mnohdy je regionální politiky označována jako politika strukturální. Prostřednictvím této politiky této politiky usiluje Evropská unie o snižování rozdílů na úrovni rozvoje regionů jednotlivých členských států, k restrukturalizaci průmyslových oblastí, které se ocitly v obtížné situaci, k ekonomické diverzifikaci venkovských oblastí, kde je zemědělství na ústupu, či revitalizaci zanedbaných městských čtvrtí. Tato politika je považována za jednu z nejvýznamnějších politik v rámci EU, a proto na ni připadá více než jedna třetina prostředků z celkového rozpočtu EU. Vzhledem k tomu, že po svém vstupu Česká republika náleží k méně rozvinutým státům EU, otvírá se touto cestou řada možností, jak podpořit všestranný a vyvážený rozvoj svého území.

Pro úspěšné čerpání finančních prostředků ze strukturálních fondů EU je nutné splnit několik podmínek. Prvním z nich je příprava strategických dokumentů, které vymezují priority a cíle rozvoje, na jejichž dosažení budou finanční příspěvky vynakládány. Druhou podmínkou jsou připravené struktury pro administraci finančních toků. Třetí podmínkou jsou projektové záměry jejichž příprava je závislá na veřejnosti, organizacích, krajích, obcích a dalších subjektech.

Základním cílem rozvoje, za tímto účelem zřízených strukturálních fondů, je především napomáhat vytvoření ekonomické a sociální rovnováhy v rámci EU a postupně snižovat rozdíly mezi jednotlivými regiony.

V programovém období 2007-2013 bude mít Česká republika v programech spolufinancovaných ze strukturálních fondů a Fondu soudržnosti více než 773 miliard korun. Na základě definovaných cílů a priorit Národního rozvojového plánu České republiky pro období 2007-2013 a Národního strategického referenčního rámce připravuje Česká republika pro využívání fondů Evropské unie v letech 2007-2013 celkem 24 operačních programů pro nově koncipované 3 cíle Politiky hospodářské a sociální soudržnosti EU.

2. Literární přehled

2.1 Regionální politika

2.1.1 Definice a přístupy regionální politiky

Definic regionální politiky existuje celá řada, přičemž žádná z nich nebyla akceptována za všeobecně přijatelnou.

Damborský, M. (2004) píše, že regionální politika je obecně chápána jako činnost, jejíž úkolem je přispívat ke snižování rozdílů mezi úrovněmi jednotlivých regionů a k zabezpečení jejich harmonického rozvoje. Regionální politika se obecně zaměřuje na podporu podnikání, zlepšení vybavenosti regionů technickou infrastrukturou, povzbuzení bytové výstavby, obovu a rozvoj venkova či na rozvoj cestovního ruchu. **Goodall, B. (2004)** definuje regionální politiku jako součást státní politiky, která ovlivňuje rozmístění hlavních ekonomických zdrojů a aktivit na celém území státu, nebo jeho části. Podle **Laciny, K. (2005)** regionální politika usiluje v zájmu celkové stability jednotného evropského trhu o „snižování hospodářských a sociálních rozdílů mezi různými oblastmi země, o podporu nedostatečně využívaného hospodářského a sociálního potenciálu“. **Lacina, K. (2005)** dále uvádí, že regionální politiku je možno obecně z makroekonomického pohledu charakterizovat jako koncepční a výkonnou činnost státu a jeho regionálních správních orgánů. Její klíčové cíle jsou následující:

- snaha o přispívání k harmonickému a vyváženému vývoji regionů;
- úsilí o snižování rozdílů mezi úrovněmi rozvoje regionů;
- podpora hospodářského a sociálního rozvoje regionů s důrazem na aktivování jejich nedostatečně využívaného hospodářského a sociálního potenciálu;

Takto definovanou regionální politiku stát v zásadě provádí na dvou klíčových úrovních:

- v rovině státu jako celku prostřednictvím ústředních orgánů státní správy, uvedené zaměření má selektivní povahu a je přednostně soustředěno na vymezené regiony;
- na úrovni samostatného regionu, tudíž prostřednictvím orgánů regionální samosprávy;

Stát obecně dnes na evropském kontinentu uskutečňuje regionální politiku především na základě implementace programových dokumentů vypracovaných vládou, regionálními a místními orgány a schvalovaných parlamentem, regionálními a místními zastupitelstvy.

Shrneme-li podle **Wokouna, R. (2003)** různé definice, lze regionální politiku na základě zkušeností z jednotlivých členských států i celé Evropské unie charakterizovat jako určitou koncepční a cílevědomou činnost jisté veřejné autority (místních a regionálních orgánů, vlád, řídicích orgánů Evropské unie) usilující o eliminaci negativních důsledků teritoriálně nerovnoměrného ekonomického rozvoje a probíhajících strukturálních změn. Regionální politika má tedy za úkol korigovat ve sféře prostorové alokace ekonomických zdrojů některé důsledky působení tržního mechanismu, jež jsou pro danou společnost z různých důvodů

(ekonomických, sociálních aj.) nepřijatelné a jež mohou v dalším období vést k neúplnému využívání dostupných zdrojů.

Podle **Hrabánkové, M. a Vosejpkové, M (2002)** je regionální politika velmi podstatnou politikou, neboť vždy v určitém období se vyskytnou odvětví, jež budou stagnovat a tedy budou existovat postižené regiony, méně rozvinuté regiony. Je nutno vzít rovněž do úvahy, že rozmístění, které je optimální z hlediska podnikatele, nemusí být shodné s optimální lokací z pohledu makroekonomického, a je třeba dosáhnout kompromisu mezi veřejnými zájmy a potřebami firem. V praxi se předpokládá, že vláda by měla být připravena na permanentní realokaci produktivních faktorů. Regionální politika by se neměla realizovat jenom v zájmu méně rozvinutých regionů, ale rovněž regionů přesycených, kde se hospodářský rozvoj dostává stále více do rozporu s přírodou. Zpravidla jsou rozeznávány dva základní doktrinní přístupy, typy regionální politiky:

- tradiční přístup;
- akcelerační přístup;

Jak uvádí **Wokoun, R. (2003)** tradiční přístup regionální politiky je založen na vyrovnávání socioekonomické úrovně mezi regiony a na vytváření rovnocenných podmínek pro život obyvatel při převaze sociálních cílů. Charakteristickým rysem je vymezení tří základních typů problémových regionů:

- depresivní;
- zaostávající;
- přetížené;

Stát koncentruje ve svých rukách základní nástroje regulace rozvoje problémových regionů. Hlavními způsoby realizace regionální politiky je pak přímá a nepřímá podpora soukromého kapitálu, omezení lokace soukromých firem v přetížených regionech, regulování rozmístění státních podniků a vybudování infrastruktury za státní prostředky. Charakteristickým jevem a základním problémem je pochopitelně stupeň přerozdělovacích procesů a forma jejich realizace. Akcelerační přístup je výrazem prosazování liberalismu v politice vlád. Základním cílem je vytvoření efektivního prostorového ekonomického systému, stimulace rozvoje autonomních tržních mechanismů cestou aktivizace soukromého podnikání v problémových regionech, přičemž převažují ekonomické cíle. Tento přístup vede ke zdůraznění využití vlastních ekonomických potenciálů regionů a k takové vnější podpoře, jež je jenom dodatkem k vlastní regionální svépomoci. Charakteristickým rysem je snížení počtu problémových regionů, přechod k politice uspořádání území na mezourovň a mikroúrovň, a přesun těžiště regionálního plánování na nižší administrativní úrovně při současném rozšiřování pravomocí místních a regionálních úřadů. Hlavními způsoby realizace je přímá nebo nepřímá finanční podpora soukromého kapitálu, stimulace rozvoje drobného a středního podnikání, vybudování „technologických parků“ a „podnikatelských zón“.

Hrabánková, M. a Vosejpková, M. (2002) a Wokoun, R. (2003) se shodují na tom, že od regionální politiky (i regionálního plánování) je nutno rozlišovat územní plánování, které se zabývá materiálním (technickým) řešením území.

2.1.2 Charakteristika a typy regionů

Existuje několik definic regionu. Podle **Laciny, K. (2005)** z geografického hlediska jde o část geografického prostoru charakterizovanou komplexem přírodních a socioekonomických prvků, vazeb prostorů, jejichž specifickým rozmístěním, uspořádáním a mírou integrace se vytváří prostorová struktura s vnitřními zákonitostmi, jimiž se tento prostor odlišuje od okolních prostorových jednotek.

Z funkčního hlediska se hovoří o tzv. funkčních regionech chápaných ve smyslu vazeb mezi bydlištěm a pracovištěm, přičemž rozhodující význam má jejich vzájemné propojení formou sítí. Sítěmi se rozumí technické, tj. silniční a železniční sítě, vodní cesty a případná letecká spojení

Podle typu regiony členíme na:

- administrativní;
- účelové;

Na základě stejnorodosti či rozdílnosti uskutečněných aktivit regiony členíme na:

- homogenní;
- heterogenní;

Z pohledu regionální politiky Evropské unie regiony členíme na:

- NUTS;
- euroregiony;

Na základě zákona o podpoře regionálního rozvoje č. 248/2000 Sb. se **Lacina, K. (2005)** a **Hrabánková, M. a Vosejpková, M. (2002)** shodují na vymezení regionů, jejichž rozvoj je třeba s ohledem na vyvážený rozvoj státu a vyrovnání rozdílu mezi úrovněmi jeho jednotlivých územních celků podporovat:

- regiony se soustředěnou podporou státu, které se podle charakteru svého zaostávání člení na:
  - strukturálně postižené regiony–dochází zde k útlumu odvětví a výrobních podniků a k růstu nezaměstnanosti;
  - hospodářsky slabé regiony–vykazují podstatně nižší úroveň rozvoje v hospodářské a sociální oblasti, než je průměrná úroveň v ČR;
  - venkovské regiony–nízká hustota zalidnění, pokles počtu obyvatel a vyšší podíl zaměstnanosti v zemědělství;
- ostatní regiony, jež stát podporuje z jiných důvodů např.:
  - pohraniční regiony;
  - bývalé vojenské prostory;
  - regiony postižené živelnými pohromami;
  - regiony se silně znečištěným životním prostředím;
  - regiony s vyšší mírou nezaměstnanosti;

Podle **Hrabánkové, M. a Vosejpková, M. (2002)** lze problémové regiony shrnout do těchto skupin:

- strukturálně postižené, kdy ukazateli pro tyto regiony jsou:
  - zaměstnanost v průmyslu;
  - vývoj zaměstnanosti v průmyslu za posledních 5 let;
  - míra nezaměstnanosti;
  - počet podnikatelů na 1000 obyvatel;
- hospodářsky slabé, kdy ukazateli pro tyto regiony jsou:
  - míra nezaměstnanosti;
  - daňové příjmy místních rozpočtů na obyvatele;
  - průměrná mzda;
  - hustota osídlení;
- zemědělsky problémové, kdy ukazatelem pro tyto regiony je:
  - nadmořská výška;
  - hustota osídlení;
  - svaživost ;
  - příjem, mzdy v zemědělství;
- regiony s vysokou mírou nezaměstnanosti, kdy ukazatelem pro tyto regiony je:
  - míra nezaměstnanosti;

2.1.3 Regionální politika Evropské unie

2.1.3.1 Vývoj regionální politiky EU

Wokoun, R. (2003) a Hrabánková, M a Vosejpková, M. (2002) se shodují, že ve vývoji regionální politiky lze vysledovat následující etapy:

I. etapa 1958 – 1973

Typický byl pro toto období individuální přístup bez koordinace na nadnárodní úrovni. Vycházelo se z představy, že zavedení společného trhu vyrovná regionální rozdíly uvnitř Společenství. Pozornost se soustřeďovala na makroekonomické problémy. Mezi původními šesti zakládajícími zeměmi (tvoří je v té době Belgie, Francie, Itálie, Lucembursko, Německo, Nizozemí) nebyly výrazné diference. Podle **Wokouna, R. (2003)** již v tomto období Evropská investiční banka zajišťovala výhodné půjčky chudým regionům a regionální dopady měla rovněž společná zemědělská politika. Společné přístupy a koordinace na mezinárodní úrovni se prakticky neuplatňovaly. Příčiny byly následující:

- integrace byla v počátcích a hlavní pozornost byla věnována makroekonomickým otázkám (zejména odstraňování obchodních bariér);
- mezi 6 členskými státy existovala relativní konvergence v ekonomické úrovni;

- ve státech s největšími regionálními rozdíly (Francie, Itálie) se regionální politika uplatňovala od konce 40. let , a proto v těchto zemích nebyla zprvu ochota přijímat mezinárodní obecné principy této politiky;
- neexistovaly společné instituce a orgány pro regionální politiku;

V roce 1973 došlo k rozšíření Evropského společenství o Dánsko, Irsko a Velkou Británii a tím se také zvýraznily difference nejen mezi členskými státy, ale zejména mezi jednotlivými regiony.

II. etapa 1974–1985

Druhá etapa je charakterizována posílením regionální dimenze celého instrumentária integračních politik. V této době narůstaly strukturální krize. Ztížily se podmínky pro zabezpečování sociální a ekonomické koheze jako jedno ze základních integračních cílů. Právě Velká Británie jako země s velkými vnitřními regionálními rozdíly a kolébka regionální politiky očekávala přínos ze svého zapojení do Evropského společenství v této oblasti a začala prosazovat vznik společné regionální politiky financované na bázi jednotného fondu regionálního rozvoje. V roce 1975 byl založen tzv. Evropský fond regionálního rozvoje (ERDF), který se stal základní vnitřní institucí Evropského společenství pro spravování regionální politiky a nástrojem na snižování výrazných regionálních diferencí v Evropském společenství.

V této etapě se objevily první nadnárodní projekty v přeshraniční spolupráci. Největšími příjemci prostředků z ERDF byly Itálie, Velká Británie a později po svém přijetí do ES Řecko (přijaté v roce 1981), Portugalsko a Španělsko (přijaté 1986) V roce 1986 byly přijaty první dva společné programy regionální politiky:

- STAR–rozvoj moderních komunikací;
- VALOREN–zhodnocení vnitřního energetického potenciálu;

III. etapa 1986–1993

Třetí období bylo pro regionální politiku relativně velkorysejší. Byl zahájen projekt jednotného vnitřního trhu a schválen Akt o jednotné Evropě. Po vstupu Španělska a Portugalska do ES v roce 1986 připadlo zvláštní místo tzv. Integrovaným středomořským programům. V té době se objevil nový prvek, a to střednědobé plánování regionálních programů. V roce 1988 bylo největšími orgány ES přijato rozhodnutí o integraci regionální politiky s částí sociální a agrární politiky do tzv. strukturální politiky. Při reformě strukturálních fondů stanovilo ES pro období 1989–1993 celkem pět cílů strukturální politiky. Podle **Wokouna, R. (2003)** jsou to:

- podpora rozvoje a strukturálních změn zaostávajících regionů;
- přeměna regionů nebo jejich částí, které jsou vážně ohroženy hospodářským úpadkem;
- boj s dlouhodobou nezaměstnaností a podpora mladých lidí a osob vyřazených z trhu práce do pracovního procesu;
- podpora adaptace pracovníků na hospodářské změny a změny ve výrobě;
- podpora rozvoje venkovských regionů;

IV. etapa 1994–1999

V tomto období byly stanovené cíle ze III. Etapy zachovány a v roce 1995 v souvislosti s přijetím Švédska a Finska byl stanoven podle **Wokouna, R. (2003)** šestý cíl strukturální politiky:

- rozvoj a strukturální změny regionů s extrémně nízkým zalidněním;

Jak dále uvádí **Wokoun, R. (2003) a Hrabánková, M. a Vosejpková, M. (2002)** v roce 1994 byl Evropskou komisí schválen dokument Evropa 2000+, který pojednává o perspektivním rozšíření EU po roce 2000. Navazujícím dokumentem jsou Principy rozvojové politiky evropského prostoru přijaté rovněž v roce 1994. Podle **Wokouna, R. (2003)** je úkolem těchto dvou dokumentů přispět k dosažení dvou základních cílů Společenství, tj. hospodářské a sociální soudržnosti a dobudování vnitřního trhu.

Wokoun, R. (2003) píše, že materiál „Evropa 2000+“ je uznáván jako základní koncepční dokument pro tvorbu regionálních strategií a koncepcí na národních úrovních. Z dokumentu „Principy rozvoje politiky evropského prostoru“ se vycházelo při přípravě nového pojetí regionální politiky, které obsahovalo:

- posílení významu tzv. měkkých opatření (nehmotných investic);
- orientaci na sféru lidských zdrojů;
- rozvíjení partnerství pro obce, města, regiony a podnikatelské subjekty prostřednictvím rozvojových agentur podporovaných státem;
- zintenzivnění podpory zřizování hospodářských a technologických parků jako nositelů regionálního rozvoje;

V. etapa 2000-2006

Wokoun, R. (2003) a Hrabánková, M a Vosejpková, M. (2002) uvádí, že v tomto období je typická především snaha o dosažení větší efektivity ve využívání finančních prostředků. Finanční prostředky jsou přidělovány na základě splnění předepsaných kritérií daným regionem ve srovnání s regiony ostatními. V EU se pro nejružnější vzájemná porovnání používá tzv. nomenklatura územních statistických jednotek NUTS. Vstup dalšího člana do EU je podmíněn zavedením těchto hierarchicky uspořádaných teritoriálních jednotek.

Podle **Vilamové, Š (2005) a Hrabánkové, M a Vosejpkové, M. (2002)** provádí Evropská unie regionální politiku na několika úrovních:

- nadnárodní úrovni (regionální politika prováděna relativně nezávisle přímo EU);
- národní úrovni (regionální politika uskutečňována jednotlivými členskými zeměmi, postupně však přejímající některá společná pravidla);
- regionální úrovni (ve většině zemí, dlouhodobě posilována);

Dále **Vilamová, Š (2005)** tvrdí, že postupně všechny členské země EU přistoupily k realizaci vlastní regionální politiky, pomocí níž usilují o snížení rozdílů v životní úrovni mezi regiony a bojují s vysokou regionální nezaměstnaností. Podporují zpravidla socioekonomické struktury v zaostávajících regionech, či v území s nevyhovující strukturou průmyslu.

2.1.3.2 Regionální politika EU pro období 2007–2013

Podle Chvojkové, A. (2007) byly Evropskou komisí v rámci nové architektury politiky soudržnosti EU pro období 2007-2013 stanoveny tři cíle, které jsou společné pro všechny státy Evropské Unie:

- Konvergence:
  - podpora růstu a tvorby pracovních míst v nejméně rozvinutých členských zemích a oblastech;
  - podpora regionů s HDP nižším než 75% průměru EU;
- Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost:
  - regionální programy pro regiony a orgány regionální správy podporující ekonomické změny v průmyslových, městských a venkovských oblastech;
  - podpora regionů nespádající po cíl „Konvergence“ tj. HDP nad 75% průměru EU;

Oblastmi intervence jsou inovace a ekonomika založená na znalostech, životním prostředí a předcházení rizik, dostupnost a služby základního ekonomického významu tj. posilování prvků Lisabonské a Goteborské strategie.

- Evropská územní spolupráce:
  - podpora harmonického a vyváženého rozvoje na území Unie;

Vychází ze současné Iniciativy Interreg, tj. podpora další integrace EU spoluprací na přeshraniční, mezinárodní a meziregionální úrovni.

Shrneme-li podle **Přichystala, A. (2008)** výše uvedené cíle, bere Evropská regionální politika pro období 2007–2013 za základní kritérium pro oprávněnost výši HDP na jednoho obyvatele.

2.1.3.3 Finanční perspektiva EU pro období 2007–2013

Novotná, M. (2007) uvádí, že finanční perspektiva představuje víceletý finanční rámec Evropské unie přijímaný na základě dohody mezi klíčovými institucemi Unie–Radou, Komisí a Parlamentem. Hlavním smyslem je stanovení prioritních oblastí politik Společenství a určení nepřekročitelných výdajových nástrojů.

První návrh finanční perspektivy byl Evropskou komisí zveřejněn v únoru 2004. Konečnému schválení finanční perspektivy předcházelo složité vyjednávání, které vyvrcholilo třetím balíčkem britského předsednictví. Finální podoba byla schválena na summitu Evropské rady dne 16. prosince 2005, kdy bylo rozhodnuto, že Unie bude hospodařit s částkou zhruba 824,4 mld. Eur (1,045% HDP EU). Více než třetina této částky, tj. 308,1 mld. Eur bude určena právě na regionální politiku EU. Rozdělení mezi členské státy:

- „staré“ členské státy (EU 15)-51,7%;
- „nové“ členské státy (EU 10)+Bulharsko a Rumunsko–48,3%;

Rozdělení v rámci priorit nové architektury politiky HSS:

- Konvergence (81,9%);
- Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost (15,7);
- Evropská územní spolupráce (2,4%);

2.1.3.4 Principy regionální a strukturální politiky EU

Politika hospodářské a sociální soudržnosti se řídí pěti základních principy:

- Princip programování-tento princip znamená, že se pomoc realizuje nikoli na základě nekonceptně předkládaných projektů, ale naopak prostřednictvím projektů naplňujících cíle programových dokumentů-operačních programů, národního strategického referenčního rámce a dalších strategických dokumentů. Výsledkem je vzájemně integrovaný programový celek uskutečňovaný v dlouhodobějším horizontu, který se zaměřuje na dosažení cílů definovaných rozvojových priorit.
- Princip partnerství představuje spolupráci různých subjektů při přípravě a realizaci programů a projektů. Partnerství má dvě úrovně:
  - Vertikální úroveň zahrnuje spolupráci mezi Evropskou komisí a odpovídajícími orgány na národní, regionální a místní úrovni.
  - Horizontální úroveň se týká spolupráce mezi partnery na úrovni členského státu nebo regionu při řešení společného problému. Tím se spolupráce rozšířila i na orgány a osoby, které nejsou přímou součástí implementačních struktur (regiony, obce, neziskové organizace, podnikatelské subjekty apod.), aby bylo zajištěno, že se na konkrétním rozdělení prostředků budou podílet i samotní příjemci.
- Princip koncentrace (zásada koncentrace úsilí)-smyslem této zásady je soustředit nejvíc prostředků na prioritní rozvojové oblasti dané země a do regionů s nejvážnějšími problémy, avšak pouze na předem definované cíle. Účelem je realizovat menší množství větších projektů, od kterých se očekává největší přínos.
- Princip doplňkovosti (adicionality)-pomoc EU má doplňovat, respektive posilovat prostředky příjemce pomoci-musí se jednat o „prostředky navíc“ (nad rámec národních prostředků). Právě finanční zainteresování příjemce má vést k vyšší efektivitě a zodpovědnosti při využívání poskytnutých prostředků. Poměr mezi národními a unijními prostředky musí dosáhnout stanovené minimální hranice. V období 2007-2013 může v České republice dosáhnout podíl unijních prostředků až 85% celkových veřejných způsobilých výdajů projektu.
- Princip monitorování a vyhodnocování-jedná se o průběžné sledování a vyhodnocování věcného i finančního využívání prostředků ze zdrojů EU, a to ve všech fázích procesu realizace operačních programů a projektů. **www.strukturalni-fondy.cz (10.1.2006)**

2.1.3.5 Cíle regionální politiky EU pro období 2007-2013

Podle **Vitulky, M (2007)** jsou specifikace a priority jednotlivých hlavních cílů pro období 2007-2013 definovány takto:

- Cíl 1-Konvergence:
  - pro regiony NUTS II s HDP v paritě kupní síly na 1 obyvatele nižším než 75% průměru EU 27+regiony přechodné pomoci „phasing out“, zařazené do daného cíle v rámci EU 15;

- v příslušných regionech žije přibližně 170 mil. (84 regionů+16 regionů „phasing out“) obyvatel;
  - pro cíl je určeno téměř 82% prostředků, které budou pokryty fondy ERDF, ESF a CF (283 mld. Euro v cenách roku 2006);
  - prostředky z CF (Kohezní fond) jsou určeny pro 15 zemí s HNP na obyvatele nižším než 90% průměru EU 27;
  - hlavními prioritami je podpora a zlepšování podmínek a faktorů ekonomického růstu pro zajištění reálné konvergence;
- Cíl 2-Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost:
    - pro regiony NUTS II (příp. NUTS I) nezískávající pomoc v Cíle 1 včetně regionů přechodné pomoci „phasing out“ zařazené v EU 15 do Cíle 1;
    - v příslušných regionech žije přibližně 314 mil. (155 regionů+13 regionů „phasing out“) obyvatel;
    - pro cíl je určeno přibližně 16% prostředků, které budou pokryty z fondů ERDF a ESF (55 mld. Euro v cenách roku 2006);
    - v rámci cíle 2 jsou integrovány dřívější programy z tzv. iniciativy Společenství URBAN II a EQUAL;
    - hlavními prioritami je posilování konkurenceschopnosti a celkové atraktivity regionů (stimulace ekonomických změn prostřednictvím podpory a transferu inovací a rozvoje znalostí společnosti), a dále podpora malého a středního podnikání, růst zaměstnanosti (zejména prostřednictvím zvyšování adaptability pracovních sil a investic do lidských zdrojů), zlepšování dostupnosti a ochrana životního prostředí;
- Cíl 3-Evropská územní spolupráce:
    - celoplošný program založený za zkušenostech z dřívějšího programu iniciativy Společenství INTERREG;
    - v příslušných regionech přeshraniční spolupráce žije přibližně 182 mil. obyvatel, 13 oblastí nadnárodní spolupráce pak pokrývá všechny regiony EU;
    - pro cíl je určeno přibližně 2,5% prostředků, které budou kryty z fondu ERDF (téměř 9 mld. Euro v cenách roku 2006, z nichž asi 75% je určeno pro podporu přeshraniční spolupráce);
    - hlavní prioritou je posilování neformální regionální spolupráce zejména prostřednictvím přeshraniční spolupráce (především na základě místních a regionálních iniciativ) a dále nadnárodní (integrovány územní rozvoj) a meziregionální (výměna odpovídajících zkušeností) spolupráce;

2.1.3.6 Nástroje regionální politiky EU

Podle **Wokouna, R. (2003)** je používaných nástrojů regionální politiky celá řada. Vedle prvotního úkolu, který spočívá na analýze území a vymezení jednoho či více typů problémových oblastí, je druhým zásadním úkolem regionální politiky definovat typy regionálních pobídkových stimulů–ekonomické nástroje na podporu problémových oblastí. Tyto regionální stimuly tvoří hlavní oporu „balíků“ regionální politiky po celé západní Evropě. Kromě nich se samozřejmě v rámci rozvojových programů vybraných regionů uplatňují i další opatření např. podpora rozvoje infrastruktury, zlepšování životního prostředí a podpora rozvoje lidských zdrojů.

Podle **Wokouna, R. (2003)** existuje pět rozsáhlých kategorií regionálních pobídkových stimulů:

- kapitálové granty;
- dotace vztahující se k úrokům nebo půjčkám;
- daňové úlevy;
- zvýhodněné odpisové sazby;
- dotace vztahující se k pracovní síle;

Oproti tomu **Hrabánková, M. a Vosejpková, M. (2002)** tvrdí, že významným nástrojem regionální politiky jsou strukturální fondy, jejichž prostřednictvím je možno exaktně vymezené oblasti podle existujících strukturálních cílů EU podporovat. Tyto fondy jsou součástí rozpočtu EU. Základním cílem strukturálních fondů je tedy především napomáhat vytvoření ekonomické a sociální rovnováhy v rámci EU a postupně snižovat rozdíly mezi jednotlivými regiony.

Kromě těchto zdrojů mohou být aktivity v rámci jednotlivých cílů také spolufinancovány Evropskou investiční bankou, Evropským investičním fondem, nebo jinými finančními nástroji Společenství.

2.1.4 Regionální politika České republiky

2.1.4.1 Vývoj regionální politiky v ČR

Podle **Hrabánkové, M. a Vosejpkové, M. (2002)** byly v letech 1988–1989 mezi ČSSR a EU navázány první diplomatické kontakty. Prvními dohodami mezi ČR a Evropským společenstvím byly Dohoda o obchodu, obchodní a hospodářské spolupráci podepsaná v květnu roku 1990 a Asociační dohoda uzavřená v roce 1991 mezi ES a ČSFR, která ovšem nevstoupila v platnost. V roce 1992 podepsala ČSFR Evropskou dohodu s ES o vytvoření volného obchodu od 1.1.2001 a zavázala se k hospodářské, kulturní a finanční spolupráci a k postupnému sblížování práva ČR s EU. Po rozdělení ČSFR v roce 1993 uzavřela Česká republika s EU Asociační dohodu, která v roce 1995 vstoupila v platnost.

Evropská dohoda byla novelizována formou Protokolu. Důvodem novelizace byl vstup Rakouska, Finska a Švédska do EU v roce 1995. Protokol obsahuje 9 nových preferencí pro EU. V lednu 1996 podala ČR přihlášku na přijetí do Evropské unie. Následovalo vytvoření Evropské komise se způsobilostí země stát se členem EU. Tento posudek je součástí Agendy 2000, která byla schválena Radou ministrů v roce 1997. Podle ní se Česká republika může stát členem EU, pokud splní požadavky obsažené v Posudku. V roce 1998 Lucemburský summit otevřel jednání s 10 kandidátskými zeměmi o jejich vstupu do EU.

Česká republika dokončila všechny přípravy na vstup do EU do 1.1.2004 a 1.5.2004 se stala spolu s dalšími 9 kandidátskými zeměmi členem EU. Evropská dohoda zůstala až do vstupu ČR do EU základním dokumentem upravující vztahy ČR a EU v předvstupním období.

Shrneme-li podle **Wokouna, R. (lit. 8)** vývoj regionální politiky v ČR, tak můžeme tvrdit, že česká regionální politika hledala poměrně dlouho a obtížně své místo mezi státními politikami. Na počátku devadesátých let minulého století byl vývoj, a s tím související hledání „optimální“ koncepce české regionální politiky, relativně složitý a mnohdy nejednoznačný. České vlády věnovaly v první polovině devadesátých let hlavní pozornost řešení transformačních problémů, jež byly převážně makroekonomické povahy a meziregionální

disparity, i přes jejich postupné prohlubování, nebyly zpočátku tak výrazné jak bylo běžné v zemích Evropské unie.

Až ve druhé polovině devadesátých let se postupně stala regionální politika jedním z nejdůležitějších politik z aspektu přípravy České republiky na vstup do Evropské unie.

Jak dále **Wokoun, R. (2003)** uvádí v této době se postupně podařilo vytvořit celý soubor programových dokumentů pro jednotlivé úrovně:

- centrální úroveň–Strategie regionální rozvoje ČR;
- regionální úroveň (regiony soudržnosti)–Regionální operační programy;
- regionální úroveň (kraje)–Strategie rozvoje budoucích krajů, Programy rozvoje krajů;
- mikroregionální úroveň–Strategie či Programy rozvoje mikroregionů;
- místní úroveň–Programy rozvoje obcí;

Od roku 2000 je česká regionální politika zaměřena na rozvoj podnikání, rozvoj lidských zdrojů, výzkum a technologický vývoj, rozvoj cestovního ruchu, zlepšování regionální infrastruktury, rozvoj občanské vybavenosti a na opatření vedoucí k ochraně životního prostředí

2.1.4.2 Současný stav české regionální politiky

Podle **Wokouna, R. (2003)** je současná regionální politika chápána jako koncepční činnost státu, regionálních a místních orgánů, jejímž cílem je přispívat k vyváženému a harmonickému rozvoji jednotlivých regionů v ČR, ke snižování neodůvodnitelných rozdílů mezi úrovněmi rozvoje jednotlivých regionů, a ke zlepšení regionální hospodářské struktury. Regionální politika České republiky tedy:

- představuje koncepční a výkonnou činnost státu a územních samosprávných orgánů;
- stanovuje hlavní směry a strategické cíle regionálního rozvoje na jednotlivých úrovních;
- vytváří metody a postupy k zajištění realizace stanovených cílů a priorit;
- se uskutečňuje prostřednictvím systémových opatření na podporu regionálního rozvoje;

Dále podle **Wokouna, R. (2003)** není vyvážený rozvoj přijímán jako snaha o zajištění stejného rozvoje ve všech regionech, ale aby vývoj v celém státě i v úrovni regionů byl proporcionální, nekrizový, aby byla vytvořena rovnost šancí regionů a byl plnohodnotně využíván jejich demografický, přírodní, hospodářský a případně i další potenciál.

Podle **www.strukturální-fondy.cz (10.1.2006)** jsou regiony soudržnosti v oblasti regionální politiky definovány jako základní statistické jednotky pro výpočet ukazatele HDP/obyvatele, na základě kterého je přidělena podpora ze strukturálních fondů a Fondu soudržnosti. V programovém období 2007-2013 má každý region soudržnosti historicky poprvé svůj vlastní regionální operační program (ROP), který je úzce zaměřen na řešení problému daného regionu.

2.1.4.3 Územní jednotky EU ve vztahu k samosprávě ČR

Podle **Hrabánkové, M a Vosejpkové, M. (2002)** se v EU pro nejrůznější vzájemná porovnávání používá tzv. nomenklatura územních statistických jednotek–NUTS. Zásadní význam má jejich vymezení pro statistické potřeby EU, a pro účely zařazení regionů různé úrovně pod jednotlivé cíle s regionálním dopadem strukturální politiky EU. Vymezení území, kterého by se strukturální a regionální politika EU měl týkat, je odborně i pracovně náročná činnost, protože vstup dalšího členského státu do EU je podmíněn zavedením těchto hierarchicky uspořádaných teritoriálních jednotek (NUTS) Při vymezení NUTS je nutno vedle existence územně správních úrovní vycházet z jejich komplementarity (tzn. řádově vyšší jednotky jsou tvořeny určitým počtem celých jednotek nižších) a je třeba v ČR sledovat i velikost jednotek ve vztahu k praxi platné v EU.

V roce 1988 Evropský statistický úřad EUROSTAT zavedl klasifikaci území. Klasifikace je určena především pro tyto účely:

- pro potřebu regionální politiky EU, na základě které je podle jednotlivých cílů poskytovaná pomoc ze strukturálních fondů;
- pro potřebu regionálních statistik členských států EU (zejména z důvodu komparace srovnatelných území);
- pro provádění analytických rozborů ekonomických ukazatelů v jednotlivých regionech a možnosti vyhodnocování zásahů regionální politiky;

Přichystal, A. (2008) uvádí, že Česká republika byla historicky dělena na kraje odpovídající úrovni NUTS III, avšak kvůli vstupu do Evropské unie musela zavést mezi stát a kraje ještě jeden stupeň členění odpovídající úrovni NUTS II (regiony soudržnosti). Právě na úroveň NUTS II je totiž směřována podpora z fondů EU v cíli Konvergence a částečně též Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost.

Kromě tří úrovní NUTS ještě existují dvě nižší úrovně územněsprávního statistického členění (viz tabulka č. 1), které však již nejsou určující pro rozdělení prostředků z fondů EU. Jedná se o tzv. místní a administrativní jednotky (LAU).

Tabulka č. 1: Členění území České republiky

Úroveň	Název	Počet jednotek
NUTS I	Stát	1
NUTS II	Regiony soudržnosti	8
NUTS III	Kraje	14
LAU I	Okresy	76+14 pražských obvodů
LAU II	Obce	6 249

Pramen: Přichystal, A. (2008)

Hrabánková, M. a Vosejpková, M. (2002) dále uvádí, že pro potřeby strukturální a regionální politiky jsou důležité tzv. NUTS II, kterých je v České republice celkem 8 a zhruba odpovídají území s 1 až 2 miliony obyvatel a NUTS III, kterých je v České republice celkem 14 (kraje) a odpovídají území s 200 až 400 tisíci obyvatel.

Český statistický úřad zpracovává a zveřejňuje statistická data podle ukazatelů, které jsou určeny pro sledování a hodnocení vývoje v oblasti hospodářské a sociální soudržnosti, jedná se především o ukazatele za 8 regionů soudržnosti (NUTS II) a 14 krajů (NUTS III) zaměřené na vyšší HDP na 1 obyvatele, míry nezaměstnanosti a další

Obrázek č 1: NUTS II (regiony soudržnosti) a NUTS III v České republice

Pramen: www.strukturalni-fondy.cz (13.1.2006)

2.1.4.3 Podporované regiony

Ministerstvo pro místní rozvoj České republiky se spolupráci s ostatními dotčenými ústředními správními úřady a kraji na základě průběžné analýzy hospodářského a sociálního rozvoje státu navrhuje vymezení regionů, jejichž rozvoj je třeba s ohledem na vyvážený rozvoj státu a vyrovnávání rozdílů mezi úrovněmi jeho jednotlivých územních celků podporovat.

Zákon o podpoře regionálního rozvoje stanovuje následující základní typy podporovaných regionů:

- strukturálně postižené regiony, jsou charakteristické útlumem těžkého průmyslu a vyšší úrovní nezaměstnanosti (oblast pánevních okresů severních Čech, Ostravsko, Kladensko), současně v řadě těchto oblastí přetrvává výrazně zhoršený stav životního prostředí, zejména pokud jde o čistotu ovzduší;
- hospodářsky slabé regiony, jsou charakteristické nižší hospodářskou a životní úrovní, často spojenou i s vyšší úrovní nezaměstnanosti;

- venkovské regiony, jsou charakteristické nízkou hustotou obyvatelstva, poklesem počtu obyvatel a vyšším podílem zaměstnanosti v zemědělství;
- ostatní regiony, jejichž podporování státem je žádoucí z jiných důvodů například pohraniční regiony, bývalé vojenské prostory, regiony postižené živelnými pohromami atd;
- regiony podporované na úrovni a v působnosti krajů; **Wokoun, R. (2003) a www.mmr.cz (13.1.2006)**

podle **Wokouna, R. (2003)** jsou výše uvedené typy postižených regionů založeny na propočtu čtyř základních ukazatelů:

- souhrnné hodnocení situace na trhu práce (nezaměstnanosti) zahrnující míru nezaměstnanosti, dlouhodobou nezaměstnanost a počet uchazečů na jedno volné pracovní místo (váha 0,4);
- daňové příjmy na jednoho obyvatele (váha 0,15);
- počet podnikatelů na 1000 obyvatel (váha 0,15);
- kupní síla obyvatel (váha 0,3);

Shrneme-li podle **Rydvalové, P. (2007)** lze hospodářskou „slabost“ regionu odhalit na základě dvou faktorů, kterými jsou míra nezaměstnanosti a aktivita obyvatelstva, která v sobě skrývá ochotu podnikat a zvyšovat si vzdělání.

Dalším typem jsou:

- rozvojové oblasti, jsou oblasti s nízkou mírou nezaměstnanosti, výrazným zájmem zahraničního kapitálu, dynamickým rozvojem služeb a cestovního ruchu, nízkým podílem problémových podniků (Praha a přilehlá oblast, Brno-město, okresy s velkými centry-Liberec, Jablonec nad Nisou, Hradec Králové, Pardubice, České Budějovice, Zlín, Karlovy Vary a další okresy těžící zejména ze své polohy a rozvoje cestovního ruchu-např. Cheb, Semily);

Pro potřeby kompatibility s regionální politikou EU a zejména z důvodu čerpání podpor ze strukturálních fondů jsou dalším typem podporovaných území v České republice regiony soudržnosti, jež jsou vymezeny na úrovni statistických jednotek NUTS II. **Wokoun, R. (2003) a www.mmr.cz (13.1.2006)**

2.1.4.4 Nástroje regionální politiky v České republice

Česká regionální politika si nevytvořila žádné vlastní nástroje a spíše tedy využívá standardní ekonomické a finanční nástroje, které současně nenarušují hospodářskou soutěž a nekonzervují zastaralou regionální ekonomickou strukturu. Jedná se zejména o následující vějíř základních instrumentů :

- státní záruky za bankovní úvěry (např. cenově zvýhodněné záruky za bankovní úvěr na realizaci projektu či leasingu);
- plné či částečné úhrady úroků z bankovních úvěrů;
- poskytování dotací nebo půjček;

- poskytování prémie za vytvořená pracovní místa;

Charakteristické znaky nástrojů české regionální politiky jsou pak následující:

- doplňková funkce, tj. omezenost váhy regionální politiky v celkovém kontextu hospodářské politiky;
- dočasný charakter konkrétních podpůrných opatření aplikovaných v zájmu urychlení sociálně ekonomických procesů;
- regionální diferenciací podpůrných prostředků dle vyznačených regionů anebo dle intenzity působení;

Jednou z klíčových složek regionální politiky bude pobídková politika, která bude zajišťovat v souladu se zákonem o podpoře regionálního rozvoje finanční podporu subjektům v státem stanovených regionech, nebo mikroregionech s cílem tyto subjekty přesvědčit, aby se přemístily do těchto regionů, anebo se v takových regionech rozvíjely. **Wokoun, R. (lit. 8) a www.mmr.cz (13.1.2006)**

2.2 Dotace a programy

2.2.1 Strukturální fondy

Strukturální fondy jsou nástrojem k dosahování ekonomické a sociální soudržnosti (koheze) Evropské unie. Prostředky z těchto fondů jsou určeny na pomoc méně rozvinutým regionům, regionům potýkajícím se strukturálními problémy a na podporu adaptace a modernizace politik a systémů vzdělávání, odborné přípravy zaměstnanosti. **www.euractiv.cz (15.1.2006)**

Podle **Vilamové, Š. (2005)** je regionální politika založena na finanční solidaritě, členské státy přispívají danou finanční částkou do společného rozpočtu Společenství, aby napomohly méně prosperujícím regionům a sociálním skupinám.

Regionální politika EU prodělala od svého vzniku řadu změn, které měly dopad na stanovené priority a cíle. Pro období 2007–2013 je hlavním zájmem větší sociální a ekonomický růst a vytváření více pracovních míst pro všechny regiony a obce Evropské unie.

www.strukturalni-fondy.cz (15.1.2006)

Přichystal, A. (2008) dále uvádí, že v rámci období 2007-2013 existují dva strukturální fondy:

- Evropský fond regionálního rozvoje (ERDF), jeho posláním je vyrovnat regionální disparity Společenství a podporovat stabilní a udržitelný rozvoj, finanční pomoc ERDF je zaměřena na :
  - podporu malých a středních podniků;

- prosazování produktivních investic;
  - zlepšování infrastruktury;
  - investice do vzdělání, zdraví a rozvoje místního potenciálu;
  - investice zaměřené na životní prostředí;
- Evropský sociální fond (ESF), jehož posláním je podpora strategicky dlouhodobých programů, které pomáhají regionům po celé Evropě, láká do těchto regionů domácí i zahraniční investice, a tím jim pomáhá dosáhnout větší ekonomické konkurenceschopnosti a prosperity. Finanční pomoc ESF je zaměřena na:
    - integraci nezaměstnaných, zejména osob postižených dlouhodobou nezaměstnaností;
    - integraci mladých lidí do pracovního procesu;
    - podporu stejných příležitostí na trhu práce;
    - stabilizaci a růst zaměstnanosti;
    - posílení lidského potenciálu ve výzkumu, vědě a technologii;

Podle **Wokouna, R. (2003)** lze ze strukturálních fondů financovat:

- iniciativy členských států;
- Iniciativy Společenství;
- inovační opatření a opatření technické pomoci;

2.2.1.1 Monitorovací systém strukturálních fondů

Podle **Vilamové, Š (2005)** je proces monitorování realizován prostřednictvím informačních systémů, které zajišťují sběr, ukládání a dostupnost všech relevantních dat pro řídicí a zprostředkující orgány, i pro zajištění správných funkcí platebního orgánu, resp. platebních jednotek. Informační systémy zajišťují informace potřebné pro finanční monitorování při respektování zásad vycházejících z nařízení Komise ES.

Monitorování prostředků strukturálních fondů a Fondu soudržnosti je prováděno v rámci systému MSSF (monitorovací systém strukturálních fondů). MSSF je realizován v gesci Ministerstva pro místní rozvoj. Vlastní systém MSSF je složen ze tří základních částí:

- Centrálního systému MSSF, který slouží pro plánování rozvoje, shromažďování údajů o věcném i finančním monitoringu programů a projektů. Centrální část MSSF tak plní funkci monitorování pomoci na úrovni řídicího orgánu.
- Subsystem MSSF-MONIT je nástrojem pro zajištění výkonných činností žádostí, výběru, realizaci a monitorování projektů realizovaných zprostředkujícími subjekty v rámci programu. Je primárním místem, kde vznikají a jsou ukládány prvotní doklady a veškeré údaje o projektech.
- Aplikace pro podporu žadatele o finanční prostředky MSSF-BENEFIT;

MSSF-Central je centralizovaným monitorovacím systémem, který jsou povinny používat :

- řídicí orgány Rámce podpory Společenství;
- všechny řídicí orgány všech forem pomoci;

- vybrané zprostředkující subjekty řídicích orgánů na základě nařízení řídicích orgánů;

2.2.2 Kohezní fond

Chaloupka, J. (2004) a Vilamová, Š (2005) se shodují na tom, že vedle strukturálních fondů existuje od roku 1993 Kohezní fond (Fond soudržnosti). Fond byl založen Maastrichtskou smlouvou v roce 1993 a poskytuje prostředky těm členským zemím, které nedosahují 90% úrovně HDP na obyvatele EU, a zároveň usilují o splnění maastrichtských kritérií vstupu do Hospodářské a měnové unie. Tato kritéria jsou zpřísněna zejména v oblasti deficitu státních financí a velikosti státního dluhu, proto EU pomáhá prostřednictvím Kohezního fondu financovat těmto zemím investice s dlouhým obdobím návratnosti, tj. výstavbu infrastruktury a ekologická opatření. Kohezní fond podporuje následující typy projektů:

- environmentální projekty přispívající k politice ochrany životního prostředí;
- projekty společného zájmu v oblasti dopravní infrastruktury (TEN–transevropské sítě);
- studie opatření technické pomoci, které podporují environmentální a infrastrukturní projekty (přípravné studie, komparativní studie...);

Shrneme-li podle **Přichystal, A. (2008)** je Fond soudržnosti na rozdíl od strukturálních fondů určený na podporu rozvoje chudších států, nikoli regionů. Podobně jako Evropský fond pro regionální rozvoj (ERDF) jsou z něj podporovány investiční (infrastrukturní) projekty, avšak jen se zaměřením na dopravní infrastrukturu většího rozsahu (dálnice a silnice I. třídy, železnice, vodní doprava, řízení silniční, železniční, říční, námořní a letecké dopravy) a ochranu životního prostředí.

Novotná, M. (2007) uvádí, že Česká republika bude mít v programovacím období 2007-2013 v programech spolufinancovaných ze Strukturálních fondů a Fondu soudržnosti k dispozici více než 773 miliard korun (viz. tabulka č. 2).

Tabulka č. 2: Alokace pro ČR na období 2007-2013 podle Cílů

€ _{běžné ceny}		2007-2013
Konvergence		25 883 511 035
	Strukturální fondy	17 140 260 798
	Fond soudržnosti	8 819 022 439
Konkurenceschopnost (Praha)		419 093 449
Přeshraniční a transnac. spolupráce		389 051 107
	z toho přeshraniční	275 599 077
	dodateční přeshraniční	75 990 880
	transnacionální	37 461 150
Celkem soudržnost		26 691 655 591

Pramen: Přichystal, A. (2008)

2.2.3 Iniciativy společenství

Podle **Vilamové, Š. (2005)** existují kromě podpor vázaných na iniciativu členských států (prostředky jsou přidělovány na základě Národních rozvojových plánů, které jsou dále rozpracovány na Operační programy) takzvané Iniciativy Společenství se zaměřením na hledání společných řešení problémů, jež se projevují v celé Unii.

Novotná, M. (2007) dále uvádí, že pro období 2007-2013 připravila Evropská investiční banka (EIB) ve spolupráci s Evropskou komisí a dalšími partnery tři nové iniciativy, které by se měly stát významnými nástroji reformované politiky soudržnosti:

- Jarper;
- Jeremie;
- Jessica;

Tyto nové iniciativy byly poprvé představeny v říjnu 2005, jejich hlavním cílem je zvýšit investice, podpořit hospodářský růst a vytváření pracovních míst v regionech a ve městech Evropské unie

2.2.3.1 Iniciativa JASPER

Společná pomoc při podpoře projektů v evropských regionech je nové partnerství technické pomoci mezi Komisí, EIB a popř. Evropskou bankou pro obnovu a rozvoj (EBRD). Opírá se o zkušenosti EIB a EBRD při přípravě velkých projektů v jiných důležitých oblastech (např. partnerství mezi veřejným a soukromým sektorem). Cílem je zajištění úspěšného provádění politiky soudržnosti v programovém období 2007-2013, a to značným navýšením zdrojů dostupných pro přípravu projektů. Technická pomoc bude poskytována od počátečních fází projektového cyklu, komplexní pomoc pak bude poskytována ve všech fázích projektového cyklu. **Novotná, M. (2007)**

2.2.3.2 Iniciativa JEREMIE

Společné evropské zdroje pro mikropodniky a střední podniky je nová iniciativa, která vznikla v partnerské spolupráci s EIB za účelem zlepšit přístup k financování rozvoje podnikání. Zahájila svou činnost již v roce 2006, a to zjišťováním nedostatků při poskytování produktů finančního inženýrství v členských státech a regionech (např. rizikové investiční fondy, úvěry a záruky). Předpokládá se, že grantový příspěvek v rámci programu povede k významnému pákovému efektu, kterým se zmobilizují dodatečné úvěry od mezinárodních finančních institucí a finančního odvětví obecně. Nástroje jsou zaměřeny na regionální úroveň, zejména na investice do regionálních fondů rizikového kapitálu, technickou pomoc, či podporu finančních zprostředkovatelů poskytujících soukromý kapitál. **Novotná, M. (2007)**

2.2.3.3 Iniciativa JESSICA

Společná evropská podpora udržitelných investic do městských oblastí je nová politická iniciativa, která tvoří rámec posílené spolupráce mezi Komisí, EIB a Rozvojovou bankou Rady Evropy (CEB) v oblasti finančního inženýrství pro udržitelný rozvoj měst. Cílem je nabídnout pomoc a poskytnout nové možnosti řídicím orgánům odpovědným za programy politiky soudržnosti v letech 2007-2013. Inspirací je iniciativa JEREMIE na podporu přístupu malých a středních podniků k finančním prostředkům, proto je JESSICA této iniciativě značně podobná. JESSICA poskytuje rámec, prostřednictvím kterého se na základě příspěvků z programů do fondů městského rozvoje nebo holdingových fondů získávají odborné znalosti, mobilizují dodatečné úvěrové prostředky a usnadňují vztahy s pořadateli projektů, což vede k novým investicím na místní úrovni.

Iniciativy JESSICA a JEREMIE se budou v rámci integrovaných plánů rozvoje měst doplňovat:

- JEREMIE podporuje lepší přístup mikropodniků a středních podniků v městských oblastech k finančním prostředkům;
- JESSICA může přispět k městským infrastrukturním projektům a sítím, energetické účinnosti nebo projektům informací a komunikační technologií; **Novotná, M. (2007)**

2.2.4 Národní rozvojový plán

Vilamová, Š (lit. 7) píše, že národní rozvojový plán zaujímá mezi programovými dokumenty výjimečné místo. Představuje základní strategický dokument pro získávání podpor ze strukturálních fondů a z Fondu soudržnosti EU. Obsah a struktura dokumentu vychází z legislativy EU, především z Nařízení Rady a dalších dokumentů vydaných Evropskou komisí. Tento dokument je připravený členským státem a založený na příslušných prioritách státu a regionů, které musí být v souladu s legislativou Společenství. Je podkladem pro vyjednávání o finanční pomoci s Evropskou komisí.

Obecně platí, že členské státy EU připravují rozvojový plán vždy pro jeden nebo více regionů NUTS II, které splňují kritéria zařazení pod Cíl I politiky hospodářské a sociální soudržnosti EU.

Podle **Hrabánkové, M. a Vosejpkové, M (2002)** lze obecně Národní rozvojový plán rozdělit na:

- analytickou část:
  - srovnání s dosavadním a předpokládaným vývojem v ostatních regionech EU;
  - srovnání s ostatními regiony na úrovni NUTS II. ukazateli, které přicházejí v úvahu;
- popis rozvojových strategií, kde se jedná o horizontální (pektorální) analýzu identifikující silné a slabé stránky regionů a o teritoriální (regionální) analýzu identifikující faktory, které jsou podstatné pro rozvoj regionu:
  - vymezení nadregionálních (sektorových) strategií a priorit pro další rozvoj;
  - stanovení konkrétních cílů včetně jejich kvantifikace a předběžného dopadu jednotlivých opatření;
  - plánování investičních a neinvestičních výdajů;

- zpracování finančního plánu:
  - podle regionů;
  - podle priorit rozvoje;
  - podle investorů;
- sociálně ekonomický dopad, měřeny:
  - vlivem na růst HDP;
  - zvýšením zaměstnanosti;
  - růstem obchodní a platební bilance;

2.2.4.1 Národní rozvojový plán ČR pro období 2007-2013

Novotná, M. (2007) popisuje Národní rozvojový plán pro období 2007-2013 jako aktualizace, které plně odráží změny vyplývající z odlišného přístupu k evropské politice hospodářské a sociální soudržnosti. Jedná se především o posun Cílů politiky soudržnosti EU, nový přístup k procesu programování a nové ambice ČR v dalším programovacím období. Obsah Národního rozvojového plánu ČR tvoří následující body:

- analýza současné situace (obecná charakteristika, makroekonomická analýza a prognóza, ekonomické charakteristiky, výzkum a vývoj, lidské zdroje, veřejná správa, regionální rozvoj apod.);
- SWOT analýza;
- zaměření operačních programů;
- rozložení finančních zdrojů;
- řízení a koordinace politiky soudržnosti v ČR v období 2007-2013;
- strategie Národního rozvojového programu pro období 2007-2013 (vize ČR po roce 2013, globální cíl, strategické cíle a prioritní osy, indikátory);

Wokoun, R. (2007) a Novotná, M. (2007) se shodují na tom, že globálním cílem Národního rozvojového plánu ČR pro období 2007-2013 je:

- přeměna socioekonomického prostředí České republiky v souladu s principy udržitelného rozvoje tak, aby Česká republika byla přitažlivým místem pro realizaci investic, práci a život obyvatel;
- prostřednictvím trvalého posilování konkurenceschopnosti bude dosahováno udržitelného růstu, jehož tempo bude vyšší než průměrný růst EU 25;
- Česká republika bude usilovat o růst zaměstnanosti a o vyvážený a harmonický rozvoj regionů, který povede ke zvyšování úrovně kvality života obyvatelstva;

Novotná, M. (2007) dále uvádí čtyři prioritní osy Národního rozvojového programu ČR pro období 2007-2013:

- PO posilování konkurenceschopnosti české ekonomiky;
- PO rozvoj moderní a konkurenceschopné společnosti;
- PO životní prostředí a dostupnost;
- PO vyvážený a harmonický rozvoj území a České republiky;

Národní rozvojový plán České republiky pro období 2007-2013 poskytuje oporu a konkrétní východiska pro zpracování Národního strategického referenčního rámce (NSRR) pro financování z fondů EU pro období 2007-2013.

2.2.5 Národní strategický referenční rámec

Podle **Novotné, M. (2007)** vyvstává pro nové členské státy povinnost předložit národní strategický rámec (NSRR), který zajistí, že pomoc z fondů je v souladu se strategickými obecnými zásady pro soudržnost, a který určuje propojení mezi prioritami Společenství na jedné straně a jeho národním programem reform na straně druhé. Národní strategický referenční rámec představuje referenční nástroj pro přípravu programování fondů a použije se pro cíl „Konvergence“ a „Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost.“ Pokud se členský stát rozhodne, lze jej použít i pro cíl „Evropská územní spolupráce.“

Novotná, M. (2007) dále tvrdí, že národní strategický referenční rámec obsahuje tyto prvky:

- analýzu rozdílů v rozvoji, jakož i slabých stránek a potenciálu rozvoje, s přihlédnutím ke směrům vývoje evropského a světového hospodářství;
- strategii zvolenou na základě této analýzy, včetně tématických a územních priorit, tyto priority zahrnují případně opatření pro udržitelný rozvoj měst a diverzifikaci venkovského hospodářství a oblastí závislých na rybolovu;
- seznam operačních programů pro cíle „Konvergence“ a „Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost“ (programové dodatky již nejsou vyžadovány);
- popis toho, jak výdaje na cíle „Konvergence“ a „Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost“ přispějí k prioritám Evropské unie spočívající v podpoře konkurenceschopnosti a vytváření pracovních míst, včetně splnění cílů integrovaných hlavním směrem pro růst a zaměstnanost;
- orientační roční příděl z každého fondu na jednotlivé programy;
- pouze pro regiony cíle „Konvergence“ opatření navržená pro posílení výkonnosti správy členského státu, částku celkových ročních prostředků poskytnutých v rámci Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova a Evropského rybářského fondu, informace nezbytné pro předchozí ověření, zda je dodržována zásada adicionality;

Členský stát vypracuje národní strategický referenční rámec v dialogu s Komisí s cílem zajistit společný přístup. Každý členský stát předloží národní strategický referenční rámec Komisi do pěti měsíců od přijetí strategických obecných zásad Společenství pro soudržnost.

2.2.5.1 Národní strategický referenční rámec ČR pro období 2007-2013

Rydvalová, P. (2007) uvádí, že národní strategický referenční rámec patří mezi nejdůležitější dokumenty České republiky, vztahující se k oblasti fondů Evropské unie. Národní strategický referenční rámec představuje základní programový dokument České republiky pro využívání fondů Evropské unie pro období 2007-2013. Analytická část Národního strategického rozvojového rámce se zaměřuje na identifikaci klíčových silných

stránek ČR pro posilování její konkurenceschopnosti, stejně tak jako problematických míst a slabých stránek, které mohou stát v cestě udržitelného růstu ekonomiky i společnosti. Národní strategický referenční rámec udává systém operačních programů politiky hospodářské a sociální soudržnosti 2007-2013, jejichž prostřednictvím budou jednotlivé prioritní osy realizovány.

Rydvalová, P. (2007) a Novotná, M. (2007) se shodují na obsahu Národního strategického referenčního rámce ČR:

- příprava Národního strategického referenčního rámce a realizace principu partnerství;
- národohospodářský vývoj ČR;
- socioekonomická analýza;
- regionální rozvoj;
- SWOT analýza;
- zhodnocení dopadů realizace programů v letech 2004-2006;
- strategie ČR pro období 2007-2013;
- operační programy;
- zaměření politiky hospodářské a sociální soudržnosti;
- systém finančních toků strukturálních fondů a Fondu soudržnosti;
- adicionalita po cíl Konvergence v období 2007-2013;
- ex-ante hodnocení národního strategického referenčního rámce;
- posouzení vlivu národního strategického referenčního rámce na životní prostředí;

Závěrem **Rydvalová, P. (2007)** zmiňuje skutečnost, že příprava Národního strategického referenčního rámce probíhala ve spolupráci s Hospodářskou komorou, Českým statistickým úřadem, Agrární komorou, Svazek měst a obcí, Družstevní asociací, Svazem průmyslu a dopravy, Českomoravskou komorou odborových svazů, Konfederací zaměstnavatelských a podnikových svazů, Českou konfederací rektorů, Radou vlády pro nestátní neziskové organizace, Radou vlády pro výzkum a vývoj a Radou vlády pro rozvoj lidských vztahů.

2.2.6 Operační programy

Podle **Novotné, M. (2007)** připravila Česká republika na základě Národního rozvojového plánu ČR pro období 2007-2013 a Národního strategického referenčního rámce ČR pro využívání fondů Evropské unie v letech 2007-2013 celkem 24 operačních pro nově koncipované 3 cíle politiky hospodářské a sociální soudržnosti EU.

2.2.6.1 Programy v cíli „Konvergence“

Podle **Novotné, M. (2007)** spadá pod tento cíl 7 regionů soudržnosti v ČR (kromě Prahy), pro které bylo zpracováno 8 tématických a 7 regionálních operačních programů. **Rydvalová, P. (2007)** tvrdí, že tématické (sektorové) operační programy navazují na rozvojovou strategii a cíle politiky soudržnosti definované v Národním rozvojovém plánu ČR pro období 2007-2013. Tématické operační programy převádí jednotlivé priority NRP do konkrétních oblastí

podpor, které jsou přesně, věcně vymezeny a navzájem odděleny. Společně však tvoří operační programy jeden logický celek oblastí podpory z fondů EU.

Novotná, M. (2007), Rydvalová, P. (2007) a Chvojková, A. (2007) se shodují na tom, že se tématické operační programy budou realizovat ve všech regionech soudržnosti ČR (NUTS II) s výjimkou hl. m. Prahy a to:

- OP Podnikání a inovace;
- OP Životní prostředí;
- OP Doprava;
- OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost;
- OP Výzkum a vývoj pro inovace;
- OP Lidské zdroje a zaměstnanost;
- Integrovaný operační program;

Rydvalová, P. (2007) dále uvádí, že na rozdíl od sektorových programů, které akcentují oborový přístup řešení problémů, je v regionální operačních programech uplatněn integrovaný přístup k územnímu rozvoji, tzn. podpora komplexního rozvoje území nebo jeho obnovy. **Novotná, M (2007) a Rydvalová, P. (2007)** shodně uvádějí, že regionální operační programy navazují na systém sektorových programů a své podpory směřují k řešení problémů vázaných na konkrétní region ČR (podporují tak využití potenciálu daného území a přispívají k jeho vyváženému vývoji). **Novotná, M (2007), Chvojková, A. (2007) a Rydvalová, P. (2007)** se shodují na seznamu regionální operačních programů:

- ROP NUTS II Jihovýchod;
- ROP NUTS II Jihozápad;
- ROP NUTS II Severovýchod;
- ROP NUTS II Severozápad;
- ROP NUTS II Střední Čechy;
- ROP NUTS II Střední Morava;
- ROP NUTS II Moravskoslezsko;

2.2.6.1 Programy v cíli „Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost“

Podle **Rydvalové, P. (2007)** se hlavní město Praha řadí mezi nejnávštěvnější regiony Evropské unie, proto na rozdíl od ostatních regionů České republiky nemůže čerpat podporu v rámci cíle „Konvergence“. Na základě doporučení Evropské komise a v souladu s návrhy nařízení se zaměřila na podporu v rámci cíle EU „Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost“. **Rydvalová, P. (2007), Novotná, M. (2007) a Chvojková, A (2007)** shodně tvrdí, že v rámci programového období 2007-2013 jsou připraveny dva operační programy pro hl. m. Prahu:

- OP Praha Konkurenceschopnost;
- OP Praha Adaptabilita a zaměstnanost;

Podle **Rydvalové, P. (2007)** se zaměření podpor operačního programu OP Praha Konkurenceschopnost především týká:

- zlepšení dostupnosti dopravních a telekomunikačních služeb a zkvalitnění životního prostředí;
- zvýšení konkurenceschopnosti Prahy rozvojem a efektivním využitím svého inovačního potenciálu;

Rydvalová, P. (2007) dále uvádí zaměření podpor operačního programu OP Praha Adaptabilita a zaměstnanost a to:

- zvýšení adaptability pracovníků a zaměstnanců;
- zlepšení přístupu k zaměstnání a prevence nezaměstnanosti;
- posílení integrace osob ohrožených sociální exkluzí, rozvoj institucí a kvality služeb zaměřených na sociální integraci a odstraňování bariér znesnadňující účast na trhu práce, včetně diskriminace podle pohlaví;
- podpora celoživotního učení;
- posilování institucionální kapacity a efektivnosti veřejné správy a veřejných služeb;
- podpora mezinárodní spolupráce;

2.2.6.3 Programy v cíli „Evropská územní spolupráce“

Podle **Rýdvalové, P. (2007)** budou v rámci cíle realizovány programy pro přeshraniční, nadnárodní a meziregionální spolupráci, tedy pokračování iniciativ Interreg IIIA, Interreg IIIB a Interreg IIIC. Největší část finanční alokace pro Cíl „Evropská územní spolupráce“ připadne přeshraniční spolupráci. Všechny programy budou financovány z Evropského fondu regionálního rozvoje (ERDF).

Cíle programu přeshraniční spolupráce je podpora hospodářské a sociální integrace příhraničních území prostřednictvím odstraňování přetrvávajících bariér a posilování jejich rozvojového potenciálu. Budou posilovány vzájemné hospodářské, společenské a kulturní vztahy, společná péče o přírodní bohatství, rozvoj cestovního ruchu a budování flexibilního trhu práce.

Rydvalová, P. (2007), Chvojková, A. (2007) a Novotná, M. (2007) se shodují na tom, že v rámci cíle „Evropská územní spolupráce“ bude v ČR v programovém období 2007-2013 realizováno 5 bilaterálních operačních programů „Přeshraniční spolupráce“:

- OP Přeshraniční spolupráce ČR-Bavorsko;
- OP Přeshraniční spolupráce ČR-Polsko;
- OP Přeshraniční spolupráce ČR-Rakousko;
- OP Přeshraniční spolupráce ČR-Sasko;
- OP Přeshraniční spolupráce ČR-Slovensko;

Rydvalová, P. (2007) dále uvádí programy, které jsou zaměřeny na meziregionální a nadnárodní spolupráci a to:

- OP Meziregionální spolupráce;
- OP Nadnárodní spolupráce;

2.2.7 Projekt a projektové řízení

Podle **Vebera, J. a kol (2000)** je projekt definován jako specifický způsob dosažení změny, resp. dočasná aktivita, která sjednocuje a organizuje úsilí různých odborností, vynaložené na vytvoření jedinečného záměru (zpravidla produktu nebo služby). Jde o nerutinní, neopakovatelný, jednorázový úkol se specifickými časovými a nákladovými cíli.

Oproti tomu projektové řízení podle **Vebera, J. a kol. ()** představuje uplatnění specifických nástrojů, technik a dovedností v projektových činnostech s cílem splnit (popř. překročit) očekávání, jež jsou s projektem spojena. Projektové řízení nachází uplatnění všude tam, kde je zájem implementovat změnu, která je svým charakterem významná, kde management má zájem na rychlou realizaci (dodržení „tvrdých“ termínů), a kde je zároveň zřejmé, že k úspěšné realizaci změny je třeba překonat útvárovou uzavřenost a pružně zapojit pracovníky z různých útvarů.

Příkladem typických oblastí, kde projektové řízení nachází své uplatnění, mohou být:

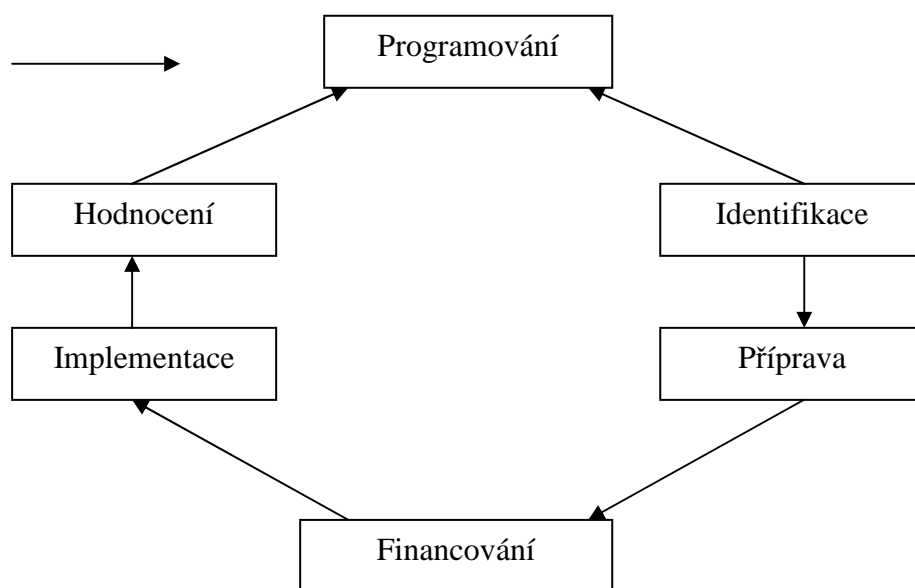
- projekty vývojové, např. výzkum a vývoj nového výrobku, softwaru, příprava projektové dokumentace stavby apod.;
- projekty realizační, např. zavedení nového výrobku do výroby, postavení stavby;
- projekty engineeringové, představující zpravidla dodávky velkých investičních celků „na klíč“;
- projekty manažerské, týkající se implementace opatření, která mají vést ke zlepšení řídicích aktivit, např. zavádění počítačové sítě a příslušného informačního softwaru, zavedení systému jakosti či environmentálního managementu;
- podnikatelské projekty, zaměřené na prosazování podnikatelského záměru, např. ve výrobní či obchodní oblasti;

2.2.8 Zásady projektového cyklu

Podle **Vilamové, Š (lit 7)** máme tyto zásady projektového cyklu:

- identifikace problému (co chci řešit a s jakým cílem);
- schválení záměru (předběžné zhodnocení, sestavení koncepce projektu);
- plán/posouzení (analýza rizik, cílových skupin, problém, zadání projektu, sestavení rozpočtů, tvorba pracovních plánů);
- schválení projektu (řízení projektu, monitorování, zpracování zpráv);
- začátek implementace (revize účelu);
- ukončení (závěrečné zprávy projektu);
- hodnocení (hodnotící studie) ;

Obrázek. č. 2: **Obecný projektový cyklus**

pramen: **Vilamová, Š. (2005)**

2.2.9 Struktura projektu

Podle **Hrabánkové, M. a Vosejpkové, M. (2002)** je nutno zdůraznit, že projekt, jak ho chápe EU, není náhodným rozhodnutím zpracovávat jakýkoliv problém nebo nápad. Je součástí cílevědomého programovacího procesu ve smyslu komplexního řešení regionálních priorit od vytyčených programů reagujících na stěžejní problémy zemědělství a venkovského prostoru přes opatření k jejich vyústějícím do návrhů projektů prováděných přes společné cíle, priority a kritéria s programy.

Vilamová, Š. (2005) a Hrabánková, M. a Vosejpková, M. (2002) se shodují na tom, že osnova projektu musí zahrnovat následující body:

- Název projektu, výstižná formulace názvu vyjadřující věcný záměr projektu.
- Umístění projektu, přesná specifikace místa realizace projektu (tzn. kde se projekt bude realizovat, v jakém katastrálním území obce, kraje).
- Zdůvodnění projektu, v této pasáži je nutné uvést argumentaci, na základě jakých motivačních faktorů žadatel projekt předkládá.
- Popis projektu zahrnuje:
  - Cíl projektu, nebo-li záměr, čeho chceme projektem dosáhnout, co vylepšit, očekávaný společenský efekt, tzn. odpovědět na otázky kde, co, jakým způsobem, kdy a za kolik chceme dosáhnout, cíle je zapotřebí kvantifikovat;
  - charakteristiky stávajících problémů a potřeb, popis současné situace pomocí SWOT analýzy, doporučuje se doplnit fotodokumentací současného stavu
  - vazba na priority a opatření programů;
  - stanovení jasně formulovaných krátkodobých a střednědobých cílů a očekávaných přínosů, tyto cíle by měly být realistické, konkrétní a měřitelné pomocí zvolených indikátorů, jejichž prostřednictvím probíhá monitorování efektů z vložených prostředků, většinou se uvádějí 2 až 3;
  - zdůvodnění potřeby podpory;

- Zabezpečení projektu:
  - analytické, specifika potřeb na vybraná opatření projektu, formulace podmínek pro získání a udržení kapitálu pro investice v daném prostředí;
  - alokační, posouzení možností alokace kapitálu a investic v regionu;
  - organizační, účast fyzických a právnických osob na regionálním rozvoji prostřednictvím projektu;
  - finanční, získávání identifikace a plánování finančních zdrojů pro projekt a pravidla pro provádění finančních operací;
  - technické, potřeba nových technologií, počítačů a počítačových sítí;
  - personální, zodpovědná osoba za realizaci projektu;
- časový postup při realizaci projektu, zahrnuje popis jednotlivých etap realizace projektu z hlediska časového a finančního (např. za rok 2004 byla potřeba 1300 000 Kč na technické zásahy) a závazek zahájit projekt se stanoveným termínem, nejpozději však do 3 měsíců;
- finanční plán, obsahuje analýzu nákladů a výnosů, plánované toky finančních prostředků, zdrojů financování, obsahuje etapy a navrhovaný způsob financování, realizuje se formou finanční tabulky, která tvoří povinnou součást projektu a vyjadřuje objemy finančních prostředků z jednotlivých zdrojů;
- Výběr a stanovení indikátorů pro monitorování a hodnocení projektu:
  - indikátory výstupů, které vyjadřují operační cíle, tj. konkrétní opatření potřebné k dosažení vytčeného cíle. převážně jsou měřeny v naturálních jednotkách, mohou být však formulovány i ve finančních jednotkách;
  - Indikátory výsledků, které vyjadřují specifické cíle, neboli to, čeho má být dosaženo konkrétními dílčími opatřeními, vyjadřují přímé a okamžité efekty, většinou krátkodobé výsledky jednotlivých opatření, mohou být fyzické i finanční povahy;
  - indikátory dopadů, které vyjadřují globální cíle, tedy to, co má být konečným efektem rozvojového dokumentu;
- vliv projektu na životní prostředí, týká se zvláště projektů, u nichž se negativní vliv na životní prostředí předpokládá;
- očekávané efekty z realizace projektu, patří sem především efekty finanční a společenské, návrhy na další opatření;

Vilamová, Š. (2005) dále uvádí:

- zajištění implementace projektu do praxe, které instituce se budou podílet n realizaci, jakým způsobem bude zajištěna kontrola finančních toků, nezávislý audit, předkládání zpráv o dosažených efektech;
- zajištění rovných podmínek pro muže a ženy, patří sem zákaz veškerých forem diskriminace na základě příslušnosti pohlaví;

2.2.10 Monitorování projektu

Podle **Hrabánkové, M. a Vosejpkové, M. (2002)** provází monitoring–monitorování celý životní cyklus projektu a jeho řešitele. Monitorovací systém sleduje projekt od sběru, zpracování a prezentace dat až po jeho realizaci v závislosti na přijatém programu. Začíná již v okamžiku přijetí projektu, a to předběžným odhadem přínosu projektu, tedy ve stádium

nazvaném ex-ante. Následuje průběžný monitoring, tzv. on gong, zohledňující věcné a časové etapy projektu. Po skončení projektu nastává nejvýznamnější okamžik hodnocení, zvané ex-post, kdy jsou porovnávány vynaložené náklady s dosaženými výsledky, a to ve srovnání s původním záměrem projektu.

Dále **Hrabánková, M. a Vosejpková, M. (2002)** uvádí, že v cyklu hodnocení je zahrnuta:

- prezentace záměru, dodržení plánovaných výdajů;
- hodnocení:
  - finanční, dodržení plánovaných výdajů;
  - ekonomické, analýzy ekonomických výsledků;
  - technické, počítačová síť;
- hodnocení dokumentace a výběru dodavatele;

Monitorovací systém musí být připraven na různé způsoby spolufinancování, a to nejen od EU a ze státního rozpočtu, ale i z ostatních veřejných a soukromých zdrojů v souladu s finanční tabulkou. V této souvislosti je třeba připomenout, že je nutno mít k dispozici finanční dohodu na objem a způsoby čerpání finančních prostředků, dále kritéria hodnocení projektu a dohodu o rozsahu navrhované investice.

Samostatnou etapou je zhodnocení dopadů projektu, a to ve vazbě na růst HDP v regionu, na snížení míry nezaměstnanosti, na životní prostředí, růst konkurenceschopnosti.

2.2.11 Hodnocení projektů

Vilamová, Š (2005) a Hrabánková, M a Vosejpková, M. (2002) se shodují na tom, že vyhodnocování předložených projektů vychází v zásadě ze dvou hledisek:

- formálního;
- věcného;

U formálního hlediska je rozhodující dodržení všech formálních náležitostí projektu po administrativní i legislativní stránce. Dalším důležitým hlediskem je charakteristika řešitelů, resp. příjemce podpory. Sem patří především kvalifikační způsobilost, odborná zdatnost a potřebná znalost principů práce se strukturálními fondy. K formálním náležitostem samozřejmě počítáme i předložení všech potřebných dokladů ve struktuře i formě, kterou zadavatel požaduje.

Pokud jde o věcné hledisko výběru projektu, výbor pro monitorování programu určí výběrová kritéria, aby byl zjištěn výběr nejlepších návrhů pro podporu ze strukturálních fondů. Kromě základních výběrových kritérií výbor specifikuje hlavní kritéria, která musí splňovat všechny projekty, a specifická kritéria týkající se povahy daného opatření. Aby bylo zjištěno, že je vybrán nejlepší projekt, výběrový proces bude brát v úvahu například:

- úroveň nevýhod v geografické oblasti projektu;
- vliv mimořádných investic (zvláště v soukromém sektoru);
- vytvoření pracovních příležitostí nebo jiných specifikovaných výstupů;
- hodnotu, kterou přinesou vložené finanční prostředky, včetně výstupu v nákladech za jednotku;

- vliv na životní prostředí;

U projektu je nutné jasně formulovat nároky na výsledky zamýšleného projektu, prokazovat schopnost dobře hospodařit s vlastními zdroji a zároveň přesvědčovat domácí i zahraniční partnery o správnosti záměrů a schopnosti dosáhnout cílů projektu.

2.2.12 Rizika projektů

Veber, J. a kol. (2000) tvrdí, že projekty v důsledku své jedinečnosti zahrnují řadu rizik, která se týkají jak konečné podoby projektu, tak i průběhu jeho realizace. Smyslem řízení rizik projektu je určit a analyzovat tato rizika a reagovat na ně. Procesy směřující k minimalizaci nepředvídaných následků lze rozdělit do následujících kroků:

- určení potenciálních rizikových situací;
- ohodnocení rizik;
- stanovení protirizikových opatření;
- realizace protirizikových opatření;

Východiskem řízení projektových rizik je určení potenciálních rizikových situací. Ty se mohou týkat jak projektu, tak jeho řízení, mohou mít charakter interní nebo externí. Seznam potenciálních rizik by měl obsahovat charakteristiku možného rizika, odhad pravděpodobnosti rizikového stavu, popř. i četnost výskytu daného rizikového stavu, očekávaného nežádoucího stavu apod. Proti vytipování rizik neexistuje univerzální postup, nicméně se doporučuje postupovat systematicky podle zvolených kritérií analýz. Těmi může být posouzení:

- zdrojů rizik v podobě například:
  - změn požadavků;
  - chyb v dokumentaci projektu;
  - chyb v plánu projektu;
  - špatně vymezených kompetencí vedoucího projektu či projektového týmu;
  - nedostatečně kvalifikovaného personálu apod.;
- příčin rizik v podobě:
  - nejasného zadání, nejasného cíle projektu;
  - častých změn projektového zadání;
  - nerealistických cílů;
  - nejasné odpovědnosti;
  - slabé podpory vedení;
  - chybějících podkladů apod.;

Závěrem **Veber, J. a kol. (2000)** dodává, že v případě, kdy dojde k rizikové události, je před vlastní implementací protirizikového opatření nutné pečlivě analyzovat vzniklou situaci. Na základě této analýzy je možné určit, zda uvažovaná opatření jsou vhodná, či zda bude třeba operativně přijmout doplňková opatření. Po realizaci protirizikových opatření je vždy třeba vyhodnotit jejich účinnost s ohledem na cíle a plán projektu.

2.3 Regionální management

Podle **Hrabánkové, M. a Vosejpkové, M. (2000)** lze regionální management zejména chápat jako vytváření souborů, nástrojů a dokumentů, mezi něž v současné době patří zvláště dokumenty EU, a které souvisí s oblastí hospodářská a sociální soudržnost–regionální politika. Na management v regionálním pojetí lze nahlížet jako na účinné a účelové zařízení na úrovni regionů, kterým je uplatňování regionální politiky.

Podle **Adamčíka, S. (2003)** je regionální management v užším smyslu charakterizován podporou podnikatelů na území regionu, obce a města. V širším smyslu se pojem regionálního managementu rozlišuje na finanční regionální management a na management lidských zdrojů. Působení jednotlivých typů regionálního managementu má vazbu na uplatňovanou hospodářskou politiku vlády, a proto se mění v čase i v závislosti na formě vlády a obecního, městského či regionálního zastupitelstva. Významnou úlohu v regionálním managementu plní rozvojové agentury.

2.3.1 Proces, úkoly a cíle regionálního managementu

Podle **Adamčíka, S. (2003)** zahrnuje proces regionálního managementu podobně jako každý proces podnikového managementu tyto hlavní fáze:

- plánování;
- organizování;
- vedení;
- kontrola;

Všechny tyto fáze procesu mají vést k naplnění cílů rozvoje obce, města a regionu, které jsou odvozeny v první řadě z formulace jejich mise (poslání) a vize (základní strategické směry rozvoje). Regionální plánování jako výchozí fáze manažerského procesu v posledních letech získává stále více na akčním rozvojovém a projektovém charakteru. To souvisí s tím, že jednací rovina regionální politiky se stále více přesouvá na regiony města. Nedořešenou otázkou přitom je vztah regionalizace a globalizace jako nového významného fenoménu současného a budoucího hospodářského, kulturního a sociálního rozvoje.

Pokud jde o zdroje počítáme k nim především:

- personální zdroje;
- finanční zdroje;
- hmotné zdroje;
- strategické informace a manažerské schopnosti lidského faktoru;

Podle **Adamčíka, S. (2003)** jsou úkoly a cíle regionálního managementu následující:

- zpracování vizí, scénářů a rozvojových strategií na regionální a komunální úrovni;
- iniciování řízení rozvojových impulsů a procesu regionu;
- spojování a koordinování regionálních zdrojů z věcného, personálního a organizačního hlediska a přispívání k vytváření synergických efektů;
- mobilizování regionálního, lokálního a sektorového inovačního potenciálu;
- poradenská pomoc a pomoc při rozhodování;

- realizace konkrétních plánů, opatření projektů prostřednictvím projekčního managementu a přispívání k vytváření inovativního a kreativního regionálního a lokálního rozvoje;

2.3.2 Nástroje regionálního managementu

Podle **Adamčíka, S. (2003)** vytvořili manažeři v západních evropských zemích v posledních desetiletích rozsáhlé instrumentarium nástrojů regionálního managementu. Podle druhu a síly vlivů možno rozeznávat:

- informační opatření a poradenství, mají nejmenší intervenční intenzitu a patří k tzv. měkkým nástrojům, jsou silně rozvinuty v řadě západních zemí, nenarušují tržní mechanismus, formy informací a poradenství mohou být:
  - katalogy lokalizačních výhod regionálního marketingu;
  - kooperační burzy;
  - poradenství v oblasti navazování kooperačních vztahů;
  - informace a poradenství vzdělávání a pracovních možností v regionu i mimo region;
- finanční nástroje existují v mnoha formách:
  - dotace a daňové zvýhodnění;
  - levné úvěry a podpora uplatněním regionálního rizikového kapitálu;
  - prémie pro nově vytvořená pracovní místa;
  - pomoc při nastartování nových malých a středních podniků;
- opatření ve výstavbě infrastruktury, jsou jedním z nejméně selektivně působících nástrojů a poskytují nejvhodnější prostor pro dlouhodobou regionální politiku, nevýhodou je jejich efekt, který se projevuje až po dlouhé době, výhodu mají opatření v infrastruktuře v tom, že jsou nedělitelná a není možné vyloučení kteréhokoli spotřebitele ze spotřeby, působí spolehlivěji a trvaleji než např. finanční nástroje, zlepšují kvalitu lokality nebo regionu;
- regulační a administrativní opatření, patří k tvrdším nástrojům, k podpůrným typům administrativních opatření patří též decentralizace vládních a regionálních úřadů do podporovaných měst a regionů;

Jak dále **Adamčík, S. (2003)** uvádí o nástrojích regionálního managementu, že jejich aplikace podléhá–snad s výjimkou infrastrukturální pomoci–značné kritice neoliberalních ekonomických koncepcí.

2.3.3 Marketingový mix obce

Podle **Janečkové, L. a Vašítkové, M. (1999)** obec sama o sobě představuje pro své „zákazníky“ velmi složitý produkt, který je tvořen souborem nehmotných i hmotných prvků. Obecní úřad sám poskytuje více či méně nehmotné výhody, tj služby, které jsou součástí celkového produktu obce. Složitost produktu je příčinou rozšíření běžných čtyř nástrojů marketingového mixu (produkt, místo, cena, propagace) o další tři (lidé, materiální prostředí a procesy). Produkt obce vzniká a je poskytován společně všemi subjekty působícími v obci i mimo ni. Proto je vhodné zařadit jako osmý nástroj marketingového mixu partnerství, tj. spolupráci všech těchto subjektů na společné tvorbě produktu.

Prostřednictvím svého marketingového mixu nabízí obec produkt občanům, vládě, soukromému sektoru, na zahraničním trhu a neziskovým organizacím.

Shrneme-li podle **Janečkové, L. a Vašítkové, M. (1999)** marketingový mix obce jako soubor taktických nástrojů, kterým může management obce využít k přizpůsobování svého produktu, k jeho odlišení od produktů konkurence, k jeho ocenění, popřípadě zhodnocení. Využívá jej také k přiblížení produktu k segmentům tvořícím jeho uživatele, k jeho propagaci. Slouží i k rozhodování o lidech, kteří produkt realizují. Marketingový mix obce pomáhá při výběru procesů, jejichž pomocí se produkt dostává k jednotlivým klientům, uživatelům a příjemcům

2.4 Strategie obce

Podle **Janečkové, L. a Vašítkové, M. (1999)** se strategií obce rozumí vytyčení cílů v souladu s vizí obce a stanovení postupů a akčních plánů vedoucích k jejich uskutečnění. Strategický plán má úzký vztah k územnímu plánu obce, který má dlouhodobou platnost 10 let, nicméně ho lze pružně doplňovat. Strategie obce by měla respektovat územně technické podmínky již existujícího územního plánu. Protože územní plán představuje jeden z nejmocnějších nástrojů realizace strategie obce, je koordinace těchto dvou koncepčních dokumentů—strategického a územního—mimořádně důležitá a nutná. Jak dále **Janečková, L. a Vašítková, M. (1999)** je nutno chápat územní plánování jako dynamický proces, který pro rozvoj měst a obcí definuje nezbytné investice, realizovatelné v dohledné době, které mohou přinést dlouhodobé pracovní příležitosti.

Lacina, K. (2000) uvádí, že dlouhodobý plán rozvoje města či obce by měl být rozdělen do dvou etap:

- V první etapě se obvykle doporučuje provést jakousi sumarizaci rozhodujících záměrů a cílů, které by měly být v rozvojovém plánu zohledněny.
- Ve druhé etapě by se z nich po konzultacích zaměřených především k důslednému posouzení každého z nich, mělo vybírat několik klíčových, jež se stanou osou plánu rozvoje. V tomto okamžiku zvláště požadavek komplexnosti a integrovaného přístupu vystupuje do popředí s mimořádnou naléhavostí.

Poznatky a zkušenosti potvrzují, že proces vypracování a upřesňování dlouhodobého komplexního plánu rozvoje města či obce projektovaného na období 20 a více let je nezbytné od prvních kroků směřujících ke zpracování prvotního záměru až po závěrečné aktivity založit na moderních zásadách strategického plánování. Velkým problémem v České republice je všeobecně pociťován nedostatek odborníků pro uvedenou činnost, a to v podnikatelském, i nepodnikatelském sektoru, ukazuje se jako účinné řešení postupné vytváření skupiny specialistů s uvedenou, či odbornou kvalifikací přímo v obecním (tj. hlavně městském) a zároveň spolupráce města či obce s předními odborníky z vysokých škol a specializovaných institucí a agencí.

Další poznatky dokládají skutečnost, že doporučovaný postup bývá neúčinnější tehdy, je-li celá problematika rozvoje důsledně řízena a koordinována z jediného centra jedním z nejvyšších volených představitelů.

2.4.1 Strategické cíle rozvoje obcí na přelomu 20. a 21. století

Podle **Laciny, K. (1999)** sem patří zejména:

- jedním z klíčových strategických cílů je celkově zvýšit sociální postavení obyvatel, tj. vytvořit pro všechny potřebné pracovní, kulturní a další příležitosti;
- k tomu je nutno vypracovat cílevědomou, dlouhodobou politiku rozvoje města;
- za tímto účelem je třeba spojovat aktivity a schopnosti všech, kdo v ekonomické, sociální, kulturní, vzdělávací a v dalších oblastech projevují upřímný zájem na rozvoji města;
- významným předpokladem pro dosažení úspěchu je systematické osvětlování základních strategických cílů rozvoje municipality široké veřejnosti volenými představiteli obce, strategický plán rozvoje obce má naději na úspěch hlavně tehdy, jestliže se s ním velká část obyvatel ztotožní;
- základnou pro dlouhodobý rozvoj je dlouhodobý strategický plán rozvoje města či obce, jeho směry je ovšem nezbytné cílevědomě rozpracovat do jednotlivých dílčích plánů a programů zabývajících se jednak vývojem v jednotlivých sektorech, jednak prostorovým rozvojem, tj. budoucností jednotlivých čtvrtí města či obce, strategické plánování si tak mimo jiné vyžaduje, aby si odborníci na plánování obcí – a případně dalších oblastí neziskového sektoru – osvojili nové přístupy příznačné pro plánování v soukromém sektoru a aby pracovali rychle a aby pro vytváření svých záměrů dokázali nejednou použít neformalizované prostředky;
- žádný z plánů dlouhodobého rozvoje municipality nesmí ignorovat rostoucí nároky kladené na tvorbu a na ochranu životního prostředí, včetně zvýšené pozornosti o jednotlivé ekosystémy (Agenda 21);
- strategický plán rozvoje municipality je úspěšný především tehdy, když se nezaměřuje pouze na vlastní území obce, nýbrž bere v prvopočátku v potaz i požadavky a potřeby širšího a vzdálenějšího okolí;

3. Metodika a cíl práce

Diplomová práce je zaměřena na analýzu možného využití dotačních titulů v rozvoji zvoleného regionu a nalezení vhodných doporučení i pro rozvoj bez dotací. Hlavním cílem, kterým se budu při řešení diplomové práce zabývat, je návrh optimálního portfolia dotací vedoucích k zkvalitnění života ve zvoleném regionu a k zajištění jeho rozvoje.

K dosažení daného cíle je zapotřebí specifikovat i cíle dílčí, jejich uplatnění povede k realizaci cíle hlavního. Mezi dílčí patří především:

- historický i současný vývoj ve zvoleném regionu;
- metoda historická-analýza využívání dotačních titulů na území zvoleného regionu;

U dílčího cíle historický i současný vývoj ve zvoleném regionu budu vycházet ze situační analýzy. Fakta a výsledky získané při zpracování situační analýzy budou rozhodující při vypracování SWOT analýzy, na základě které vytvořím optimální návrh portfolia dotací vedoucích ke zkvalitnění života ve zvoleném regionu a k zajištění jeho rozvoje.

Z hlediska dílčího cíle analýza využívání dotačních titulů na území zvoleného regionu (metoda historická) bude výchozím bodem studium dokumentace odboru územního rozvoje zvoleného regionu, s tím že následně provedu návrh možné realizace projektu na území jedné z obcí sdružených ve zvoleném regionu, a to z důvodů jisté komparace s již využitými dotačními tituly.

K řešení dané problematiky využiji celou řadu metod, mezi nejvíce používané a zohledněné metody budou patřit:

- situační analýza;
- SWOT analýza;
- metoda historická;

Situační analýza regionu

Situační analýza ústící v deskripci profilu regionu je podkladem a hlavním faktografickým materiálem pro všechny další kroky procesu zpracování strategie rozvoje regionu. Fakta a poznatky získané při zpracování „Profilu“ jsou určující při vypracování SWOT analýzy–analýzy silných a slabých stránek regionu a jeho budoucích příležitostí a možných ohrožení.

Slouží jako sjednocující a referenční, resp. argumentační materiál pro diskusi nad dalšími kroky strategie–vytýčení kritických oblastí, cílů a strategií. „Profil“ je také podkladem pro kvantifikaci (odhad dopadů) očekávatelných výsledků navrhovaných rozvojových aktivit a pro jejich zpětné hodnocení. V uvedeném smyslu je tedy „Profil“ velice důležitým vstupem a nezastupitelnou součástí zpracování strategie a může do značné míry ovlivňovat i zaměření a formu výsledných návrhů řešení.

Posuzování regionu by mělo být založeno na globálním sociálně ekonomickém přístupu k regionu se zaměřením na jeho předcházející vývoj a současnou situaci. Tím je vymezeno základní obsahové zaměření situační analýzy.

Region by měl být analyzován z těchto základních aspektů:

- obyvatelstvo;
- ekonomické činnosti;
- infrastruktura;
- životní prostředí;

Posouzení obyvatelstva by mělo být provedeno s cílem objasnit, co region a jeho obyvatelstvo představují. Půjde tedy o:

- demografickou analýzu;
- sociální diferenciaci obyvatelstva, životní úroveň;
- zaměstnanost, strukturu zaměstnanosti, vývoj situace na trhu práce;
- životní styl (umění, kultura, volný čas, sport, zvyky a tradice, apod.);
- osídlení z hlediska zón osídlení;

U ekonomických činností by měly být zkoumány:

- průmyslové a stavební činnosti;
- zemědělské činnosti, lesnictví a vodní hospodářství;
- obchodní a jiné činnosti výrobní povahy;
- výrobní služby;
- nevýrobní služby, zejména služby cestovního ruchu, vzdělávací, kulturní a zdravotnické;
- nevýrobní činnosti, zejména činnosti související s volným časem, rekreací a sportem, peněžnické činnosti apod.;

U infrastruktury by měla být analýza zaměřena na tyto základní faktory:

- dopravní infrastrukturu, telekomunikace;
- surovinové a energetické zdroje;
- bydlení, veřejné služby, urbanistická organizace;
- disponibilní plochy, budovy a stavby vhodné pro nové podnikatelské aktivity;

U životního prostředí by měla být analýza zaměřena na:

- ovzduší, vodu, půdu (vč. těžby nerostných surovin, poddolovaných území, radiace);
- odpady;
- péči o krajinu (chráněná, devastovaná a nepřístupná území, ÚSES);
- největší znečišťovatele;

Situační analýza musí vyústit v deskripci profilu regionu. Utříděné analytické informace charakterizující region se jeví, z hlediska jejich dalšího použití, účelné rozvrhnout do následujících kapitol:

- úvod;

- charakteristika území;
- infrastruktura;
- hospodářství;
- zaměstnanost a trh práce;
- sociální a kulturní infrastruktura;
- životní prostředí;
- rekreace a cestovní ruch;

www.partnerstvi-lk.cz (28.3.2009)

SWOT analýza

Podle **Janečková, L. a Vašítková, M (1999)** se jedná o analýzu silných a slabých stránek obce, příležitostí a hrozeb, přicházejících především z vnějšího prostředí obce, ale i obce samotné a subjektů působících na jejím území. Je základním nástrojem situační analýzy a odpovídá na otázku „kde se obec vlastně v současné době nachází a kam směřuje“. Situační analýzu potřebujeme z následujících důvodů:

- situační analýza slouží jako základ pro vypracování strategie i vlastních rozvojových programů obce;
- slouží rovněž jako nástroj informování interních a externích partnerů obce;

Abychom se mohli pustit do praktické realizace analýzy SWOT, je nutno v první řadě provést jednoznačné vymezení obce, které se má analýza a následné vyvození strategie týkat.

Podle **Laciny, K. a kol. (2003)** je analýza vnitřních faktorů pomocí metody SWOT přednostně soustředěna na:

- analýzu fyzických a přírodních podmínek obce (přírodní zdroje, kvalita životního prostředí, nadmožská výška, popis terénu);
- analýzu obyvatelstva (počet mužů a žen, lidí v produktivním věku, hustota osídlení);
- analýzu trhu práce (míra nezaměstnanosti a tendence jejího vývoje);
- analýzu infrastruktury regionu či obce;
- analýzu občanské infrastruktury (bytová politika, zařízení pro rekreaci a sport);
- analýzu podnikatelského prostředí;

Jak dále uvádí **Lacina, K. a kol. (2003)** se analýza externích faktorů zaměřuje na postihování takových faktorů a trendů, jež region a obec ovlivňují zvenčí. Jedná se zejména o:

- význam marketingu a záruk kvality;
- rostoucí význam služeb a cestovního ruchu;
- mezinárodní tendence k vytváření větších regionů;
- podpůrné programy rozvoje;

Janečková, L. a Vašítková, M. (1999), že vnitřní a vnější faktory se vyhodnocují na základě předem provedeného bodového ohodnocení podle jejich důležitosti (od 1 do 5 bodů).

4. Vlastní práce

4.1 Analýza mikroregionu Náměšťsko

Mikroregion Náměšťsko se rozkládá na území kraje Vysočina v nejvýchodnější části okresu Třebíč. Přímo hraničí s okresem Žďár nad Sázavou a s okresem Brno-venkov, patřícím již ke kraji Jihomoravskému. Vznikl dne 24.2.2000 v Náměšti nad Oslavou, kde zástupci obcí Náměšť nad Oslavou, Hartvíkovice, Kladeruby nad Oslavou, Kramolín, Ocmanice, Okarec, Sedlec, Studenec, Vícenice u Náměště nad Oslavou, Čikov, Naloučany, Popůvky, Kozlany a Mohelno podepsali zakladatelskou smlouvu. Dne 17.3.2003 k mikroregionu přistoupila obec Lhánice. Mikroregion sdružuje 15 obcí s 9 855 obyvateli a plochou 12 950 ha.

Hlavní předmět činnosti mikroregionu Náměšťsko:

- rozvoj průmyslu, malého středního podnikání a zemědělských aktivit;
- rozvoj služeb;
- řešení rostoucí nezaměstnanosti;
- rozvoj dopravní infrastruktury a zlepšení dopravní dostupnosti;
- rozvoj oblasti lidských zdrojů a sociální infrastruktury;
- zkvalitnění péče o životní prostředí;
- rozvoj cestovního ruchu a turistických aktivit;
- využití kulturního dědictví;
- zajištění vlivu ve vyšších samosprávních a rozvojových institucích;

4.1.1 Analýza fyzických a přírodních podmínek

Mikroregion Náměšťsko se nachází na geologickém území Českomoravské vrchoviny. Jevišovická pahorkatina tvoří velkou část území a do severní části mikroregionu zasahuje Křížanovická vrchovina. Dominantu krajiny tvoří údolí řek Jihlavy, Oslavy a Chvojince. Poměrně značnou část území pokrývá lesní krajina, ze které převažují jehličnaté a smíšené lesy (smrk, borovice, v jižní části území se nachází i dub). Hustě zalesněna jsou především říční údolí a jejich okolí. Z hlediska krajinného rázu je pro území mikroregionu Náměšťsko typická lesně-polní krajina. Zemědělská krajina zaujímá největší část, kde převažují orné půdy. Z hlediska produkčního potenciálu půd lze konstatovat, že je průměrný. Na území lesních společenstevch jsou hojně zastoupeny hnědé půdy a hnědozemě.

Pro toto území jsou charakteristické tyto parametry (viz. tabulka č. 3):

Tabulka č. 3: **Fyzické parametry mikroregionu Náměšťsko**

Parametr	Hodnota
nejvyšší nadmořská výška	550 m. n. m
nejnižší nadmořská výška	254 m. n. m
Převládající výšková členitost	300-500 m
průměrná roční teplota	7-8°C
průměrný úhrn srážek	700 mm

Pramen:www.namestsko.cz (21.1.2009)

V rámci geologického stáří patří území k nejstarším územím z hlediska České republiky. Na území mikroregionu se nachází pestrá skladba různých druhů hornin, jako jsou granátické pararuly, migmatické ruly, leukokratické biotitické migmatity, granulity a v neposlední řadě amfiboly. Z hlediska národních přírodních rezervací se na území mikroregionu nachází jedna z nejvýznamnějších stepí Moravy (Mohelenská hadcová step). Kromě této významné přírodní atraktivity lze do výčtu zahrnout krajinou památkovou zónu Náměšťsko, přírodní rezervaci Náměšťská obora, přírodní park Střední Pojihlaví a velké množství chráněných stromů a alejí.

Z pohledu vodstva patří území mikroregionu Náměšťsko do povodí Dunaje resp. úmoří Černého moře. Územím mikroregionu protékají tři řeky (Jihlava, Oslava a Chvojnice). První jmenovaná je centrální řekou a zasahuje do území mezi obcemi Kozlany a Lhánice. Jihlava zajišťuje odvod vod od severovýchodu k jihovýchodu, Oslava resp. Chvojnice odvádí vody ze severovýchodu k jihovýchodu resp. ze severu k jihu. Řeky při svém toku krajinou vytvářejí kaňonovitá koryta s malebnými zatáčkami a peřejemi. Na území mikroregionu jsou vybudovány dvě vodní díla (Vodní dílo Dalešice a vodní nádrž Mohelno). Tyto vodní díla se nacházejí na řece Jihlavě. Z hlediska velikosti vodních plochy patří vodní díla Dalešice resp. Mohelno k největším v rámci okresu Třebíč. Co se týká menších vodních ploch (rybníky) lze konstatovat, že jejich největší koncentrace je mezi městy Náměšť nad Oslavou a Třebíč.

Z hlediska potenciálu podzemních a povrchových vod lze říci, že zájmová oblast mikroregionu Náměšťsko trpí nedostatkem povrchových resp. podzemních vod. Hlavní příčina této skutečnosti je především spatřována v silné vodní erozi, a to podél řek

Obrázek č. 3: **Poloha mikroregionu Náměšťsko v rámci ČR**

Pramen:www.turistik.cz (21.1.2009)

4.1.2 Analýza obyvatelstva

Podle výsledků Českého statistického úřadu mělo v mikroregionu Náměšťsko k 31.12.2008 hlášen trvalý pobyt 9 842 obyvatel. Údaje za jednotlivé obce jsou uvedeny v tabulkách č. 4 a 5. Nejvíce obyvatel, v rámci mikroregionu Náměšťsko, bylo v roce 1980, tehdy zde žilo zhruba 11, 7 tis. obyvatel (vývoj počtu obyvatel v mikroregionu Náměšťsko zachycuje graf č. 1).

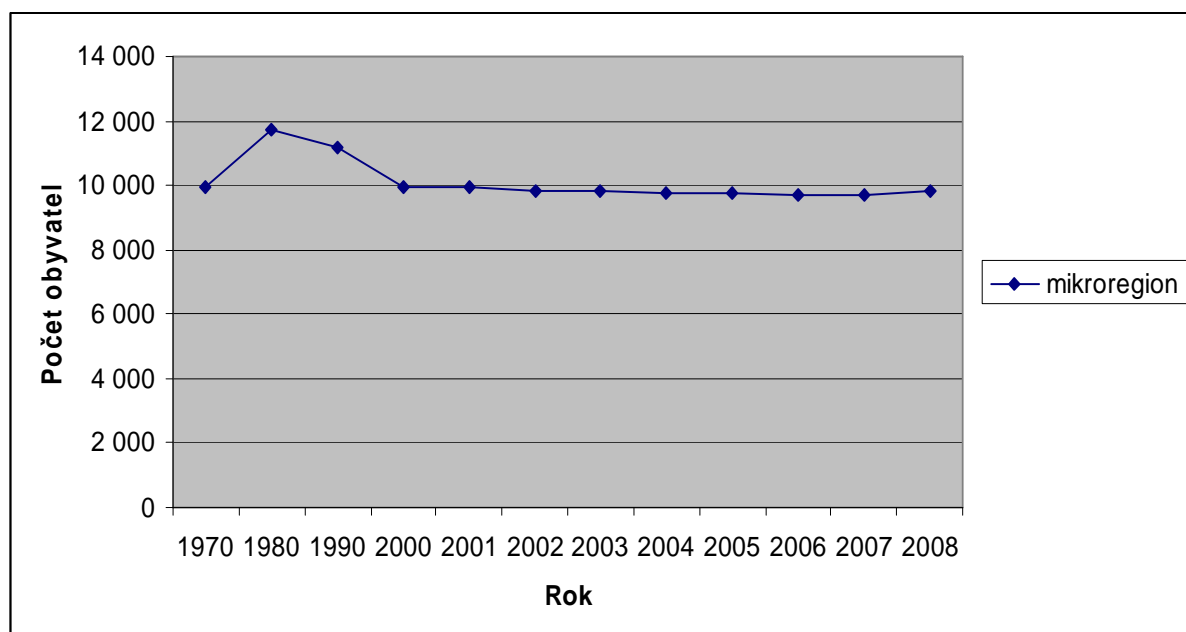
Tabulka č. 4: Vývoj počtu obyvatel v mikroregionu Náměšťsko v letech 1970-2008

Název obce	1970	1980	1990	2000	2001	2002
Náměšť nad Oslavou	4 178	6 319	6 282	5 360	5 299	5 263
Hartvíkovice	849	789	682	564	554	543
Kladeruby nad Osl.	229	228	203	179	193	190
Kramolín	161	163	129	120	119	122
Ocmanice	364	337	317	285	320	319
Okarec	171	115	145	130	128	128
Sedlec	370	332	281	266	267	258
Studenec	641	588	566	570	556	550
Vícenice u Náměště nad Oslavou.	439	400	347	329	355	348
Čikov	278	276	242	210	220	217
Naloučany	231	174	137	117	135	137
Popůvky	168	145	138	87	92	92
Kozlany	135	138	120	115	118	117
Mohelno	1 530	1 529	1 404	1 443	1 423	1 421
Lhánice	230	177	170	153	150	150
mikroregion Náměšťsko	9 974	11 710	11 163	9 928	9 929	9 855
Název obce	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Náměšť nad Oslavou	5 192	5 142	5 142	5 107	5 116	5 225
Hartvíkovice	553	554	549	553	558	563
Kladeruby nad Oslavou	193	192	194	202	201	203
Kramolín	121	115	111	110	113	118
Ocmanice	322	315	310	314	311	309
Okarec	124	123	131	131	130	125
Sedlec	250	249	247	241	239	243
Studenec	555	545	541	549	545	543
Vícenice u Náměště nad Oslavou	376	375	372	366	376	380
Čikov	220	220	216	211	203	200
Naloučany	154	159	165	169	179	183
Popůvky	89	87	82	78	81	85
Kozlany	127	124	126	121	123	120
Mohelno	1 424	1 426	1 398	1 409	1 407	1 410
Lhánice	151	150	152	153	146	135
mikroregion Náměšťsko	9 851	9 776	9 736	9 714	9 728	9 842

Pramen:www.czso.cz (21.1.2009)

Území mikroregionu Náměšťsko, ve srovnání v Českou republikou (130 obyvatel na km²), je řídce osídleno (viz. příloha č. 1), na jeden kilometr čtvereční připadá 69 obyvatel. Hustota zalidnění mikroregionu odpovídá charakteristickému rysu Vysočiny, kde hustota na kraj dosahuje 75 obyvatel na km². Z hlediska hustoty zalidnění se vymyká Náměšť nad Oslavou, kde je 280,5 obyvatel na km², což je více než celorepublikový průměr. Oproti tomu minimální koncentrace obyvatel se nachází v obcích Popůvky (15,9 obyvatel na km²) a Kladeruby nad Oslavou (15,2 obyvatel na km²). Lze konstatovat, že obyvatelstvo mikroregionu je v rámci Náměštka nerovnoměrně rozmístěno, jedna třetina obyvatelstva žije na 23 % území, tři čtvrtiny obyvatel žijí na 43 % území. Náměšť nad Oslavou se svými 5225 obyvateli a městy Mohelno se svými 1410 obyvateli patří k největším v rámci mikroregionu.

Graf. č. 1: Vývoj počtu obyvatel v mikroregionu Náměšťsko v letech 1970-2008

Pramen: tabulka č. 4

Graf č. 1 zachycuje vývoj počtu obyvatel v rámci mikroregionu Náměšťsko za posledních 38 let. Z grafu č. 1 je patrné, že nejvíce obyvatel s trvalým pobytem měl mikroregion v roce 1980. V rozmezí let 1980 až 2000 je zaznamenán dramatický pokles obyvatelstva. V letech 2000-2008 nedochází k žádnému dramatickému poklesu ani nárůstu počtu obyvatelstva. Mikroregion Náměšťsko prochází v novém tisíciletí stejným demografickým vývojem jako Česká republika, kdy také zde dochází ke stagnaci porodnosti resp. úmrtnosti.

4.1.2.1 Bilance obyvatelstva

Co se týká bilance obyvatelstva lze tvrdit, že došlo v časovém horizontu osmi let k mírnému poklesu obyvatelstva, což v procentním resp. v absolutním vyjádření znamená 0,8 % resp. 86 obyvatel. Tato skutečnost byla z větší části způsobena stagnací stavu obyvatelstva. Vývoj obyvatelstva v časovém horizontu posledních osmi let znárodňuje příloha č. 1. Z celkového počtu 15 obcí zaznamenalo 6 obcí nárůst počtu obyvatel ve srovnání s rokem

2000. Velké obce a obce, které se nachází v těsné blízkosti, zaznamenaly růst počtu obyvatel, tak jak znárodňuje příloha č. 1.

Natalita a mortalita, která tvoří přirozenou měnu obyvatelstva, měla z hlediska přirozeného přírůstku obyvatelstva rozhodující vliv. Ve velkých obcích a v obcích, které vykázaly uspokojivou věkovou strukturu, byl zaznamenán pozitivní přírůstek obyvatel (viz. příloha č. 2) resp. přílohy č. 3 a č.4. Zbývající část území přirozenou měnou obyvatelstva však ztrácí.

V rámci prostorové mobility, která je druhou složkou přirozeného přírůstku populace lze konstatovat, že území obcí, jakož i jejich blízké okolí je migračně aktivní. Z hlediska malých obcí můžeme sledovat depopulační proces do míst, které leží blízko důležitých dopravních komunikací.

4.1.2.2 Věková struktura obyvatelstva mikroregionu

Území mikroregionu Náměšťsko je charakteristické vysokým podílem starého obyvatelstva (22,4 % z celkového počtu obyvatel) v porovnání s hodnotami, jak z hlediska České republiky (20,9 %), tak i k hodnotě za kraj Vysočina (21,1%). Toto zjištění pramení z výsledků. Českého statistického úřadu. Pouze 63,4 % z celkového počtu obyvatel přísluší z hlediska věkové struktury do produktivní složky obyvatelstva.

Tabulka č. 5: Vývoj podílu jednotlivých kategorií populace na území mikroregionu Náměšťsko ve vybraných letech

Název obce/Území	1990	2000	2007	1990	2000	2007	1990	2000	2007
	0-14 let			15-59 let			více než 60 let		
Náměšť nad Oslavou	23,8	18,6	14,6	59,7	62,7	63,8	16,5	18,8	21,6
Hartvíkovice	21,2	19,6	16,7	56,6	61	62	22,2	19,4	21,3
Kladeruby nad Osl.	24,9	12,9	14,4	50,2	67	65,2	24,9	20,1	20,4
Kramolín	12,8	16,5	13,3	57,3	61,2	52,2	29,9	22,3	34,5
Ocmanice	20,8	19	14,5	54,7	58,6	61,1	24,5	22,4	24,4
Okarec	20,3	16,7	15,4	60,2	54	60	19,5	29,4	24,6
Sedlec	18,7	22,3	11,3	51,4	57,6	64	29,8	20,1	24,7
Studenec	24,9	19,6	13,6	53,5	61,7	66,2	21,6	18,7	20,2
Vícenice u Náměště nad Osl.	21,3	16,7	15,2	50,3	61,9	64,4	28,4	21,4	20,4
Čikov	17,8	19,3	12,3	63,9	64,1	57,1	18,3	16,6	30,6
Naloučany	14,2	16,4	19	56,7	67,9	60,3	29,1	15,7	20,7
Popůvky	17,5	7,7	11,1	54	59,3	51,9	28,6	33	37
Kozlany	22	14,5	12,2	56,8	65,8	70,7	21,2	19,7	17,1
Mohelno	21,6	16,6	12,5	54,1	62,9	64,7	24,3	20,5	22,8
Lhánice	14,2	17,7	11	54,9	57,9	56,1	24,8	24,4	32,9
mikroregion Náměšťsko	22,5	18,2	14,2	57,5	62,3	63,4	19,9	19,6	22,4
kraj Vysočina	22,2	17,6	14,8	57,7	64,1	64,2	20,1	18,3	21,1
Česká republika	21	16,5	14,3	58,5	65,3	64,8	20,5	18,2	20,9

Pramen: www.czso.cz (21.1.2009), www.risy.cz (21.1.2009)

V porovnání s rokem 1990 byl začátkem roku 2008 (14,2 %) zaznamenán pokles (o 8,3 %) předproduktivní složky obyvatel, tj. obyvatel ve věkovém horizontu 0-14let. Příčina

tohoto poklesu je spatřována v souvislosti se stagnací porodnosti v průběhu devadesátých let. Okrajové oblasti mikroregionu Náměšťsko zaznamenaly markantní úbytek předproduktivní složky obyvatel, a to především z důvodu migrace mladých rodin.

Co se týká produktivní složky obyvatelstva tzn. osob ve věkovém rozmezí 15-59 let lze na základě tabulky č. 5 konstatovat 6 % nárůst, a to v časovém horizontu sedmnácti let. Z hlediska komparace hodnot za Českou republiku i za kraj je dynamika růstu této složky populace nižší. V posledních letech se dynamika růstu produktivní složky obyvatelstva ustálila na procentní hodnotu kolem 1 %.

V neposlední řadě je zapotřebí zmínit kategorii obyvatel ve věkovém rozpětí 60 a více let (poproduktivní složka obyvatelstva). Stejně jako produktivní složka obyvatelstva zaznamenala v časovém horizontu sedmnácti let růst (o 2,5 %). Ovšem dynamika růstu této kategorie v rámci mikroregionu Náměšťsko z hlediska komparace s hodnotami, jak za kraj Vysočina, tak i za Českou republiku, zaznamenala vyšší tempo růstu, a to 3 procentní body nad celorepublikových resp. krajským průměrem. Tento neblahý fakt je zapříčiněn procesem depopulizace, který je uskutečňován na majoritní části území mikroregionu Náměšťsko.

Tabulka č. 6: Průměrný věk v obcích mikroregionu Náměšťsko 1.1 2008

Název obce	průměrný věk		
	celkem	muži	ženy
Náměšť nad Oslavou	39.4	38.1	40.6
Hartvíkovice	39.2	36.6	41.9
Kladeruby nad Oslavou.	41.9	42.5	41.2
Kramolín	43.8	42.3	45.3
Ocmanice	41.4	40.8	42.1
Okarec	40.8	40.8	40.8
Sedlec	41.5	40.2	42.8
Studeneč	38.7	37	40.4
Vícenice u Náměště nad Oslavou	39.1	38.3	39.9
Čikov	40.9	39.6	42.1
Naloučany	36.8	37.3	36.2
Popůvky	47.1	42	51.8
Kozlany	42.9	39.1	47.1
Mohelno	41.5	39.6	43.3
Lhánice	43.3	41.9	44.6
mikroregion	44.908	43.372	46.384
kraj Vysočina	39,2		
ČR	38,7		

Pramen:www.czso.cz (21.1.2009)

Další složkou věkové struktury obyvatelstva mikroregionu Náměšťsko je průměrný věk respektive index stáří (viz. tabulka č. 6 resp. tabulka č. 7). Z tabulky č. 6 je patrné, že průměrný věk obyvatel v rámci mikroregionu Náměšťsko (44,9 let) dosahuje v porovnání s průměrným věkem obyvatel České republiky (39,3 let) resp. kraje Vysočina (38,7 let) vyšší hodnoty. V souvislosti s indexem stáří, který je vyjádřen jako poměr poproduktivní složky obyvatel k předproduktivní (157,45 v roce 2007), lze tvrdit že v komparaci s absolutními hodnotami roku 1990 se znásobila hodnota indexu stáří téměř o 50 %. V souvislosti s depopulačním procesem se rozdíly v rámci mikroregionu Náměšťsko, České republiky i kraje Vysočina budou zvětšovat.

Tabulka č. 7: **Index stáří obyvatelstva v rozmezí let 1990-2007**

Název území	1990	2000	2007
mikroregion Náměšťsko	88,44	108,22	157,45
kraj Vysočina	90,54	103,98	142,57
ČR	97,62	110,30	146,15

Pramen:www.czso.cz (21.1.2009)

4.1.3 Územně plánovací dokumentace

Co se týká výsledků z tabulky č. 8, lze s konstatovat velmi dobrý stav územně plánovací dokumentace. Z celkového počtu 15 obcí mají všechny obce schváleny toliko potřebné podklady pro svůj budoucí rozvoj, až již se to týká územních plánů sídelního útvaru nebo urbanistických studií. Z tabulky č. 8 je patrná drtivá převaha územních plánů sídelního útvaru.

Tabulka č. 8: **Přehled územně plánovací dokumentace v obcích mikroregionu Náměšťsko**

Název obce	Řešené území (katastrální území)	Typ
Náměšť nad Oslavou	Jedov, Náměšť nad Oslavou, Otradice, Zňátky	ÚPN SÚ
Hartvíkovice	Hartvíkovice	ÚPN SÚ
Kladeruby nad Oslavou.	Kladeruby nad Oslavou.	ÚPN SÚ
Kramolín	Kramolín	US
Ocmanice	Ocmanice	ÚPN SÚ
Okarec	Okarec	US
Sedlec	Sedlec	ÚPN SÚ
Studenec	Studenec	ÚPN SÚ
Vícenice u Nám. nad Osl.	Vícenice u Náměště nad Oslavou	ÚPN SÚ
Čikov	Čikov	UPN SÚ
Naloučany	Naloučany	US
Popůvky	Popůvky	ÚPN SÚ
Kozlany	Kozlany	ÚPN SÚ
Mohelno	Mohelno	ÚPN SÚ
Lhánice	Lhánice	US

Pramen:Městský úřad v Náměšti nad Oslavou-odbor územního plánování

Územní plány jsou datovány z různých období (polovina 90.let, krátce po roku 2000 a rok 2008). Z hlediska koncepčního rozvoje obcí je pozitivní, že mají zpracovány urbanistické studie, ale v rámci nového stanoveného zákona již nemá dokument toho typu žádnou právní závaznost.

4.1.4 Analýza dopravy a technické infrastruktury

4.1.4.1 Doprava

Nejdůležitější pozemní komunikace, která se nachází v blízkosti mikroregionu Náměšťsko je dálnice D1. Jedná se o nejvýznamnější dopravní tepnu, která spojuje českou resp. moravskou metropoli Prahu-Brno. Mezi významné pozemní komunikace nacházející se na území mikroregionu Náměšťsko patří:

- silnice II/339-spojnice města Náměšť nad Oslavou s dálnicí D1;
- silnice první třídy I/23;
- silnice první třídy I/393;

Obrázek. č.4: **Silniční síť mikroregionu Náměšťsko**

Pramen:www.mapy.cz (1.2.2009)

Mezi hlavní problémy, které lze v souvislosti s analýzou dopravy zmínit, je nevyhovující stav pozemních komunikací, především stav přivaděče k dálnici D1 (silnice druhé třídy II/339), přičemž do tohoto problému lze zahrnout i stav komunikací resp. silnic IV. tříd v jednotlivých obcích sdružených v rámci mikroregionu Náměšťsko. Na druhou stranu je zapotřebí vyzdvihnout dostatečnou hustotu sítě pozemních komunikací v rámci mikroregionu Náměšťsko.

Hromadnou autobusovou přepravu zajišťují následující firmy:

- TRADO Třebíč;
- IDOS Brno;
- VNPO Oldřich Řežanina;

Z hlediska železniční přepravy se na území mikroregionu Náměšťsko nacházejí dvě železniční trati, a to:

- železniční trať č. 244 Okříšky-Třebíč-Brno;
- železniční trať č. 252 Studenec-Velké Meziříčí-Křižanov;

4.1.4.2 Technická infrastruktura

Ideální stav technické infrastruktury obcí sdružených v rámci mikroregionu by byl takový, kdyby splaškové kanalizace jednotlivých obcí odváděly odpadní vody do čističek odpadních vod, které by vyhovovaly standardům Evropské unie resp. legislativním předpisům České republiky. Ovšem realita obcí v rámci mikroregionu Náměšťsko je poněkud jiná. Tabulka č. 9 znázorňuje stav technické infrastruktury v jednotlivých obcích mikroregionu. Čistička odpadní vod (ČOV) se nachází pouze ve třech obcích v rámci celého mikroregionu. Zbývající obce mají odpadní vody svedeny do žump resp. septiků. V drtivé většině obcí byla rekonstrukce resp. výstavba vodovodních řadů realizována v roce 2002. Všechny obce mikroregionu Náměšťsko byly plynofikovány v roce 2003. Dodávky plynu do obcí mikroregionu Náměšťsko zajišťuje JMP Jihomoravská plynárenská a.s. Brno. Ovšem v souvislosti s vzrůstajícími cenami plynu se lidé vracejí k tradičním způsobům vytápění svým obydlí, a to především pomocí tuhých paliv.

Tabulka č. 9: **Infrastruktura v jednotlivých obcích**

Název obce	Plynofikace	Vodovod	Kanalizace	ČOV
Náměšť nad Oslavou	1	1	1	1
Hartvíkovice	1	1	1	0
Kladeruby nad Oslavou	1	1	1	0
Kramolín	1	1	1	0
Ocmanice	1	1	1	0
Okarec	1	0	0	0
Sedlec	1	1	1	0
Studenec	1	0	0	0
Vícenice u Náměště nad Oslavou	1	1	1	1
Čikov	1	1	1	0
Naloučany	1	0	1	0
Popůvky	1	1	1	0
Kozlany	1	0	1	0
Mohelno	1	1	1	1
Lhánice	1	1	0	0

Pramen: www.risy.cz (1.2.2009)

Společný vodovod v jednotlivých obcích sdružených v rámci mikroregionu Náměšťsko se nachází v 11 obcích. Ve zbývajících obcích mikroregionu místní obyvatelé používají neproověřenou pitnou vodu z vlastní zdrojů. (studní). Celkový podíl takovýchto obcí činí 25 %.

Území mikroregionu Náměšťsko je plně elektrifikováno, dodávky elektrické energie jsou realizovány prostřednictvím společnosti E.ON Energie, a.s., České Budějovice.

Veškerá sídla, bytové jednotky, rodinné domy a v neposlední řadě instituce občanské vybavenosti jsou napojeny na pevnou telefonní linku.

Prezentace obcí sdružených v rámci mikroregionu Náměšťsko probíhá prostřednictvím internetového portálu mikroregionu Náměšťsko. Diametrální internetové prezentace probíhají v rámci 10 obcí mikroregionu (vlastní webové stránky).

Tabulka č. 10: **Pokrytí signálem mobilní sítě**

Název obce	O ₂	T - mobile	Vodafone
Náměšť nad Oslavou	ano	ano	ano
Hartvíkovice	ano	ano	ano
Kladeruby nad Oslavou.	ano	ano	ano
Kramolín	ano	slabé	ano
Ocmanice	ano	slabé	ano
Okarec	ano	ano	ano
Sedlec	ano	ano	ano
Studenec	ano	ano	ano
Vícenice u Náměště nad Oslavou	ano	ano	ano
Čikov	ano	ano	ano
Naloučany	ano	ano	ano
Popůvky	ano	ano	ano
Kozlany	ano	ano	ano
Mohelno	ano	ano	ano
Lhánice	ano	slabé	ne

Pramen: www.cz.o2.com (1.2.2009), www.vodafone.cz (1.2.209), www.tmobile.cz (1.2.2009)

4.1.5 Hospodářství

4.1.5.1 Struktura ekonomické základny

Stejně jako celá Česká republika, tak i území mikroregionu Náměšťsko prošlo od roku 1989 přechodem z plánovaného hospodářství na hospodářství tržní. Pozitivní stránka této změny způsobila na území mikroregionu stejně jako i v jiných částech České republiky rozmach malého a středního podnikání, a to především v oblasti stavebnictví resp. nevýrobní sféry. Velká část nových podniků byla založena za pomoci zahraničního kapitálu. Stávající podniky, které se nacházely na katastrálních územích jednotlivých obcí sdružených v mikroregionu Náměšťsko byly v průběhu první poloviny devadesátých let zrušeny, nebo restrukturalizovány právě pomocí zahraničního kapitálu. Účast zahraničního kapitálu, který se podílel na restrukturalizaci stávajících velkých podniků, jako je dnešní DOWO (dřívější BYTEX), znásobila především skutečnost nejvýznamnější dopravní tepny České republiky (dálnice D1). Proces restrukturalizace v této společnosti se mimo jiné týkal snížení počtu pracovních míst.

Na základě těchto skutečností se změnila struktura zaměstnanosti v rámci mikroregionu. Před rokem 1989 bylo z hlediska struktury zaměstnanosti nejvíce ekonomicky činných obyvatel bylo zaměstnáno v primárním sektoru (zemědělství, lesnictví, průmyslová výroba). Ve sféře průmyslu hrál rozhodující úlohu zpracovatelský resp. strojírenský průmysl. V rámci zpracovatelského průmyslu to byla především textilní a oděvní výroba. Po roce 1989 právě vlivem výše zmíněných skutečností byl zaznamenán dramatický propad zaměstnanosti v primárním sektoru. Na druhou stranu se zaměstnanosti zvýšila v oblasti stavebnictví resp. v terciální sféře.

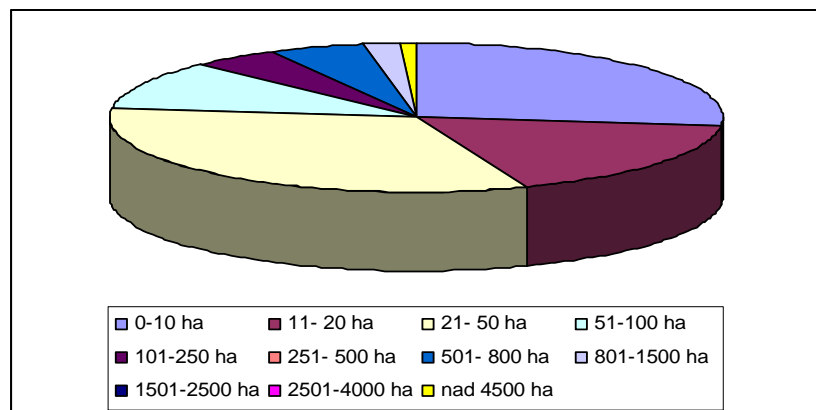
Mezi největší zemědělské subjekty patří: Agrochema, Družstvo Studenec, Lesy Náměšť nad Oslavou, Niva s.r.o. Čikov, ZD Naloučany a Agro s.r.o. Mohelno. V tabulce č. 11 jsou uvedeny počty zemědělských subjektů z hlediska výměry zemědělské půdy. V oblasti zemědělství realizují svoje podnikatelské činnosti následující zemědělské subjekty: Agrochema, Agro s.r.o. Mohelno, ZD Naloučany a Niva s.r.o. Čikov. Z hlediska komoditní struktury zemědělství lze konstatovat, že výše zmíněné zemědělské subjekty se zabývají pěstováním obilí, kukuřice, brambor, chovem skotu a prasat.

Tabulka č. 11: Počet zemědělských subjektů z hlediska jejich výměry k 31.12.2008

Výměra zemědělské půdy	Počet podnikatelských subjektů
0-10 ha	28
11- 20 ha	18
21- 50 ha	34
51-100 ha	11
101-250 ha	5
251- 500 ha	0
501- 800 ha	5
801-1500 ha	2
1501-2500 ha	0
2501-4000 ha	0
nad 4500 ha	1

Pramen:vlastní výzkum dle dokumentace OHK Třebíč

Graf č. 2: Počet zemědělské subjekty z hlediska jejich výměry v rámci mikroregionu Náměšťsko

Pramen:tabulka č. 11

V průběhu devadesátých let minulého století došlo k rozmachu podnikatelských aktivit na území mikroregionu Náměštsko. Z valné části tyto podniky zaměstnávaly 20 až 30 zaměstnanců. V rámci různých definic malého podniku (podnikatelská jednotka s počtem do 50 zaměstnanců) lze tedy s jistotou tvrdit, že šlo o podnikatelské aktivity týkající se malých podniků. Z tohoto polistopadového trendu vybočuje firma SIMEK, která byla zapsána do obchodního rejstříku v roce 1991 a svého času zaměstnávala 168 zaměstnanců.

K 31.12.2008 realizovalo svoje podnikatelské aktivity v odvětví zpracovatelského průmyslu, na katastrálních územích obcí sdružených v mikroregionu Náměštsko 250 podnikatelských jednotek. V rámci těchto podnikatelských jednotek zaměstnávají více než 30 zaměstnanců následujících pět společností:

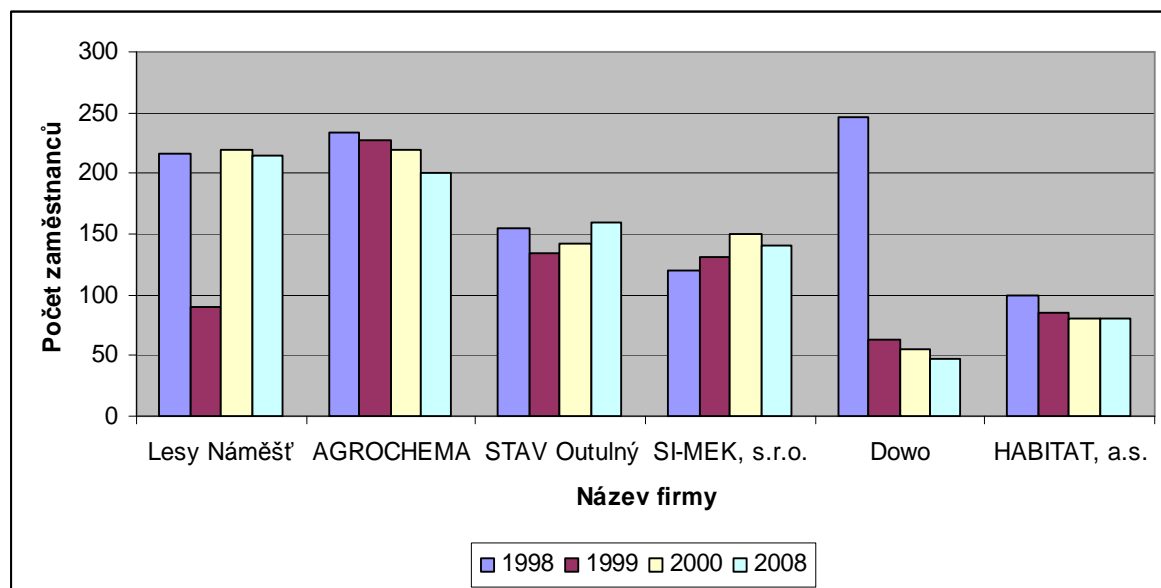
- SI-MEK spol, s.r.o.;
- VEMAX-K, a.s.;
- DOWO, a.s.;
- Květoslav Veškrna-K.I.V.;
- Marie Malá;

Tabulka č. 12: **Počet zaměstnanců v nejvýznamnějších podnicích na území mikroregionu Náměštsko**

Firma	Obec	1998	1999	2000	2008
Lesy Náměšť	Náměšť	217	90	220	215
AGROCHEMA	Studenec	234	227	219	200
STAV Outulný	Hartvíkovice	155	134	142	160
SI-MEK, s.r.o.	Kramolín	120	131	150	140
VEMAX -výr. punč. zboží,	Náměšť	0	114	102	90
AGRO	Mohelno	95	72	74	35
Dowo	Náměšť	247	63	56	48
ZD Naloučany	Naloučany	57	44	50	33
ČEZ Vodní elektrárna	Kramolín	41	41	41	49
KVĚTOSLAV VEŠKRNA - K.I.V.	Náměšť	0	34	34	40
Niva Čikov	Čikov	31	30	30	36
DOWO T s.r.o.	Náměšť	0	48	30	50
DAS Produktion, spol. s.r.o.	Náměšť	-	29	31	41
HASPOL	Náměšť	0	28	28	43
HABITAT, a.s.	Náměšť	100	85	80	81

Pramen:UP Třebíč

Graf č. 3: Vývoj počtu zaměstnanců v nejvýznamnějších podnicích s počtem zaměstnanců větší než 100 v rámci mikroregionu Náměšťsko

Pramen: tabulka č. 12

Z výčtu firem, které v současnosti realizují svoje podnikatelské aktivity na území obcí sdružených v rámci mikroregionu Náměšťsko převažují firmy zabývající se zpracovatelských průmyslem, a to především průmysl dřevozpracující a kovozpracující. Dřevozpracující resp. kovozpracující průmysl patří v současné době k nejrychleji rostoucím odvětvím v rámci zpracovatelského průmyslu v České republice. Tento skutečnost je způsobena diverzifikací a restrukturalizací průmyslové výroby, kterou tato oblast průmyslu proděla na přelomu tisíciletí. V souvislosti s procesem diverzifikace resp. restrukturalizace došlo v rámci dřevozpracujícího resp. kovozpracujícího průmyslu k vytvoření dvou průmyslových oblastí (městys Mohelno a obec Kramolín), které významným způsobem pozitivně alokují zaměstnanost v rámci území mikroregionu Náměšťsko. Druhým nejvýznamnějším odvětvím na území mikroregionu Náměšťsko je oděvní průmysl a to i přes hospodářskou recesi, která v současnosti „devastuje“ celý český průmysl.

4.1.5.2 Trh práce

Jak je patrné z tabulky č. 13 je míra nezaměstnanosti obcí sdružených v rámci mikroregionu Náměšťsko (v tabulce č. 13 je uveden průměr nezaměstnanosti mikroregionu jako celku) již téměř devět let na úrovni o 1 resp. 6 procentní bodů vyšší, než je celorepublikových průměr resp. průměr v rámci kraje Vysočina a okresu Třebíč.

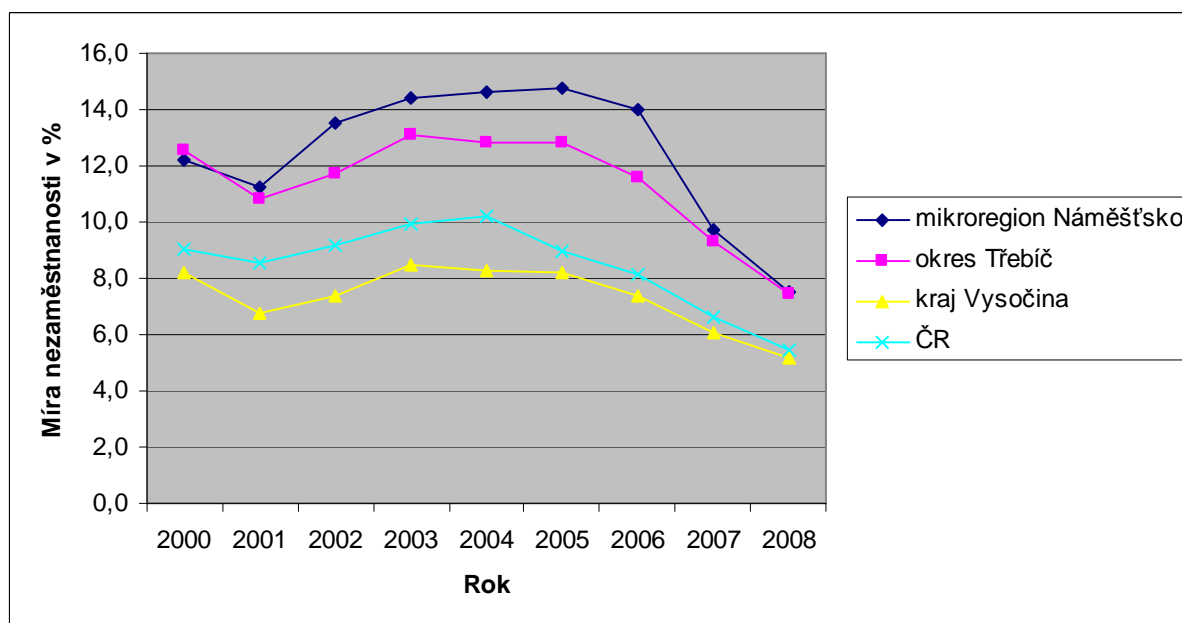
Podle údajů z Úřadu práce v Třebíči, tvoří největší skladbu nezaměstnaných lidí vyučení, lidé ze základním vzdělání a v neposlední řadě absolventi středních škol. V souvislosti s jiným hlediskem např. věk, můžeme konstatovat, že největší procento nezaměstnaných tvoří právě absolventi středních škol resp. uchazeči ve věku 50 let a více.

Tabulka č. 13: Nezaměstnanost v období 2000-2008 v %

Název území	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
mikroregion Náměštsko	12,2	11,3	13,5	14,4	14,6	14,8	14,0	9,7	7,6
okres Třebíč	12,6	10,8	11,7	13,1	12,9	12,8	11,6	9,3	7,4
kraj Vysočina	8,2	6,8	7,4	8,5	8,3	8,2	7,4	6,1	5,2
ČR	9,0	8,5	9,2	9,9	10,2	9,0	8,1	6,6	5,5

Pramen:www.mpsv.cz (5.2.2009), UP Třebíč, www.risy (5.2.2009)

Graf. č. 4: Vývoj nezaměstnanosti v období 2000-2008 v %

Pramen:tabulka č. 13

4.1.5.3 Ekonomická analýza

Všechny obce v rámci mikroregionu Náměštsko hospodaří v průběhu roku tak, aby nedocházelo k výrazným výkyvům ve výdajové části rozpočtu vzhledem k předpokládaným příjmům. Finanční rezervy jsou obcemi vytvářeny pro období na začátku následujícího roku, kdy trvá zhruba v rozmezí 3-6 měsíců, než obce obdrží výraznější částky daňových příjmů, které tvoří podstatnou část vlastních příjmů rozpočtu. Pro náročnější investiční akce jsou využívány rezervní finanční prostředky a dotace, ojedinele úvěry bank. Tyto investiční akce uskutečňují firmy působící v regionu nebo firmy mikroregionu blízké, tzn. že takto vynaložené prostředky podporují podnikání v dané oblasti. Nutno však ještě podotknout, že bez státních dotací, které zejména v malých obcích tvoří podstatnou část celkových příjmů, by se tyto náročnější investiční akce nemohly vůbec uskutečnit.

4.1.6 Analýzy občanské vybavenosti

4.1.6.1 Školství

Mateřské školy jsou v provozu v 5 obcích, základní školy působí v rámci mikroregionu Náměšťsko v 5 obcích, z nichž plně organizované (1.-9. třída) jsou pouze tři (jak je patrné v tabulce č. 13) a to dvě plně organizované školy v Náměšti nad Oslavou a jedno školské zařízení, které je dislokované v Mohelně. V rámci mikroregionu Náměšťsko působí základní umělecká škola, která se nachází v Náměšti nad Oslavou. V rámci mikroregionu Náměšťsko se nenachází žádné zařízení, v kterém by se realizoval učňovský systém výuky (odborné učiliště) ani zařízení zajišťující středoškolské vzdělání. Studenti jsou nuceni dojíždět do měst, která tento druh studií nabízejí (Třebíč, Brno). Nejbližší vysoké školy se nachází v Brně resp. v Třebíči.

Tabulka č. 14: **Výchovná zařízení v rámci mikroregionu Náměšťsko**

Škola-zařízení	Obec
Základní škola–plně organizovaná 2x	Náměšť nad Oslavou
Střední odborné učiliště – neúplné, praktická část	Náměšť nad Oslavou
Základní škola – 2x	Náměšť nad Oslavou
Dům dětí a mládeže	Náměšť nad Oslavou
Dětský domov	Náměšť nad Oslavou
Základní umělecká škola	Náměšť nad Oslavou
Základní škola – plně organizovaná	Mohelno
Základní škola – malotřídka – 5 tříd	Vícenice u Náměště nad Oslavou
Základní škola – malotřídka	Studeneč
Základní škola – malotřídka	Hartvíkovice
Mateřská škola	Studeneč
Mateřská škola	Sedlec
Mateřská škola – 3x	Náměšť nad Oslavou
Mateřská škola	Mohelno
Mateřská škola	Hartvíkovice

Pramen:www.risy.cz (5.2.2009), odbor školství MU Náměšť nad Oslavou

4.1.6.2 Zdravotní a sociální zařízení

V rámci zdravotnických zařízení trvale ordinujících na území mikroregionu Náměšťsko se ordinace praktického lékaře pro dospělé, děti a dorost, lékárna, stomatologická, resp. gynekologická ordinace nacházejí pouze ve dvou obcích a to v Náměšti nad Oslavou a v Mohelně. Do dalších dvou obcí dojíždí jednou týdně resp. za 14 dní (viz. tabulka č 14).

Zařízení sociální péče (domy s pečovatelskou službou, dětský domov) se nacházejí pouze v Náměšti nad Oslavou a v Mohelně.

Tabulka č. 15: **Zdravotní resp. sociální zařízení mikroregionu Náměšťsko**

Obec	Zařízení
Náměšť nad Oslavou	Poliklinika
	Ordinace praktického lékaře pro dospělé, děti a dorost 4x
	Stomatolog 3x
	Gynekolog
	Lékárna 2x
	Středisko záchranné služby a rychlé zdravotní pomoci
	Veterinární ošetrovna 3x
	Dům s pečovatelskou službou
	Dětský domov
Hartvíkovice	Ordinace praktického lékaře pro dospělé, děti a dorost-1x týdně
Studeneč	Ordinace praktického lékaře pro dospělé, děti a dorost-1x za 14 dní
Mohelno	Ordinace praktického lékaře pro dospělé, děti a dorost
	Stomatolog
	Gynekolog
	Lékárna
	Dům s pečovatelskou službou

Pramen:www.risy.cz (5.2.2009)

4.1.6.3 Kulturně-společenské a sportovní příležitosti

Z hlediska jakési analýzy kulturních a sportovních událostí, které se realizovali, realizují a v blízké, či daleké budoucnosti budou realizovat, lze s jistotou určitostí tvrdit, že mezi hlavní organizátory těchto akcí na území mikroregionu Náměšťsko patří:

- Městské informační středisko Náměšť nad Oslavou;
- Sokolisti Náměšť nad Oslavou;
- Římskokatolická fara v Náměšti nad Oslavou;
- Základní umělecká škola Gustava Mahlera v Náměšti nad Oslavou;
- o a v neposlední řadě Městské muzeum na Staré radnici v Náměšti nad Oslavou;

Městské informační středisko v Náměšti nad Oslavou (MIS Náměšť nad Oslavou) patří mezi zastřešující instituce z hlediska pořádání kulturně-společenských akcí. MIS Náměšť nad Oslavou spolupracuje s místním dobrovolným sdružením Sokolisti v souvislosti s pořádáním, organizováním celé řady amatérských vystoupení. Z hlediska přípravy a následné realizace akcí kulturně-společenského charakteru se do procesu zapojuje i místní římskokatolická fara, a to formou různých varhanních koncertů.

ZUŠ Gustava Mahlera v Náměšti nad Oslavou působí jako hlavní pilíř hudebně uměleckého vzdělání v rámci mikroregionu Náměšťsko. Umělecká škola připravuje svoje posluchače na pokračování v rámci druhého stupně uměleckého vzdělání (konzervatoře), a to především v oblastech jako je výtvarné umění, hudba a tanec.

Do oblasti kultury rovněž patří i různé umělecké výstavy, v této souvislosti nelze nezmínit činnost Staré radnice v Náměšti nad Oslavou, kde v rámci jejich prostor probíhá stála výstava:

- uměleckých fotografií Ondřeje Knikla;

Za hlavního nositele kultury v rámci mikroregionu Náměšťsko lze co do významu považovat město Náměšť nad Oslavou. Většina významných akcí co do prestiže (vystoupení známých osobností z umělecké sféry) se odehrává resp. je organizováno na katastrálním území města Náměšť nad Oslavou. Ostatní (méně významné) akce jsou organizovány v díkcí obcí sdružených v rámci mikroregionu Náměšťsko, a to za pomoci podnikatelské sféry resp. z řad místní občanů (dobrovolně). Valná většina kulturně-společenských akcí, které jsou organizovány buď samotnou obcí, nebo zájmových sdružením, se odehrává ve speciální prostorách občanské vybavenosti jednotlivých obcí (sály v pohostinstvích, sokolovny, kulturní domy). Tyto akce jsou z velké části realizovány díky přispění sponzorů, a to především z řad místních podnikatelů.

Mezi nejznámější společensko-kulturní akce patří:

- náměšťská placka-soutěž amatérských trampských hudebních skupin. Akci pořádá Městské kulturní a informační středisko Náměšť nad Oslavou, návštěvnost cca 150 lidí, rozpočet cca 50 000 Kč;
- oslaviáda-tradiční plavba netradičních plavidel po řece Oslavě;
- folkové prázdniny-hudební 8 dnů trvající festival. Akci pořádá Městské kulturní a informační středisko Náměšť nad Oslavou, návštěvnost během celého týdne cca 7000 lidí, rozpočet 3000 000 Kč;
- oživlý zámek-každoročně probíhající akce v souvislosti se dny evropského kulturního dědictví. Akci pořádá Městské kulturní a informační středisko Náměšť nad Oslavou ve spolupráci se Státním zámkem v Náměšti nad Oslavou. Návštěvnost asi 2500 lidí, rozpočet cca 150 000 Kč;
- zámecký koncert-koncert vážné hudby, který pořádá Státní zámek Náměšť nad Oslavou;
- dny otevřených dveří památek-pořádá Městské kulturní a informační středisko Náměšť nad Oslavou, návštěvnost asi 1000 lidí;
- country moraviae-festival vážné hudby 13. měst, pořádá Městské kulturní a informační středisko Náměšť nad Oslavou;
- pouť-pořádají obce Mohelno, Hartvíkovice, Číkov, Kramolín a Náměšť nad Oslavou;
- zámecký vrch-závody automobilů do vrchu současných a historických automobilů, který pořádá Autosport klub Náměšť nad Oslavou s Armádou České republiky;
- plesy;
- taneční zábavy;
- krojované hody;
- memoriály;

Zdroj: MIS Náměšť nad Oslavou

Podrobný výčet kulturní a sportovních zařízení je uveden v příloze č. 7.

4.1.7 Cestovní ruch

Mikroregion Náměšťsko se nachází ve východní části nejvýznamnější geologické oblasti (Českomoravská vrchovina) České republiky. Z hlediska cestovního ruchu území

mikroregionu Náměšťsko skýtá řadu přírodních scenérií, atraktivit, sportovních vyžití, technických památek a v neposlední řadě i kulturních památek, jako jsou:

- rozeklané skály padající hluboko do údolí;
- síť potůčků;
- hustá síť naučných stezek;
- cyklostezky;
- Mohelenská hadcova step;
- Státní zámek Náměšť nad Oslavou;
- Vodní dílo Dalešice;

Z hlediska cestovního ruchu je na místě rovněž zmínit problémy, se kterými se mikroregion Náměšťsko potýká. Mezi nejpalčivější problémy patří především nedostatečná kapacita a vybavenost ubytovacích zařízení, jakož i problém týkající nedostatečně propracované nabídky aktivit v rámci cestovního ruchu.

Tabulka č. 16: Významné přírodní, kulturní atraktivity mikroregionu Náměšťsko

Obec	Přírodní, kulturní památky
Náměšť nad Oslavou	Zámek
	Památková zóna
	Historický most
Hartvíkovice	Přehrada na řece Jihlavě-VD Dalešice
	Wilsonova skála
Kramolín	Rozhledna Babylon-nejstarší kamenná rozhledna na Moravě
Ocmanice	Údolí řeky Oslavy s přílehlými lesy
Sedlec	Sedlecký hrad
	Gloriet
	Divoká Oslava
Studenec	Pomník osvoboditelům
	Kaplička
Vícenice u Náměště nad Oslavou	Kostel sv. Marka z roku 1318
	Pomník osvoboditelům
	Pomník T.G.M
Naloučany	Hřbitovní zeď
	Cyrlometodějské smírčí kameny
	Kostel, dřevěný kříž
	Kaplička
Popůvky	Kaplička
Mohelno	Národní přírodní rezervace Mohelenská hadcova step

Pramen:vlastní výzkum dle zpravodaje mikroregionu

4.1.7.1 Turistická infrastruktura

Jak již bylo v předešlé kapitole zmíněno, je zapotřebí investovat takové množství finanční prostředků, které dostatečně pokryje snahy o vybudování stravovacích resp. ubytovacích

kapacit v rámci jednotlivých zařízení cestovního ruchu. Tabulka č. 16 ukazuje seznam ubytovacích a stravovacích zařízení na území mikroregionu Náměšťsko.

Tabulka č. 17: **Možnosti ubytování v rámci mikroregionu Náměšťsko**

Název	Lokalita	Kapacita
Hotel Fontána	Náměšť nad Oslavou	7 pokojů
Hotel MONACO	Náměšť nad Oslavou	8 lůžek
Zámecký penzion	Náměšť nad Oslavou	4 pokoje
Penzion U Šťastných	Náměšť nad Oslavou	14 lůžek
Ubytovna FC	Náměšť nad Oslavou	35 lůžek
Nautilus	Náměšť nad Oslavou	6 pokojů
Penzion Pavlíček	Náměšť nad Oslavou	5 lůžek
Jedovský mlýn	Náměšť nad Oslavou	12 lůžek
Ubytovna TJ Zimní stadion	Náměšť nad Oslavou	20 lůžek
Penzion U skály	Hartvíkovice	60 lůžek
ATC HARTVÍKOVICKÁ PLÁŽ	Hartvíkovice	15 x chata s cca 4 lůžky
Školící středisko JME Vlčí Kopec	Klareduby nad Oslavou	40 lůžek
Ubytovací zařízení JE Dukovany	Kramolín	120 lůžek
Penzion Cabejškovi	Kramolín	10 lůžek
Ubytovna Sokol	Vícenice	30 lůžek
Turistická základna Naloučany	Naloučany	13 lůžek
Penzion Marie	Mohelno	6 pokojů
Restaurace „ U stánků“	Mohelno	12 lůžek
Penzion „ U Coufalů“	Mohelno	10 lůžek

Pramen: Městské kulturní a informační středisko Náměšť nad Oslavou

4.1.8 Životní prostředí

Mikroregion Náměšťsko se nachází na geologickém území Českomoravské vrchoviny. Jevišovická pahorkatina tvoří velkou část území a do severní části mikroregionu zasahuje Křížanovická vrchovina. Dominantu krajiny tvoří údolí řek Jihlavy, Oslavy a Chvojince. Poměrně značnou část území pokrývá lesní krajina, ze které převažují jehličnaté a smíšené lesy (smrk, borovice, v jižní části území se nachází i dub). Hustě zalesněna jsou především říční údolí a jejich okolí. Z hlediska krajinného rázu je pro území mikroregionu Náměšťsko typická lesné-polní krajina. Roční úhrn srážek se v této části České republiky pohybuje okolo 700 mm. Necelý kilometr vzdušnou čarou od hranice mikroregionu se nachází energetický gigant Jaderná elektrárna Dukovany. Výsledky průzkumu (průzkum byl realizován po dobu 10 let) z hlediska stavu životního prostředí ukázaly neutrální dopad přítomnosti Jaderné elektrárny Dukovany na životní prostředí. Z výsledků je patrné, že tento „kout“ patří mezi ekologicky nejčistší v rámci České republiky. K zhoršení životního prostředí by mohlo dojít v souvislosti s existencí letiště Taktického letectva AČR v Náměšti nad Oslavou, a to především v důsledku hluku z tryskových letadel.

4.2 Analýza historického vývoje projektů v rámci mikroregionu Náměšťsko

V mikroregionu Náměšťsko jsou rozvojové projekty rozděleny do dvou kategorií a to podle jejich územního dopadu na projekty obecní resp. nadobecní. V rámci diplomové práce je provedena analýza historického vývoje kategorie nadobecních projektů (jak je patrné v tabulce č. 17). Z hlediska analýzy se tato kategorie (nadobecní projekty v rámci mikroregionu Náměšťsko) segmentuje do dvou skupin a to na projekty, které svým účinkem dopadají ve prospěch všech obcí na území mikroregionu. Druhým typem v kategorii nadobecních projektů jsou projekty, které se týkají min. dvou a více obcí sdružených v rámci mikroregionu Náměšťsko.

Tabulka č. 18: Výčet nadobecních projektů mikroregionu Náměšťsko (2000-2008)

Navrhovatel (kooperující obce)	Název projektu	Období	Realizováno (ano-ne)	Komentář
Mikroregion	Podpora malého a středního podnikání	2001	Ne	Nebyl navrhnout žádný konkrétní projekt
Mikroregion	Kooperace se zah. obcemi	2001	Ne	Mikroregion nemá zahraničního partnera
Mikroregion	Budování infrastruktury cestovního ruchu (naučná stezka Mohelenská hadcova step)	2002	Ano	Fond Vysočiny 125 000
Mikroregion	Budování infrastruktury cestovního ruchu (informační tabule)	2004	Ano	Fond Vysočiny 202 000
Mikroregion	Rek. kulturních památek	2005	Ano	POV MMR 568 000
Mikroregion	Obecní rozhlas	2005-2006	Ano	Nadace duhová energie 600 tis Kč
Mikroregion	Vyt. odpočinkových míst v	2007-2008	Ano	Fond Vysočiny 490 000
Ocmanice (Sedlec, Studenec)	Cyklostezky	2001-2002	Ne	Nepřiznání dotace (nákladný projekt)
Mohelno (mikroregion)	Výstavba sběrného dvora	2002	Ano	Firma ESKO - T 25 000
Kramolín (Mohelno)	Cyklostezky	2004	Ano	Sapard (2 668 000 + vlastní zdroje)

Pramen:vlastní výzkum dle dokumentace odboru územního rozvoje MU Náměšť nad Oslavou

Z hlediska kategorie nadobecních projektů na území mikroregionu Náměšťsko se podařilo úspěšně zrealizovat celkem 7 projektů. Finanční zajištění těchto projektů bylo realizováno

z různých zdrojů, ať už se jedná o zdroje evropské (cyklostezky mezi obcemi Kramolín resp. Mohelno), krajské (Program obnovy venkova, Fond Vysočiny), nebo v neposlední řadě projekty, které byly financovány ze soukromých zdrojů v rámci Nadace duhová energie ČEZ resp. terciálním soukromým sektorem a to třebíčskou firmou ESKO-T s.r.o.. Celková částka nadobecních projektů v období 2000-2008 tedy činila téměř 5 500 000 Kč a to v rámci různých dotačních titulů. Tématický obsah projektů byl především zaměřen na trvale udržitelný rozvoj venkova a venkovské krajiny a rozvoj cestovního ruchu a propagace území.

Z celkového počtu deseti projektů se nepodařilo zrealizovat tři původně naplánované projekty. Celkově lze říci, že mezi hlavní činitele nere realizace naplánovaných nadobecních projektů patří nepříznání dotace z důvodu nákladnosti projektu a v neposlední řadě budování resp. vytváření partnerství se zahraničními obcemi.

4.3 SWOT analýza mikroregionu Náměšťsko

Silné stránky

- S1 výhoda blízkosti dálnice D1;
- S2 zájem obcí o výstavbu technické infrastruktury;
- S3 atraktivní území pro investice;
- S4 relativně stabilizovaná hospodářská situace většiny rozhodujících průmyslových subjektů mikroregionu;
- S5 relativně malá vzdálenost k městům Třebíč a Brno, které skýtá dostatečné možnosti ve vzdělání včetně vysokých škol;
- S6 atraktivní místo pro bydlení;
- S7 bohaté kulturní dědictví;
- S8 velmi kvalitní životní, přírodní prostředí a přírodní atraktivita;
- S9 velký počet kulturních památek;
- S10 existence kulturně-spoločenských akcí i nadregionálního významu;

Slabé stránky

- W1 špatný technický stav vozovek;
- W2 finanční náročnost zajištění dopravní obslužnosti;
- W3 obecný problém nedostatku kapitálu na investice do dalšího rozvoje firem;
- W4 nízká účast zahraničního kapitálu na hospodářské základně;
- W5 špatná ekonomická situace řady zemědělských producentů;
- W6 v porovnání s ČR relativně vysoká míra nezaměstnanosti;
- W7 nízká úroveň služeb;
- W8 nižší standard ubytovacích zařízení, rozdílná úroveň kvality turistických služeb;
- W9 nízká zásoba podzemních vod;
- W10 nevyrovnaná věková struktura obyvatelstva tj. větší zastoupení obyvatel v poproduktivním věku než předproduktivním;
- W11 nevyužití možnosti spolupráce veřejné správy, neziskového i soukromého sektoru;

Příležitosti

- O1 přímé napojení na dálnici D1;
- O2 další zapojení do integrovaného systému;
- O3 iniciovat zlepšení legislativních podmínek pro tvorbu potřebných finančních zdrojů pro modernizaci infrastruktury mikroregionu;
- O4 možnost čerpat prostředky na podporu malého, středního a začínajícího podnikání;
- O5 existence podnikatelského inkubátoru;
- O6 rozvoj komerčních a průmyslových zón;
- O7 oživení bytové výstavby mikroregionu a tím vytváření lepší dostupnosti získat byt zejména pro mladou generaci;
- O8 rozvoj venkovské turistiky, agroturistiky;
- O9 vytvoření specifických turistických programů pro zvýšení návštěvnosti mikroregionu;
- O10 účinnější propagace památek;

Ohrožení

- T1 případný útlum hromadné dopravy;
- T2 obecný problém nedostatku kapitálu;
- T3 nedostatek finančních prostředků;
- T4 nízké příjmy obcí mohou zhoršovat šance na finanční spoluúčast při získávání dotací a rozvojových podpor;
- T5 obecně špatná a neúměrně zdlouhavá vynutitelnost práva a mnohdy značná byrokracie podvazující rozvoj hospodářských subjektů;
- T6 vylidňování malých obcí;
- T7 odchod pracovní síly za lepšími mzdovými podmínkami do jiných regionů (emigrace mladých);
- T8 nedostatečná nabídka kvalifikované pracovní síly;
- T9 přítomnost Jaderné elektrárny Dukovany a Základny taktického letectva AČR v Náměšti nad Oslavou;
- T10 přetrvávající nedostatek financí na údržbu památek;

4.3.1 Vyhodnocení SWOT analýzy+komentář SWOT analýzy mikroregionu Náměšťsko

K vyhodnocení SWOT analýzy mikroregionu Náměšťsko byla použita metoda „Plus mínus matice analýzy SWOT“ (viz. příloha č. 8). Touto metodou byly porovnány vzájemné vazby mezi vytypovanými silnými stránkami „S“, slabými stránkami „W“, spolu s příležitostmi „O“ a ohroženími „T“.

V této metodě sloužící k vyhodnocení SWOT analýzy mikroregionu Náměšťsko byla rozlišena:

- silně oboustranně pozitivní vazba ++;
- slabší pozitivní vazba +;
- slabší negativní vazba –;
- žádný vzájemný vztah 0;

Součty řádků a sloupců daly přehled klíčových faktorů, o které by se měly opírat navrhované programy strategie rozvoje mikroregionu.

Silné stránky

Na základě použité metody „plus mínus matice analýzy SWOT“ lze konstatovat, že nejsilnější stránkou mikroregionu Náměšťsko z hlediska regionálních charakteristik je výhodná poloha v blízkosti dálnice D1, spojnice mezi Prahou a Brnem, která představuje významný faktor pro rozvoj ekonomických aktivit českých a zahraničních investorů. S tímto tvrzením úzce souvisí další velmi významná silná stránka mikroregionu, a tou je atraktivní území pro investice. V této oblasti jsou relativně nízké mzdové náklady, které mohou být stejně jako výhodná poloha v blízkosti dálnice D1 atraktivní pro zahraniční investory.

V rámci vyhodnocení SWOT analýzy nelze opomenout skutečnost, že ekonomická situace většiny rozhodujících hospodářských subjektů na území mikroregionu je relativně stabilizovaná. Mezi nejvýznamnější odvětví, které v rámci mikroregionu působí patří průmysl textilní, kovozpracující a v neposlední řadě průmysl dřevozpracující. Významná průmyslová střediska s vysokou koncentrací pracovních míst se nachází v katastrálních územích obcí Mohelno resp. Kramolín.

Mezi další silné stránky patří dobrý stav životního resp. přírodního prostředí, a to především díky neexistenci těžkého průmyslu. Přírodní atraktivita resp. kvalitní životní prostředí spolu s kombinací z velké části dobudované technické infrastruktury skýtá v rámci mikroregionu Náměšťsko atraktivní místo pro bydlení resp. rozvoj cestovního ruchu.

V rámci silných stránek mikroregionu nelze nezmínit existenci kulturně-společenských akcí nadregionálního významu a velký počet kulturních památek. V souvislosti s bohatým kulturním dědictvím nelze opomenout blízkost, a to 20 km, kulturní památky mezinárodního významu (jediná dochovaná židovská čtvrť v Evropě) zapsané do seznamu světového kulturního dědictví UNESCO, která se nachází v Třebíči.

Slabé stránky

Nejslabším článkem na území mikroregionu Náměšťsko je jeho ekonomická síla, a to konkrétně v oblasti (podpory podnikání) absence domácího resp. zahraničního kapitálu. O této oblasti lze říci, a to i v rámci České republiky, že přetrvává nerovnoměrná redistribuce finanční podpory mezi malé a velké podniky. Nedostatek finančních prostředků je citelný nejen ve financování provozu a rozvoje, ale také v oblasti nákupu nových technologií. Malé a střední podniky obtížně získávají kvalitní informace, které by mohly použít při strategické rozhodování o firmě. V této souvislosti je nutné zmínit sféru zemědělství, která také trpí nedostatkem vlastních finančních prostředků. Vývoj vlastních zdrojů je i omezen relativně vysokou daňovou zátěží.

Velmi negativně na území mikroregionu působí i celková zanedbanost technického stavu vozovek. Z hlediska dopravní infrastruktury je nutné zlepšit stávající technické parametry a bezpečnost již existující silniční sítě.

Mezi další slabé stránky patří vývoj nezaměstnanosti. Je to způsobeno tím, že věková struktura obyvatelstva je zastoupena převážně obyvateli v rámci segmentu poproduktivního věku. S řešením problému souvisí i nedostatečná mobilita pracovní síly, která je poznamenána neochotou stěhovat se za prací, případně za ní dojíždět, jednak s ohledem na dopravní

obslužnost území. S tím také souvisí neefektivně fungující školský systém , a to především v oblasti absolventů učilišť.

Z hlediska budoucího rozvoje cestovního ruchu na území mikroregionu je nezbytné determinovat skutečnost nižšího standardu ubytovacích zařízení a v neposlední řadě kompenzovat rozdílnou úroveň kvality turistických služeb a úroveň služeb jako celku.

Mezi neméně významně palčivým problémem mikroregionu jsou nevyužité možnosti spolupráce mezi veřejnou správou, neziskovým resp. soukromým sektorem.

Příležitosti

Na základě výsledků metody „plus mínus matice analýzy SWOT“ je největší příležitostí, pro rozvoj podnikatelských aktivit i možností mobility pracovních sil, dobudování přivaděče k dálnici D1, a to s ohledem na životní prostředí resp. dalšího zapojení do integrovaného dopravního systému. Tato skutečnost je podpořena členstvím České republiky v Evropské unii, která v maximální možné míře nabízí možnosti čerpání programů nejen na vytvoření integrovaného dopravního systému ale i dotačních titulů na rozvoj ekonomické síly mikroregionu (existence podnikatelské inkubátoru, prostředky na podporu malého a středního podnikání, výstavba průmyslových a komerčních zón), a dalších rozvojových fondů v rámci EU. Vzhledem ke společnému trhu dochází ke zlepšení legislativních podmínek pro tvorbu potřebných finančních zdrojů pro modernizaci infrastruktury obce.

Existence přírodních atraktivit, kvalitního životního prostředí (jedno z ekologicky nejkvalitnějších oblastí v rámci České republiky) nabízí předpoklady dynamického rozvoje cestovního ruchu a to však pouze v souvislosti s přetrvávajícím zájmem domácích a zahraničních turistů

Ohrožení

Z výsledků provedené metody k vyhodnocení SWOT analýzy lze s určitostí konstatovat, že mezi největší ohrožení, i celé České republiky, patří nedostatek finančních prostředků v důsledku stále se zvyšujícího deficitu státního rozpočtu. Růst nezaměstnanosti bude mít vzestupnou tendenci vzhledem k tomu, že i nadále poroste průměrný věk obyvatelstva a poklesne počet narozených dětí. Z hlediska vidiny vyšších výdělků hrozí migrace mladých a kvalifikovaných obyvatel.

V případném budoucím rozvoji cestovního ruchu by mohla bránit existence Jaderné elektrárny Dukovany resp. přítomnost Základny taktického letectva AČR v Náměšti nad Oslavou.

5. Návrhy řešení rozvoje mikroregionu Náměšťsko

Na základě výsledků situační resp. SWOT analýzy mikroregionu Náměšťsko byly stanoveny prioritní oblasti rozvoje mikroregionu. Následující body představují přehled prioritních oblastí:

- technická infrastruktura;
- dopravní infrastruktura;
- zvýšení ekonomické síly mikroregionu;
- lidé;
- ekologie a životní prostředí;

Platnost výzev k jednotlivým dotačním titulům se pohybují v rozmezí let 2009-2013

5.1 Technická infrastruktura

5.1.1 Problematika týkající se odpadních vod

Jak již bylo zmíněno v analytické části práce, drtivá většina obcí sdružených v rámci mikroregionu Náměšťsko má kanalizaci svedenou do septiků, nebo žump. Absence různých způsobů čištění, které budou splňovat všechny nezbytné standardy Evropské unie resp. České republiky, může z dlouhodobého hlediska negativně ovlivnit životní prostředí mikroregionu Náměšťsko. Na základě těchto skutečností lze konstatovat, že různé způsoby čištění odpadních vod mající povahu splašků představují pro samosprávy místních obcí významné rozvojové cíle. Z hlediska samočisticích procesů odpadních existují následující typy způsobu čištění:

- přírodní způsoby čištění;
- mechanické způsoby čištění;

Přírodní způsoby čištění jsou založeny na stejných principech, které probíhají v přírodě (samočisticí mechanismy v údolních nivách, rybnících atd.) a hlediska zásahů do životního prostředí jsou mnohem šetrnější, než mechanické způsoby čištění odpadních vod, neboť tento proces je založen na biologické charakteru čištění. Mechanický způsob spočívá ve vybudování čističky odpadních vod, a to v případě velkého množství odpadních vod.

Návrhy rozvoje:

- vybudování, výstavba zařízení na bázi přírodního resp. mechanického způsobu čištění odpadních vod, výstavba a rekonstrukce kanalizačních řadů.
- osvěta v oblasti hospodaření s vodou;

Dobudování technické infrastruktury

Hlavním výstupem tohoto návrhu rozvoje by mělo být zlepšení stavu stokových sítí a dobudování kanalizace s čističkami odpadních vod. Na základě tohoto návrhu by mikroregionu Náměštsko resp. obce mikroregionu mohly využít **Program 229 310 „Výstavba a obnova infrastruktury vodovodů a kanalizací“**. Tento program je financovaný z prostředků státního rozpočtu a je součástí podpory „**ČOV a kanalizace**“. Řídícím orgánem tohoto programu je Ministerstvo zemědělství České republiky.

Hlavním cílem této podpory je:

- výstavba resp. rekonstrukce čistíren odpadních vod, v aglomeracích nad 2000 E.O. (1 E.O.=60g/ob.den), kde po následné realizaci budou splněny ukazatele jakosti s ohledem na stanovené limity příslušným vodoprávním úřadem;
- výstavba hlavních kanalizačních sběračů, kanalizační sítě a souvisejících objektů spojenou s výstavbou ČOV;
- dostavba kanalizačních systémů a souvisejících objektů (vyjma ČOV) minimálně pro 200 E.O. ve městech a obcích, za předpokladu, že odpadní vody budou odváděny a následně čištěny na již existující a kapacitně vyhovující ČOV;
- zajištění přiměřeného čištění městských odpadních vod vstupujících do existujících sběrných kanalizačních systémů v aglomeracích menších než 2000 E.O., kde dochází k vypouštění odpadních vod bez předchozího čištění; **www.e-dotace.cz (19.3.2009)**

Podpora je určena pro:

- města a obce;
- svazky měst a obcí v případě, že mohou ručit za své závazky svým majetkem případně dostatečně stabilními finančními zdroji, nebo města a obce, které jsou členy svazku a ručí za závazky svazku;
- vlastnické nebo smíšené vodohospodářské akciové společnosti s více než 2/3 většinou kapitálové účasti měst a obcí; **www.e-dotace.cz (19.3.2009)**

Více informací o Programu 229 310 „Výstavba a obnova infrastruktury vodovodů a kanalizací“ (viz. příloha č. 9)

5.1.2 Revize systémů vodního hospodářství

V rámci této kapitoly by pro místní samosprávu resp. zastupitele jednotlivých obcí sdružených v rámci mikroregionu Náměštsko mělo být rozvojovou prioritou č. 1 především zásobení místních obyvatel kvalitní a hygienicky nezávadnou a prověřenou pitnou vodou (veřejné vodovody v jednotlivých obcích mikroregionu). Jak již bylo uvede v analytické části diplomové práce (v situační analýze) veřejný vodovod se nachází v 80 % procentech obcí mikroregionu.

Ovšem v souvislosti se stále rostoucími cenami vodného a stočného, obyvatelé mikroregionu Náměštsko využívají vlastních zdrojů pitné vody s často hygienicky nezabezpečených studní.

Veřejný vodovod na území obcí sdružených v rámci mikroregionu Náměštsko byl budován v průběhu první poloviny devadesátých let. Na základě této skutečnosti musí být v blízké či daleké budoucnosti provedena revize stávajících systémů vodovodních řadů v jednotlivých obcích příp. jiným způsobem dimenzovat systém vodního hospodářství na území mikroregionu Náměštsko.

Návrhy rozvoje:

- revize vodovodních řadů (v rámci jednotlivých obcí i zásobovacích);
- stavební rekonstrukce čerpacích stanic resp. vodojemů;
- zajištění dostatečné informovanosti občanů z hlediska vodního hospodářství;

Vodovodní řady, obnova a rekonstrukce vodních zdrojů, vodojemů a čerpacích stanic

Vybudování vodovodních řadů, obnovy a rekonstrukce vodních zdrojů, vodojemů resp. čerpacích stanic by obce mikroregionu mohly financovat pomocí **Podprogramu 229 312 k podpoře výstavby vodovodů za účelem zabezpečení zásobování obyvatelstva pitnou vodou**. Podprogram je součástí **Programu 229 310 „Výstavba a obnova infrastruktury vodovodů a kanalizací“**(viz. návrh z 5.1.1-dobudování technické infrastruktury).

Cílem podprogramu je:

- zajištění dostupnosti kvalitní pitné vody ve všech domácnostech;
- výstavba resp. rekonstrukce vedoucí ke zkvalitnění technologického postupu úpravy vody, její akumulace a čerpání mající za cíl zlepšení jakosti pitné vody;
- výměna a optimalizace zdravotně závadných potrubí s návazností na posílení jejich požárního významu s cílem omezení ztrát a propojení vnitroobecních rozvodných a zásobovacích vodovodních řadů; **www.e-dotace.cz (19.3.2009)**

Ostatní informace ohledně **Podprogramu 229 312 k podpoře výstavby vodovodů za účelem zabezpečení zásobování obyvatelstva pitnou vodou** poskytuje příloha č. 10

5.2 Dopravní infrastruktura

V souvislosti s dopravní infrastrukturou mikroregionu Náměštsko lze konstatovat, že z hlediska hustoty silniční sítě je síť pozemních komunikací v rámci propojenosti jednotlivých venkovských sídel mikroregionu na dobré úrovni. Ovšem za velice negativní lze považovat stav pozemních komunikací mikroregionu jako celku. Tato skutečnost je především způsobena:

- stále vyšší hustotou silničního provozu v rámci sítě pozemních komunikací mikroregionu Náměštsko;
- využívání sítě pozemních komunikací nákladní dopravou;

Další důvodem špatného stavu silniční sítě na území mikroregionu Náměšťsko je fakt, že stávající síť pozemních komunikací mikroregionu Náměšťsko byla koncipována a navržena v dobách nižší hustoty silničního provozu (většina pozemních komunikací mikroregionu Náměšťsko byla vybudována v sedmdesátých letech minulého století) a tudíž nesplňuje současné parametry z hlediska dimenzování dopravní sítě.

Zlepšení stavu pozemních komunikací na území mikroregionu Náměšťsko by mělo být jednou ze strategických priorit, která významnou měrou přispěje ke zkvalitnění života obyvatel a v neposlední řadě může vést i ke snížení nákladů na přepravu podnikatelských subjektů realizující podnikatelské aktivity na „poli“ nákladní dopravy

Návrhy rozvoje:

- zlepšení dopravní dostupnosti mikroregionu a výstavba přivaděče k dálnici D1
- rekonstrukce komunikací v jednotlivých obcích mikroregionu
- výstavba resp. stavební úpravy autobusových zastávek
- zlepšení dopravní obslužnosti v zastavěných územích sídlech (doprava žáků do škol)
- modernizace železniční trati č. 244

Dopravní dostupnost k dálnici D1

Na vybudování přivaděče k nejdůležitější dopravní tepně na území ČR (dálnice D1) a zlepšení propojení sídel na území mikroregionu, by mikroregion Náměšťsko mohl využít program „**Rozvoj dopravní infrastruktury v regionu–silnice**“, který jako takový je financován z Evropského fondu pro regionální rozvoj. Program je umístěn v rámci Regionálního operačního programu pro NUTS II Jihovýchod, priority 1-Dostupnost dopravy. Řídícím orgánem ROP JV je Regionální rada regionu soudržnosti Jihovýchod.

Na základě poskytnutí této finanční podpory dojde k:

- lepší napojení regionu v rámci nadregionální dopravní sítě TEN–T, mimo jiné propojení regionu a především zlepšení dopravní dostupnosti pomocí technického zhodnocení komunikací při současném respektování ochrany životního prostředí;
- vyšší kvalita regionální dopravní sítě, a to především z hlediska její kompaktnosti a propojenosti;
- splnění technických parametrů pozemních komunikací dle ČSN pro regionální silniční sítě;
- zvýšení bezpečnosti silničního provozu a hlavně determinace negativních vlivů na životní prostředí;
- lepší úroveň propojení regionálních center a nadregionální dopravní sítě; **www.e-dotace.cz (21.3.2009)**

Podmínky použití podpory jsou uvedeny v příloze č. 11

Rekonstrukce pozemních komunikací v jednotlivých obcích

V rámci návrhu Rekonstrukce komunikací v jednotlivých obcích mikroregionu nebyla nalezena žádná adekvátní výzva.

Výstavba, stavební úpravy autobusových zastávek

Výstavba resp. stavební úpravy autobusových zastávek přispěje k vyššímu využití potenciálu regionu z hlediska rozvoje cestovního ruchu i kvality života residentů. Dobudování a rekonstrukce autobusových nádraží by mohla být financována v rámci „**Grantového programu akčního plánu rozvoje Vysočiny**“. Řídícím orgánem je kraj Vysočina.

V případě realizace tohoto dotačního titulu dojde k modernizaci a zkvalitnění místní dopravní infrastruktury včetně návaznosti dopravních systémů.

Blíže k programu viz. příloha č. 12

Zlepšení dopravní obslužnosti

K zvýšení, resp. zlepšení dopravní dostupnosti by mohl dopomoci program „**Rozvoj dopravní obslužnosti a veřejné dopravy**“, který je součástí priority Dopravní dostupnost v rámci Regionálního operačního programu NUTS II Jihovýchod.

V případě realizace programu by došlo k zlepšení dopravní obslužnosti území a zlepšení úrovně veřejné dopravy v regionu. V souvislosti s životním prostředím by byl kladen důraz na podporu environmentálně šetrných druhů veřejné dopravy.

Mezi specifické cíle programu pak dále patří:

- zlepšení kvality života obyvatel mikroregionu, vyšší zájem návštěvníků a turistů o využívání veřejné dopravy;
- podpora mobility obyvatelstva;
- zlepšení kvality života osob s omezenou pohybovou a orientační schopností;
- vytvoření jistého protipólu vzhledem k automobilové dopravě;
- realizace dopravní obslužnosti v ekonomicky resp. turisticky atraktivních územích a především jejich následné propojení s méně rozvinutými (okrajovými) částmi mikroregionu; www.e-dotace.cz (21.3.2009)

Podrobnější informace o programu viz. příloha č. 13

Modernizace železniční trati č. 244

V rámci operačního programu Doprava, prioritní osy 3 „**Modernizace železniční sítě mimo síť TEN-T**“ by mohlo dojít k zlepšení železniční dopravy na železniční trati č. 244 Studenec-Náměšť nad Oslavou-Rosice. Mezi očekávané výsledky především patří zvýšená konkurenceschopnost železniční dopravy v přepravních proudech mimo hlavní

transevropskou síť TEN-T a tím i zvýšení a nebo alespoň udržení podílu železniční dopravy na výkonech osobní i nákladní dopravy a zlepšení dostupnosti dotčených regionů.

Mezi očekávané dopady patří:

- do jisté míry eliminace vlivu dopravy na životní prostředí a to díky zlepšení konkurenceschopnosti železniční dopravy;
- tvorba podmínek z hlediska určité transformace přepravních výkonů ze silniční na železniční dopravu;

Bližší informace o programu jsou uvedeny v příloze č. 14

5.3 Zvýšení ekonomické síly mikroregionu

Na území mikroregionu Náměšťsko se nachází řada podnikatelských subjektů, avšak mezi nejvýznamnější podnikatelské odvětvím, který působí v rámci mikroregionu, je průmysl zpracující. Jedná se především o oblast kovo zpracujícího a dřevozpracujícího průmyslu. Tyto oblasti podnikatelských aktivit jsou charakterizovány relativně nízkými investicemi do technologických inovací a nízkou produktivitou práce.

Jak již bylo zmíněno v analytické části práce, díky diverzifikaci a restrukturalizaci došlo na území mikroregionu k vytvoření dvou průmyslových středisek s vysokou koncentrací pracovních míst. Strategie hospodářského rozvoje mikroregionu Náměšťsko by se právě měla opírat o existenci takovýchto průmyslových středisek. V této souvislosti by se místní samosprávy měly především zaměřit na začlenění k tomuto účelu vhodných území do tzv. průmyslových zón, a to především formou patřičného „zasítování“ určených území v rámci katastrů jednotlivých obcí sdružených v mikroregionu Náměšťsko.

5.3.1 Průmyslové zóny

Jedním z velice důležitých kroků z hlediska přípravy ploch pro podnikatelské účely je mít plochy k tomuto účelu dostatečně zasítované resp. zainvestované. Hlavním výstupem tohoto návrhu rozvoje pak následně bude zvýšení počtu pracovních míst na území mikroregionu Náměšťsko, a to prostřednictvím rozvoje podnikatelských aktivit začínajících resp. stávajících podnikatelských subjektů.

Návrhy rozvoje:

- tvorba strategie orientovaná na potencionální investory;
- rozšíření aktivit Okresní hospodářské komory Třebíč;
- možnost využití podnikatelského inkubátoru především ze stran začínajících podnikatelů;
- zvýšení podnikatelské aktivity, zejména v oblasti investic do technologických inovací a moderních technologií;

Tvorba strategie orientovaná na potenciální investory

Prvním krokem k vypracování marketingové strategie bude analýza podnikatelského prostředí. Marketingová strategie zaměřená na potenciální investory bude vypracována prostřednictvím firmy, která uskutečňuje svoje podnikatelské aktivity v oblasti poradenství. Z tohoto titulu by oslovená poradenská firma měla provést analýzu podnikatelského prostředí, a to za pomoci informací o jednotlivých aktivitách podnikatelských subjektů. Veškeré informace potřebné k provedení analýzy podnikatelského prostředí poskytne Hospodářská komora Třebíči.

Marketingová strategie bude primárně zaměřená do následujících oblastí:

- způsob komunikace s potenciálními investory
- výčet podnikatelských příležitostí, kde by potenciální investoři mohli realizovat svoje podnikatelské aktivity

Hlavním cílem takovéto marketingové strategie bude především:

- zlepšení podnikatelské „přitažlivosti“, atraktivnosti mikroregionu;
- sestavení nabídky podnikatelských příležitostí;
- vytvoření systému komunikace s potenciálními investory ;

Veškeré finanční prostředky určené na vypracování marketingové strategie budou financovány z rozpočtu jednotlivých obcí sdružených v rámci mikroregionu Náměštsko.

Rozšíření aktivit Okresní hospodářské komory

Stávající aktivity Okresní hospodářské komory v Třebíči by mohly být v souvislosti se zvýšením ekonomické síly rozšířeny o funkci, která by představovala jakýsi styčný bod mezi podnikatelskými subjekty resp. potenciálními investory a jednotlivými samosprávami obcí sdruženými v rámci mikroregionu Náměštsko. Působnost okresní hospodářské komory je samozřejmě v rámci daného okresu s tím, že obce na území mikroregionu Náměštsko budou kooperovat svoje aktivity (marketingová strategie) zaměřené na potenciální investory s aktivitami realizovanými v rámci Okresní hospodářská komora Třebíč.

Na financování tohoto návrhu se kromě mikroregionu Náměštsko bude podílet i kraj Vysočina v to konkrétně v rámci finančních prostředků Fondu Vysočiny.

Podnikatelský inkubátor

Jak již sám název nepovídá jednalo by se o jakýsi projekt podnikatelského inkubátoru, pomocí kterého by se především rozvíjely aktivity začínajících podnikatelů, a to za pomoci např. nižších pronájmů ze strany majitelů nemovitostí v rámci kterých budou realizovat svoji podnikatelskou činnost, tedy obcí sdružených v rámci mikroregionu Náměštsko.

Druhým typ podnikatelského inkubátoru již „neprovazují“ začínající podnikatelé, nýbrž „zajeté“ firmy realizující svoje podnikatelské aktivity prostřednictvím nejmodernějších technologií.

Na základě těchto skutečností by obce mikroregionu ve spolupráci s Západomoravskou vysokou školou v Třebíči mohly využít program podpory „**Prosperita-podpora v režimu veřejné podpory**“, který je součástí tématického operačního programu „**Podnikání a inovace**“, priority č. 5 „**Prostředí pro podnikání a inovace**“. Kde předmětem této podpory je především základní a další rozvoj:

- vědeckotechnických parků;
- podnikatelských inkubátorů;
- center pro transfer technologií;
- vytváření business sítí, které podněcují vznik a rozvoj inovativních firem; **www.edotace.cz (21.3.2009)**

Řídícím orgánem tématického operačního programu „Podnikání a inovace“ je Ministerstvo průmyslu a obchodu ČR

Další informace o programu podpory „**Prosperita-podpora v režimu veřejné podpory**“ (viz. příloha č. 15)

Zvýšení podnikatelské aktivity (investice do moderních technologií)

Z hlediska technologických inovací, moderních resp. progresivních technologií by podnikatelé mikroregionu Náměštsko mohli využít finančních podpor z EU. Jednalo by se o dotace a finanční podpory z Operačního programu Podnikání a inovace. A to konkrétně z programových podpor „Progres“ a „Rozvoj“.

Hlavním cílem programu podpory „Progres“ je:

- pomocí podpory ve formě podřízených úvěrů posilujících po dobu až 6 let kapitálové vybavení podnikatele umožnit realizaci rozvojových podnikatelských projektů malých a středních podnikatelů, pro které je bariérou získání externího financování nižší vlastní kapitálová vybavenost nebo omezená možnost poskytnout zajištění úvěru. Program má zároveň pomocí podpory ve formě finančního příspěvku k podřízenému úvěru motivovat tyto podnikatele ke zvyšování zaměstnanosti;
- pomocí podpory ve formě zvýhodněných úvěrů a zvýhodněných záruk s finančním příspěvkem k zaručovanému úvěru umožnit realizaci projektů malých a středních podnikatelů v oblasti energetických služeb, které svými efekty přispívají ke snížení spotřeby energie a zvýšení efektivity výroby energie; **www.edotace.cz (21.3.2009)**

Hlavním cílem programu podpory „Rozvoj“ je:

- je podpořit růst výkonů a konkurenceschopnosti (flexibility) malých a středních podnikatelů vedoucí ke zlepšení jejich pozice na trhu a v souvislosti s tím i k udržení, případně růstu počtu pracovních míst; **www.edotace.cz (21.3.2009)**

Stejně jako u návrhu rozvoje „Projekt podnikatelského inkubátoru“ je řídicím orgánem Ministerstvo průmyslu a obchodu ČR.

5.3.2 Vzdělání v oblasti pracovní síly

V souvislosti se vzděláním pracovní síly je zapotřebí připomenout skutečnost, že úroveň dosaženého vzdělání je jistým předpokladem k uplatnění se na trhu práce. Se vzděláním do jisté míry souvisí i míra nezaměstnanosti, která jak již bylo v analytické části diplomové práce, se nachází na úrovni o 3 procentní body výše, než průměrná míra nezaměstnanosti v České republice. Vzdělání v oblasti pracovní síly by se mělo především soustředit na:

- kvalitní kvalifikační strukturu pedagogů;
- možnost využívat technologií v oblasti výpočetní techniky;
- realizace vzdělávacích kurzů ve spolupráci s Úřadem práce v Třebíči;

Návrhy rozvoje:

- prohloubení informačních a jazykových znalostí;
- utvoření uskupení v rámci kterého by kooperovala územní samospráva s ostatními účastníky hospodářské sféry;

Prohloubení informační a jazykových znalostí

Prvním krokem k prohloubení informačních a jazykových dovedností by měla být analýza ZŠ mikroregionu Náměštsko z hlediska jejich vybavení výpočetní technikou. V případě negativního zjištění z hlediska počítačové vybavenosti by obce sdružené v rámci mikroregionu Náměštsko, které jsou zároveň zřizovatel základních škol, měly poskytnout jistou pomoc při odstraňování tohoto negativního nedostatku.

Hlavním cílem návrhu rozvoje by mělo především být:

- prohloubení informační a jazykových dovedností
- zlepšení vybavení základních škol mikroregionu Náměštsko výpočetní technikou
- zvýšení počítačových resp. jazykových dovedností široké veřejnosti (kurzy atd)

Na financování této aktivity by se podílely obce mikroregionu, kraj Vysočina (Fond Vysočiny) a v neposlední řadě vládní program Internet do škol.

Kooperace územní samosprávy s hospodářskou sférou

Podle mého názoru by z hlediska zvýšení hospodářské síly mikroregionu Náměštsko měly kooperovat následující instituce:

- Úřad práce Třebíč;
- Hospodářská komora Třebíč;
- zástupci z řad jednotlivých firem;
- a v neposlední řadě zástupci odborů za část zaměstnanců;

Hlavním úkolem takovéto formy uskupení by měla být otevřena diskuze, která by se především týkala oblastí, které by pozitivním způsobem ovlivnily další rozvoj podnikatelských činností na území mikroregionu Náměšťsko, čímž by v zájmovém území došlo k snížení míry nezaměstnanosti

5.3.3 Zřízení kontaktního místa pro podnikatele

Potřeba rychlých, kvalitních dostupných informací ze z hlediska neustále se měnících podmínek na trhu chápána jako rozhodující faktor v rámci konkurenceschopnosti hospodářských subjektů. V současné době se podnikatelé, firmy, nebo živnostníci realizující svoje podnikatelské činnosti na území mikroregionu Náměšťsko mohou v souvislosti s potřebou informací týkajících se např. legislativních změn v různých sférách podnikatelské činnosti obrátit na následující instituce:

- Hospodářská komora Třebíč;
- RERA (Regionální rozvojová agentura Vysočiny);

Aktivita v oblasti poskytování takovýchto informací by se mohly integrovat v rámci zřízení kontaktního centra pro podnikatele, s důrazem pro nově založené resp. začínající podniky.

Návrhy rozvoje:

- Vytvoření centra zabývající se poradenskou činností;
- Osvěta v oblasti informační gramotnosti z hlediska získání dotačních titulů;

Poradenské centrum

V souvislosti s vytvořením centra zabývající se oblastí poradenství vyvstává otázka týkající se působnosti tohoto centra. Podle mého názoru by poradenské centrum mělo být dislokováno v bývalém okresním městě Třebíč s působností ne v rámci mikroregionu, ale v rámci celého třebíčského regionu. Struktura využívající služby poradenského centra může být následující:

- stávající podnikatelé;
- začínající podnikatelé;
- subjekty rozhodující o různých oblastech podnikání;
- a v neposlední řadě instituce veřejné správy (úřady práce atd.);

Poradenské informační centrum by mohlo být financováno v rámci podpory „**Podpora a poradenství rozvíjející podnikatelské prostředí**“, priority 3 „**Prostředí pro podnikání i inovace**“, operačního programu **Podnikání a inovace**, kde hlavní cílem je:

- je zlepšení kvality popř. produktivity práce, a to díky zvyšování profesní mobility a adaptability pracovníků a zaměstnavatelů; **www.edotace.cz (21.3.2009)**

Bližší informace o programu viz. příloha č. 16

Informační gramotnost v oblasti dotačních titulů

Osvěta v oblasti získání dotačních podpor, ať již z fondů Evropské unie, nebo z národních fondů České republiky, představuje významný faktor pro zkvalitnění života občanů obcí sdružených v rámci mikroregionu Náměštsko resp. pro podnikatelských subjektů realizující podnikatelské aktivity na jejich území.

Na základě těchto skutečností dojde k:

- zvýšení informovanosti podnikatelských subjektů, ale i jednotlivých místních obecních samospráv, v souvislosti se získáním dotačních titulů na realizaci podnikatelských resp. obecních investičních záměrů;
- rozšíření stávajících finančních zdrojů;

Osvěta bude realizována formou tištěných brožur a odkazů na internetové portály zabývající se dotačními tituly.

Zvýšení informační gramotnosti v oblasti dotačních titulů půjde na vrub rozpočtů obcí sdružených v rámci mikroregionu. Návržnost této investice může být realizována prostřednictvím komerčně využívané placené služby.

5.3.4 Zemědělství

Zemědělství v jisté míře působí jako protipól k ostatním druhům podnikání, a to především v oblastech týkajících se zachování typického krajinného rázu. Na základě těchto skutečností můžeme konstatovat, že zemědělství je diametrálním druhem (formou) podnikání. Stejně i jako jiné oblasti podnikání, tak i oblast zemědělství je v souvislosti s členstvím České republiky v Evropské unii upravena legislativou EU, a to např. v následujících oblastech:

- pěstování různých zemědělských komodit;
- chov hospodářských zvířat;
- a v neposlední řadě oblast kvality zemědělských produktů;

Návrhy rozvoje:

- zlepšení konkurenceschopnosti zemědělské výroby;
- integrace zemědělských producentů v rámci různých organizací;
- pěstování biomasy;
- diverzifikace zemědělské výroby ať už pomocí řemesel, cestovního ruchu (projekt Agropenzionu);
- výstavba bioplynových stanic;

Konkurenceschopnost zemědělské výroby

Zemědělství producenti resp. drobní zemědělci by v rámci udržení se na trhu popř. zvýšení konkurenceschopnosti měli využít dotačních programů a podpor k získání investic zaměřených na rekonstrukci a modernizaci zemědělských podniků, tak aby odpovídaly standardům EU na chov hospodářských zvířat, na rekonstrukci skladových kapacit včetně expedičních přípravy.

Na základě těchto tvrzení by zemědělské podniky resp. drobní zemědělci mohli využít dotační tituly zaměřené především na:

- za pomoci lepšího využití produkčních faktorů zlepšit ekonomickou výkonnost podniků;
- prostřednictvím inovací využít tržních příležitostí;
- podpora inovačních procesů díky procesu restrukturalizace a především rozvoje technického potenciálu;
- zvýšení konkurenceschopnosti; **www.edotace.cz (21.3.2009)**

Konkrétně by se jedlo o dotační tituly v rámci **Programu rozvoje venkova ČR**, opatření 1.1.1 „Modernizace zemědělských podniků“ a to programů podpor „**Stavby a technologie v živočišné výrobě**“ resp. „**Stavby a technologie v rostlinné výrobě**“

Řídícím orgánem navrhované podpory je Ministerstvo zemědělství ČR

Více informací o programech podpor v příloze č. 18

Integrace zemědělských producentů v rámci různých organizací

Producenti zemědělských komodit musí v současné době čelit tvrdému diktátu ze strany podniků realizující svoje podnikatelské aktivity v oblasti zpracovatelského průmyslu (mlékárny) resp. jsou nuceni přistoupit na pro ně nevýhodnou cenovou politiku sítě obchodních řetězců. Možným východiskem z nastalé situace se jeví různé formy integrace v rámci různých seskupení. Z tohoto důvodu by zemědělství producenti mohli čerpat finanční prostředky z EU, a to v rámci **Programu rozvoje venkova ČR**, přesněji řečeno osa 1. „**Zlepšení konkurenceschopnosti zemědělství a lesnictví**“, opatření 1.2.1 „**Seskupení producentů**“, které zaručuje:

- zvýšení konkurenceschopnosti;
- podpora koncentrace odbytových uskupení v nových členských státech;
- přizpůsobení se evropskému trhu a to formou podpory nových členských států; **www.edotace.cz (21.3.2009)**

Řídícím orgánem programu rozvoje je Ministerstvo zemědělství ČR

Více informací o programu na:

- www.mze.cz;

Pěstování biomasy

Z hlediska budoucnosti se pěstování meziplodin (biomasa) jeví jako perspektivní konkurenční výhoda a tudíž může být zajímavých zemědělským podnikáním. V této souvislosti by zemědělské podniky mohly využít dotační titul v rámci **Programu rozvoje venkova ČR**, a to titul II 1.3.3.2 „**Titul pěstování meziplodin**“.

Realizací programu podpory v zemědělských podnicích mikroregionu Náměšťsko dojde k:

- integraci environmentálních postupů v zemědělství;
- trvale udržitelnému využití zemědělské půdy;
- zkvalitnění krajiny resp. životního prostředí; **www.edotace.cz (21.3.2009)**

Řídícím orgánem dotačního titulu je stejně jako v předchozích dvou případech Ministerstvo zemědělství ČR

Podrobnější informace o navrhovaném dotačním titulu viz. příloha č. 19

5.4 Lidé

5.4.1 Cestovní ruch

Z hlediska cestovního ruchu lze konstatovat, že území mikroregionu Náměšťsko skýtá příznivé předpoklady, a to především pestrá paleta přírodních atraktivit a scenérií, která se jejím územím nacházejí a jsou rozhodujícím faktorem pro budoucí rozvoj cestovního ruchu. Krajinný ráz odpovídá charakteristickému rysu Vysočiny, především zdejší vlnitý terén v kombinaci s hlubokými říčními údolími. Tento symbol mikroregionu (jeho image) by se měl stát ústředním tématem z hlediska rozvoje cestovního ruchu, a to jako součást propagace mikroregionu.

Možnosti rozvoje cestovního ruchu na území obcí sdružených v rámci mikroregionu Náměšťsko nedosáhl zdaleka svých možností. Z tohoto titulu rozvojové aktivity cestovního ruchu je možné zaměřit do oblastí typu: rozšíření ubytovacích resp. stravovacích kapacit, tvorba nabídky kulturních akcí, tvorba nabídky nových forem cestovního ruchu atd.

Návrhy rozvoje:

- vybudování ubytovacího a sportovního potenciálu, naučných stezek, místních cyklostezek se zázemím, oblasti s volným pohybem;
- vysoký standard poskytovaných služeb;
- realizace nových forem cestovního ruchu (kongresová turistika);
- TIC;
- prezentace a propagace mikroregionu;

Turistický a sportovní potenciál

Pro oživení cestovního ruchu na území mikroregionu Náměštsko a to především z důvodů,:

- ekonomické oživení venkovských sídel za pomoci nových aktivit;
- zlepšení kvality venkovského prostředí mikroregionu z hlediska estetičnosti;
- „vyklidňování“ venkovských oblastí; www.edotace.cz (21.3.2009)

by obce mikroregionu mohly využít finančních prostředků, a to v rámci **Regionálního operačního programu pro NUTS II Jihovýchod**, prioritu 3 „**Udržitelný rozvoj měst a venkovských sídel**“, oblast podpory „**Rozvoj a stabilizace venkovských sídel**“. Podpora je především zaměřena na udržitelný rozvoj a stabilizace sídel ve venkovském prostoru a zvýšení jejich atraktivity pro život. Jedná se o nevratnou přímou pomoc, jejíž rozsah na jeden projekt se pohybuje v rozmezí:

- min. 2 000 000 Kč;
- max. 50 000 000 Kč;

Řídícím orgánem navrhovanému programu pro rozvoj mikroregionu je Regionální rada regionu soudržnosti NUTS II Jihovýchod.

Bližší informace o programu viz. příloha č 20

Vysoký standard poskytovaných služeb

Standardizace služeb poskytovaných na území mikroregionu Náměštsko v oblasti cestovního ruchu bude realizována formou certifikátu, který zaručí návštěvníkům mikroregionu, že jim nabízené služby splňují veškeré podstatné náležitosti z hlediska kvality. Paralelně se standardizací bude probíhat kampaň, v rámci které by měli kooperovat provozovatelé restauračních a hotelových zařízení, penzionů, kempů a v neposlední řadě i občané jednotlivých obcí sdružených v rámci mikroregionu Náměštsko.

Na této aktivitě rozvoje se budou podílet jak obce sdružená v rámci mikroregionu Náměštsko tak i podnikatelé působící v oblasti cestovního ruchu.

Kongresový cestovní ruch

Nové formy cestovního ruchu jako je například kongresový cestovní ruch, představují značný rozvojový potenciál tzn., že v rámci rozvojových aktivit cestovního ruchu na území mikroregionu Náměštsko by měla být této formě věnována dostatečná pozornost. Podle mého názoru jsou z hlediska kongresů rozeznávány následující akce:

- semináře;
- konference;

- školení;
- do této oblasti lze i zařadit kongresy politických stran, hnutí a uskupení;

Každá z těchto výše zmíněných akcí vyžaduje v rámci jejich pořádání vysoké nároky, co se týče prostor a vybavení prezentační resp. komunikační technikou. Prvotním úkolem mikroregionu Náměštsko je zajistit to, aby byly splněny všechny nezbytné podmínky týkající se prostorových, prezentačních resp. komunikačních nároků. Dalším krokem možnosti pořádání kongresových akcí by měla být náležitá propagace této možnosti. Propagace bude realizována formou tištěného katalogu, CD-ROM, nebo umístění odkazu v rámci webových stránek Okresní hospodářské komory Třebíč.

V případě realizace tohoto návrhu dojde k rozšíření „zdrojů“ cestovního ruchu na území mikroregionu Náměštsko, čímž se zvýší počet návštěvníků mikroregionu.

Projekt kongresového cestovního ruchu by byl financován z rozpočtů obcí i z řad podnikatelů cestovního ruchu.

TIC

Na území mikroregionu Náměštsko již v současné době operuje jedno turistické informační centrum (TIC), které funguje v Náměšti nad Oslavou. V této souvislosti vyvstává otázka, zda by činnosti typu propagace cestovního na území mikroregionu Náměštsko nemohly být realizovány dalším TIC.

Hlavní funkcí turistického informačního centra je především koordinace aktivit mající povahu rozvojových činností v oblasti cestovního ruchu a svým způsobem jistá participace na tvorbě programové nabídky pro turisty v rámci mikroregionu.

Na základě uvedených skutečností by turistické informační centrum (TIC) mohlo být financováno v rámci **Regionálního operačního programu pro NUTS II Jihovýchod** z priority 2 „**Rozvoj udržitelného cestovního ruchu**“, jehož prvotním cílem je:

- především rozvoj služeb z různých oblastí s důrazem do oblastí marketingových, propagačních, informačních služeb no a v neposlední řadě do oblastí organizací řízení cestovního ruchu;
- za pomoci efektivní propagace využít potenciál mikroregionu;
- lepší úroveň poskytování informačních služeb v cestovním ruchu v rámci mikroregionu; **www.edotace.cz (21.3.2009)**

Řídícím orgánem programové podpory je Regionální rada regionu soudržnosti NUTS II Jihovýchod.

Prezentace a propagace mikroregionu

Propagace a prezentace mikroregionu je významným komunikačním nástrojem v oblasti cestovního ruchu. Propagace mikroregionu může mít podobu buď:

- informační tištěné materiály;

- propagační materiály v elektronické podobě;

Co se týká obsahu propagace a jednotlivých informací může se jednat o materiály, které jsou určeny pro:

- širokou veřejnost;
- potenciální investory;

Mikroregion Náměštsko používá klasické propagační materiály jako jsou nabídkové katalogy pro turisty, pohlednice, turistické informační tabule, CD-ROM. V rámci prezentace se mikroregion Náměštsko každoročně zúčastňuje výstavy Regiontour, která se koná v areálu Brněnských veletrhů a výstav

Propagace a prezentace mikroregionu by se mohla zlepšit pomocí nástroje „corporate design“, který je součástí jednotné komunikace tzv. „corporate identity“. Corporate design představuje grafickou unifikaci jako je například:

- logo;
- znak;
- vlajka;

Na návrhu „corporate design“ by finančně kooperovaly, jak jednotlivé obce mikroregionu, tak i podnikatelé působící v cestovním ruchu.

5.4.2 Rozvoj bydlení

Bydlení je jedním z rozhodujících faktorů z hlediska trvale udržitelného rozvoje, a to především ta část udržitelného rozvoje, která se týká problematiky migrace mladých lidí a s tím související vylidňování venkovského prostoru.

Obce sdružené v rámci mikroregionu Náměštsko by této problematice měly věnovat dostatečnou pozornost a tudíž oblast bydlení resp. lidských zdrojů, by neměla chybět v žádné strategii zabývající se regionální rozvojem. Na základě těchto skutečností by obce mikroregionu Náměštsko měly v oblasti bydlení a s tím souvisejících lidských zdrojů učinit takové kroky, které by způsobily toliko kýžené systémové změny.

Návrhy rozvoje:

- rozvoj celkové infrastruktury spojené s bydlením, zejména zpracování a realizace projektu využití pozemků pro bytovou výstavbu;
- nabídka levných pozemků pro bytovou výstavbu (zejména pro mladé lidi) resp. nabídka bytů na území mikroregionu;

Infrastruktura spojená s bydlením

Obce sdružené v rámci mikroregionu Náměštsko by mohly využít stejnou oblast podpor, a to „**Rozvoj a stabilizace venkovských sídel**“, jejíž možné cíle resp. dopady byly specifikovány v sekci návrhů rozvoje v oblasti cestovního ruchu. Tento dotační titul slouží mimo jiné ke stabilizaci sídel ve venkovském prostoru a zvýšení jejich atraktivity pro život.

Bližší informace o návrhu rozvoje spojený s infrastrukturou pro bydlení viz. příloha č. 20

Levné pozemky resp. byty pro bytovou výstavbu

V prvním kroku v rámci tohoto návrhu rozvoje by mělo být provedení, a to na základě územně plánovací dokumentace popř. urbanistických studií jednotlivých obcí sdružených v rámci mikroregionu Náměštsko, podrobného soupisu pozemků určených pro výstavbu rodinných domů resp. bytových jednotek. V souvislosti se soupisem pozemků resp. bytových jednotek je nutné analyzovat zájmové území určené pro bytovou výstavbu, a to za pomoci různých kritérií:

- stav občanské vybavenosti
- úroveň technické infrastruktury
- stav „zasíťování“ území
- stupeň dopravní obslužnosti
- prostory resp. místa pro trávení volnočasových aktivit popř. možností sportovního využití;

Tyto materiály resp. informace ve formě nabídkového katalogu budou pravidelně aktualizovány a budou přístupné všem potenciálním zájemcům z oblasti výstavby rodinných domů.

Financování zmíněných aktivit by bylo realizováno prostřednictvím rozpočtů obcí mikroregionu Náměštsko.

5.4.3 Kulturní, společenské a sportovní příležitosti

Jistá forma participace kulturních, společenských a sportovních příležitostí by mohla hrát významnou roli z hlediska rozvoje cestovního ruchu v jednotlivých obcích mikroregionu Náměštsko. Hlavními organizátory takových to akcí by měly především být:

- místní sdružení;
- zájmové spolky;
- a jednotlivé obce;

Ovšem na druhou stranu v rámci úspěšné realizace akcí toho typu je nutné dodržet jistý logický sled procesů jako je:

- patřičná propagace akcí na mikroregionální a především meziregionální úrovni resp.;
- časová a věcná koordinace;

Dalším nezbytným předpokladem je mít k tomuto účelu uzpůsobeny prostory:

- kulturní domy v majetku jednotlivých obcí mikroregionu;
- nemovitosti ve vlastnictví zájmových spolků a organizací (sokolovny);

Jejich rekonstrukce resp. výstavba nových objektů může pozitivním způsobem přispět k rozvoji obcí na území mikroregionu Náměšťsko, a to ve všech jejich sférách (cestovní ruch, rozvoj podnikatelských aktivit apod.)

Návrhy rozvoje:

- rekonstrukce resp. modernizace zařízení pro volný čas, které jsou v majetku obcí;
- výstavba, rekonstrukce sportovišť;
- rozšíření nabídky zájmových aktivit, sportovní a kulturní aktivity;

Modernizace, rekonstrukce sportovišť resp. zařízení pro volný čas

Hlavním úkolem obcí sdružených v rámci mikroregionu Náměšťsko je zanalyzovat akce jako jsou rekonstrukce resp. opravy:

- obecních úřadů;
- kulturních domů a sokoloven;
- sportovních areálů v majetku obcí;
- sportovišť v majetku jednotlivých škol;
- a dalších zařízení určených k volnočasovému využití resp. vyžití

Stejně jako v předchozích dvou případech (sekce návrhů z oblastí cestovního ruchu resp. infrastruktury spojené s bydlením) by jednotlivé akce mohly být realizovány za pomoci finančních prostředků programové podpory „**Rozvoj a stabilizace venkovských sídel**“.

Řídícím orgánem navrhované programové podpory je Regionální rada regionu soudržnosti NUTS II Jihovýchod.

Podrobnější informace o programu podpory viz. příloha č. 20.

Nabídka zájmových, sportovních a kulturních aktivit

Hlavním výstupem návrhu rozvoje pro oblast zájmových, sportovních a kulturních aktivit je především kooperace, koordinace a v neposlední řadě podpora stávajících aktivit v rámci místních spolků a zájmových sdružení v obcích mikroregionu Náměšťsko.

Z hlediska úspěšné realizace je prvním krokem vlastní monitoring všech pořádaných akcí na území mikroregionu. Poté pak zvážit podporu resp. koordinaci stávajících i nových akcí.

Financování těchto aktivit půjde na „vrub“ jednotlivých obcí mikroregionu Náměšťsko.

5.4.4 Projektové procesní řízení

Strategie rozvoje regionu je proces velice složitý a jako takový vyžaduje, aby koordinace jednotlivých činností, za pomoci kterých je dosaženo vytčených rozvojových cílů někdo řídil, koordinoval resp. činnosti zastřešoval. K tomuto účelu by byl v rámci mikroregionu Náměšťsko vytvořen tým, jehož složení by bylo následující:

- rada mikroregionu;
- koordinátor;
- pracovní skupiny zajišťující odbornou stránku věci;

Návrhy rozvoje:

- vytvoření Rady mikroregionu a funkce koordinátora;
- sestavení odborných pracovních skupin;

Rada, koordinátor a činnost odborných pracovních skupin

Na financování výše uvedených návrhů z oblastí řízení projektů se bude podílet pouze mikroregion Náměšťsko.

5.5 Ekologie a životní prostředí

V rámci stavu životního prostředí na území mikroregionu Náměšťsko lze s určitostí konstatovat, že se jedná o jedno z nejčistších životních prostředí v České republice. Skutečnost nejčistšího životního prostředí České republiky je podložena výzkumem, který realizovala Akademie věd České republiky. Výzkum byl především zaměřen na existenci Jaderné elektrárny Dukovany a její vliv na životní prostředí.

Na druhou stranu výhoda nejčistšího životního prostředí může být v blízké či daleké budoucnosti ohrožena, a to za pomoci neustále se zvyšujících cen energií, především plynu a elektřiny. V této souvislosti lidé upouštějí od ekologicky šetrnějších způsobů topení a vracejí se k vytápění svých obydlí prostřednictvím tuhých paliv (černé a hnědé uhlí).

5.5.1 Ochrana přírody, zachování krajinných charakteristik

Území mikroregionu Náměšťsko je „poznamenáno“ charakteristickým rysem Vysočiny, v rámci kterého vlnité brázdy terénu „padají“ do hlubokých říčních údolí. Mezi typické krajinné charakteristiky území mikroregionu Náměšťsko patří:

- lesy;
- louky;
- údolní nivy;
- remízky;

Nejpalčivějším problémem obcí sdružených v rámci mikroregionu Náměštsko je fakt, že území je chudé na povrchové resp. podzemní vody. Na základě této skutečnosti by veškeré rozvojové aktivity měly směřovat na zlepšení retenční schopnosti krajiny.

Návrhy rozvoje:

- zlepšení retenční schopnosti krajiny;
- ochrana krajinných charakteristik;
- zachování ekologicky stabilních území;

Obnova retenčních nádrží, mokřadů a suchých poldrů

V oddíle 5.6 bude proveden návrh konkrétního příkladu v rámci této rozvojové sekce oblasti ekologie a životní prostředí.

Zachování ekologicky stabilních území, ochrana krajinných charakteristik

V rámci těchto návrhů rozvoje by obce mikroregionu mohly využít **Operační program Životní prostředí**, a to konkrétně oblast podpory 6.3 „**Obnova krajinných struktur**“, kde pozitivní dopadem podpory je především:

- zlepšení přírodních poměrů v zemědělských, vodních i lesních ekosystémech;
- růst počtu ekologicky stabilních území;
- no a v poslední řadě obnovení typického krajinného rázu; www.edotace.cz (21.3.2009)

Řídícím orgánem navrhované podpory je Ministerstvo životního prostředí ČR.

Příloha č. 21 blíže informuje o navrhovaném programu podpory.

5.5.2 Systém odpadového hospodářství

Systém efektivního odpadového hospodářství na území obcí sdružených v rámci mikroregionu Náměštsko by měl spočívat ve zřízení sběrných dvorů komunálního odpadu, a to na katastrálních územích jednotlivých obcí. Z hlediska separace odpadů je nutné zajistit osvětu obyvatelstva mikroregionu Náměštsko.

Návrhy rozvoje:

- zřízení sběrných dvorů komunálního odpadu;

- osvěta v oblasti separace odpadů;
- organizační zajištění svozu komunálního odpadu;
- likvidace stávajících i minulých ekologických zátěží (skládky);

Zřízení sběrných dvorů

Globálním cílem z hlediska produkce odpadů je především:

- determinace negativních vlivů na zdraví lidí resp. životní prostředí v souvislosti s nakládáním s odpady;
- v maximální možné míře využít odpadů jako do jisté míry kompenzaci přírodních zdrojů;
- snížení množství odpadů bez ohledu na úroveň ekonomického růstu; **www.edotace.cz (21.3.2009)**

Na základě těchto souvislostí by obce mikroregionu mohly využít oblast podpory „**Zkvalitnění nakládání s odpady**“, a to v rámci **Operačního programu Životní prostředí**, jehož předmět podpory se mimo jiné týká zřízení sběrných dvorů.

Řízení navrhované podpory je v dikci Ministerstva životního prostředí ČR.

Více informací z hlediska této podpory je uvedeno v příloze č 22.

Likvidace ekologických zátěží

Z hlediska likvidace stávajících resp. minulých ekologických zátěží by obce sdružené v rámci mikroregionu Náměšťsko mohly realizovat projekt „**Rekultivace starých skládek a odstranění nepovolených skládek**“, který je součástí **Operačního programu Životní prostředí**. V tomto případě je cíl navrhovaného projektu totožný s cílem předchozího návrhu („Zřízení sběrných dvorů“), a to u toho důvodů, že se jedná o stejnou oblast podpory. Řídícím orgánem navrhovaného projektu je stejně jako v předchozích dvou případech Ministerstvo životního prostředí ČR.

Bližší informace o navrhované oblasti podpory viz. příloha č 22

Separace odpadů, její osvěta a organizační zajištění sběru komunálního odpadu

Obce by v rámci třídění odpadů měly vytvořit k tomuto účelu patřičná místa resp. zabezpečit žádoucí počet k tomu určených kontejnerů.

Na financování těchto opatření se budou podílet obce sdružené v rámci mikroregionu, a to v rámci svých obecních rozpočtů.

Organizace sběru a svozu odpadu bude v samostatné dikci jednotlivých obcí mikroregionu Náměšťsko.

5.6 Návrh projektu „Retenční nádrž Kozí hora“

„Myšlenka“ vybudovat na katastrálním území obce Mohelno retenční nádrž je „stará“ jako autor samotné diplomové práce (1983). Bohužel však zůstalo pouze u myšlenky. V této souvislosti návrh projektu s pracovním názvem „Retenční nádrž Kozí hora“ může svým způsobem sloužit jako materiál v rámci vypracování budoucí studie proveditelnosti, která je nedílnou součástí příloh, a to z hlediska budoucího čerpání finančních prostředků ať již z fondů Evropské unie, nebo v rámci národních programů České republiky.

5.6.1 Úvodní informace

Identifikace operačního programu

Tabulka č. 19: Identifikace operačního programu

Název operačního programu	Operační program životní prostředí
Název priority	Zlepšování infrastruktury životního prostředí
Název opatření	Obnova environmentálních funkcí území
Oblast pomoci	Revitalizace vodních toků, úpravy k obnově funkce pramenných oblastí a mokřadů, budování a obnova retenčních nádrží a suchým poldrů
Kategorie opatření	Ochrana zlepšení a obnova přírodního prostředí

Pramen:vlastní výzkum

Projekt „Retenční nádrž Kozí hora“ bude naplňovat 3. prioritní osu, opatření 3.1-Obnova environmentálních funkcí území. Projekt ve svém důsledku zajistí:

- zadržení vody v povodí toku;
- vytvoří podmínky pro mokřadní společenstva;
- krajinnotvorný prvek;
- vybudování biocentra v návaznosti na regionální biokoridor;

Tímto naplní cíl oblasti podpory 3.1.A-Revitalizace vodních toků, úpravy k obnově funkce pramenných oblastí a mokřadů, budování a obnova retenčních nádrží a suchých poldrů.

Projekt „Retenční nádrž Kozí hora“ bude umístěn ve venkovském prostředí a to konkrétně v toku Skřipinského potoka v rámci katastrálního území obce Mohelno

Základní informace o žadateli

Název organizace	městys Mohelno
Právní forma	801-Obec nebo městská část hlatního města Prahy
Sídlo	Mohelno 84, Mohelno, Mohelno 675 75
IČ	289922
Kontaktní osoba	Jiří Kostelník

Pramen:vlastní výzkum

5.6.2 Popis projektu

Současný stav území

Většinu rozsáhlého území pokrývají lesní společenstva, pozoruhodná v této oblasti je flóra skalních stepí a teplomilných lesních lemů. Samotná část plánované retenční nádrže je nachází v relativně ploché údolní nivě, jejímž středem protéká v zahloubeném korytě Skřipinský potok, který je situován asi 1 km severovýchodně od obce Mohelno v nadmořské výšce cca 330 m.n.m na rozhraní mírně zvlněné zemědělsky využívané krajiny a členitého bohatě zalesněného území. Zájmový úsek nivy je navíc nedílnou součástí přirozeného biokoridoru podél Skřipinského potoka s více cennými přírodními lokalitami jako jsou:

- rybník Chobot;
- rákos pod Chobotem;
- louky nad Chobotem apod.;

Na základě těchto skutečností je zájmová lokalita svým charakterem vhodným místem pro vybudování retenční nádrže, která může vytvořit nové a plnohodnotné mokřadní biotopy, které povedou k žádoucímu doplnění ne zcela dostatečné sítě plnohodnotných mokřadních biotopů v této oblasti Vysočiny resp. třebíčska a jsou především nezbytnou podmínkou pro zachování přežívajících mokřadních organismů (živočichů).

Obsah a účel projektu

Plocha zájmového území bude sloužit k vybudování vodní nádrže resp. mokřadě o velikosti vodní plochy, která pojme cca. 200 000 mm³, což pro představu je asi 6 regulérních fotbalových hřišť. Samotná vodní nádrž bude obsahovat rozlehlé mělké části. Mokřad bude oddělen od nádrže propustnou zemní hrázkou. Účelem projektu ve své podstatě pak bude:

- zlepšení vodního režimu;
- zadržení vody v krajině;
- zvýšení retenční schopnosti území;
- determinace případných povodňových stavů;
- no a v poslední řadě ochrana přírody;

K posledně jmenovanému účelu je třeba podotknout, že realizací samotného projektu dojde k:

- zlepšení rozmanitosti krajiny;
- poskytnutí podmínek pro rozvoj mokřadní fauny resp. flóry;
- zvýšení hodnoty resp. podpory regionální biokoridoru;

Přínosy, cíle projektu

Mezi nesporné přínosy projektu „Retenční nádrž Kozí hora“ nepochybně patří zvýšení retenční schopnosti krajiny tzn. zadržetí vody v krajině, dále pak snížení rizik jako prevence a zmírnění následků povodní a zvýšení biodiverzity prostředí. Stavbou případné retenční nádrže bude především řešena část místního biokoridoru v úseku dlouhém cca 600m, jejíž realizace umožní funkční propojení mokřadu a vodní plochy biocentra Chobot s regionálním biocentrem v údolí řeky Oslavy a tím pádem jak již bylo zmíněno dojde ke zvýšení biodiverzity v daném území.

Realizací projektu „Retenční nádrž Kozí hora“ dojde k velké akumulaci vody v území cca. 200 tis. mm³ vodní plochy, a to jak v samotné nádrži, tak v nasycení půdy v okolí nádrže. Výstavba vodní plochy zajistí podporu podmínek pro vodní faunu. V mělkých částech nádrže a především v odděleném mokřadu budou vytvořeny předpoklady pro „život“ rostlinných druhů společenstev. Na oddělené vegetační vrstvě podél nádrže bude osazen travnatý pruh.

Projekt „Retenční nádrž Kozí hora“ rovněž přispěje ke zlepšení krajinného rázu zdejší malebné přírody, a to z hlediska jak vytvoření rozsáhlé vodní plochy, tak i přilehlého mokřadu.

Mezi hlavní cíle projektu „Retenční nádrž Kozí hora“ tedy patří:

- vybudování biocentra v návaznosti na regionální biocentrum řeky Oslavy;
- zadržetí vody v povodí toku Skřipinského potoka;
- vytvoření podmínek pro vodní flóru;
- vytvoření podmínek pro vodní faunu;
- krajínotvorný prvek;

Popis jednotlivých aktivit projektu

Předinvestiční fáze

Z hlediska předinvestiční fáze budou provedeny následující aktivity:

- zpracování projektové dokumentace na projekt „Retenční nádrž Kozí hora“ a to včetně položkového rozpočtu;
- získání vyjádření od všech zainteresovaných subjektů (stavební úřad, odbor životního prostředí, odbor územního plánování, odbor vohospodářství atd.);
- zpracování studie proveditelnosti;
- zpracování žádosti a všech povinných příloh;

Investiční fáze

V rámci investiční fáze budou realizovány tyto aktivity:

- výběrové řízení na dodavatele stavebních prací;
- realizace stavebních prací;
- propagace projektu;
- administrativní a finanční řízení projektu;
- ukončení realizace projektu a uvedení do provozu;

Provozní fáze

Po kolaudaci a následném předání díla do užívání, retenční nádrž nebude intenzivně ani polointenzivně rybářsky využívána, možný bude pouze extenzivní chov ryb. Ovšem kromě rybolovu bude retenční nádrž sloužit i pro potěchu člověka. Potenciálním turistům nabídne ke koupeli velkou vodní plochu s čistou přírodní vodou.

Management projektu

Management projektu a lidské zdroje

Řízení projektu bude probíhat kontinuálně po celou dobu projektu. Za řízení projektu „Retenční nádrž Kozí hora“ bude zodpovědný manager projektu. Manager projektu zaručí bezproblémový chod, neustálé sledování harmonogramu no a v neposlední řadě plnění všech povinností v rámci přiznané dotace a publicitu projektu. Společně s ním se na řízení projektu bude podílet také účetní projektu, jejíž hlavním úkolem bude sledovat resp. kontrolovat finanční stránku a vyúčtování jednotlivých etap projektu. Účetní projektu bude přímo podřízena managerovi projektu. Managerem projektu bude starosta městyse Mohelno.

Zkušenosti žadatele

Městys Mohelno nemá s realizací projektu takového objemu finančních prostředků resp. administrativní náročnosti, žádné zkušenosti. Nicméně na poli uskutečněných projektů menšího resp. administrativního objemu není žádným „nováčkem“. Před třemi lety se v rámci katastrálního území městyse Mohelno podařilo zrealizovat projekt víceúčelového sportovního hřiště, jehož prvotním cílem bylo vytvoření místa pro trávení volnočasových aktivit. Tento projekt byl financován v rámci národního programu 298110 „Podpora rozvoje a obnovy regionální infrastruktury“, a to v řádu okolo 5 250 000 Kč. Řídícím orgánem národního programu bylo Ministerstvo financí ČR.

5.6.3 Časový harmonogram projektu „Retenční nádrž Kozí hora“

Fáze	Činnost	20XX												20XX												20XX	20XX	20XX		
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12					
Předin.	Zpracování PD a rozpočtu projektu		■																											
	Zpracování studie proveditelnosti		■	■																										
	Zpracování žádosti a příloh																													
Investiční	Vyhlášení výběrového řízení							■																						
	Výběr dodavatele stavebních prací							■																						
	Výstavba retenční nádrže							■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■									
	Řízení projektu							■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■									
	Propagace projektu							■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■									
	Ukončení projektu																				■									
	Vypracování závěrečné zprávy																				■									
Prov.	Údržba lokality																				■	■	■	■	■	■	■	■	■	
	Extenzivní chov ryb																				■	■	■	■	■	■	■	■	■	
	Přírodní koupaliště																				■	■	■	■	■	■	■	■	■	

Pramen:vlastní výzkum

5.6.4 Dopad projektu na životní prostředí

Z hlediska vodohospodářského úhlu pohledu projekt „Retenční nádrž Kozí hora umožní:

- zadržení vody v krajině;
- zvýšení retenční kapacity území;
- zlepšení vodního režimu;
- snížení rizika nedostatku vodu ve zvláště suchých obdobích (zájmové území je chudé na podzemní resp. povrchové vody);
- snížení rizika záplav v navazující části povodí;

Realizací opatření na ochranu přírody a krajiny a realizací prvků územního systému ekologické stability dojde k vybudování chybějícího a doplnění částečně funkčního úseku lokálního biokoridoru v návaznosti na regionální biokoridor s regionálním biocentrem řeky Oslavy. Na základě těchto skutečností nedojde k dotčení žádných zvláště chráněných území. Nemělo by dojít ani k narušení krajinného rázu, nicméně výstavbou však dojde k zásahu do krajinného prvku Skřipinského potoka a jeho údolní nivy.

5.6.5 Vliv na rovné příležitosti

Projekt bude z hlediska rovných příležitostí neutrální

5.6.6 Informační společnost

Projekt bude z hlediska rozvoje informační společnosti neutrální

5.6.7 Publicita

V souvislosti s publicitou bude projekt „Retenční nádrž Kozí hora“ využívat následujících forem informování:

- osazená pamětní deska;
- zvláštní tiskové a mediální zprávy;
- zpravodaj (interní noviny vydávané městysem Mohelno);
- webové stránky;

5.6.8 Financování projektu „Retenční nádrž Kozí hora“

Investiční a neinvestiční výdaje projektu

Investiční výdaje projektu

V rámci relevantních investičních výdajů projektu bude zohledněna:

- projektová dokumentace;
- stavební práce;

Neinvestiční výdaje projektu

Do relevantních neinvestičních výdajů projektu patří:

- výdaje na publicitu;

Celkové náklady na realizaci projektu „Retenční nádrž Kozí hora“ jsou odhadovány na cca 35 400 000 Kč. V rámci této částky maximální výše podpory Evropského fondu regionálního rozvoje (ERDF) nepřekročí takové procento z celkových výdajů, které z hlediska spolufinancování umožní zachovat její stanovenou výši, jež je v souvislosti s programem dána, a to max. 80%. Deset procent z celkových veřejných výdajů projektu bude spolufinancováno v rámci národních veřejných zdrojů (ze Státního fondu životního prostředí ČR). Zbývající část (10%) z hlediska dodržení principu adicionality bude spolufinancována z vlastních zdrojů žadatele tedy městyse Mohelno.

5.6.9 Závěr

Závěrem lze konstatovat, že projekt bude v první řadě vhodným příspěvkem ke zlepšení vodního režimu krajiny, dále jeho realizací bude docíleno vytvoření podmínek pro mokřadní faunu resp. flóru, no a v neposlední řadě bude působit jako pozitivní krajinoformující prvek.

6. Diskuze

Stejně jako v jiných oblastech hospodářství, tak i v oblasti rozvoje regionu je zapotřebí finančních podpor a investic vedoucích ke zkvalitnění života místních občanů a k zajištění budoucího rozvoje regionu. Jednou z možností jak zajistit kvalitnější život občanů mikroregionu Náměšťsko, resp. vytvořit podmínky vedoucí k jeho budoucímu rozvoji, je využít všech výhod, které skýtá členství České republiky v Evropské unii, tedy především spolufinancování EU na projektech, které by se svým dopadem systémově podílely na rozvoji mikroregionu, a to v rámci strukturálních fondů a Fondu soudržnosti. V této souvislosti má Česká republika v programovacím období 2007-2014 v programech spolufinancovaných ze strukturálních fondů a Fondu soudržnosti finanční prostředky ve výši 773 miliard korun. Participace mikroregionu Náměšťsko na programech spolufinancovaných v rámci Evropské unie, spolu s využíváním národních programů spadající pod jednotlivá ministerstva České republiky, by měla tvořit hlavní pilíř opírající se o projekty, jejichž realizace povede k toliko kýžené systémové „pozitivní“ změně z hlediska budoucího rozvoje mikroregionu. V tomto ohledu by se jisté portfolio návrhů mělo opírat i o projekty financované v rámci rozpočtů jednotlivých obcí sdružených v mikroregionu Náměšťsko.

Z pohledu obcí sdružených v rámci mikroregionu Náměšťsko, ale i ostatních obcí České republiky, je stěžejním problémem participace programů spolufinancovaných Evropskou unií i národních programů České republiky především složitost procesu vedoucí k samotnému přiznání dotací. Tato obava pramení ze skutečnosti zamítnutí přiznání dotací, ať již z důvodů nákladnosti projektu popř. návratnosti investice apod. To má za následek, že doposud vynaložené finanční prostředky spojené s vypracováním studie proveditelnosti, nebo jiných nezbytných součástí žádosti o přiznání dotace, nepovedou k toliko kýženému efektu čerpání finančních prostředků z fondů Evropské unie resp. národních programů České republiky. Na základě těchto tvrzení lze konstatovat, že úspěšnost realizace nadobecních projektů mikroregionu Náměšťsko (mikroregion Náměšťsko vznikl 1.1.2001), ať již z fondů Evropské unie, nebo z národních programů České republiky, se pohybuje na hranici 70% (7 z 10 nadobecních projektů se podařilo zrealizovat).

Dále s ohledem na vytvoření pilíře systémově zaměřených projektů představuje situační analýza jeden ze základních nástrojů ústící resp. vedoucí k postavení takového to pilíře. Podle mého názoru situační analýza představuje základní materiál pro všechny další kroky vedoucí k vypracování optimálního portfolia budoucího rozvoje mikroregionu Náměšťsko. Logickým pokračováním výsledků situační analýzy je SWOT analýza. Aby bylo možné vést seriózní diskuzi nad zjištěnými výsledky resp. poznatky, je nutné provést jisté vyhodnocení, nebo spíše porovnání dosažených výsledků. V souvislosti s vyhodnocením zjištěných skutečností (výsledků) byla použita metoda „plus mínus matice analýzy SWOT“, jejíž výstupem bylo porovnání vzájemných vazeb mezi silnými stránkami, slabými stránkami spolu s příležitostmi a ohroženími. Součty řádků a sloupců pak daly přehled klíčových faktorů, o které se opíraly prioritní oblasti rozvoje mikroregionu Náměšťsko. Prioritní oblasti se pak dále diverzifikovali do jednotlivých návrhů, s tím že byl v rámci diplomové práce vypracován návrh konkrétního projektu mající pozitivní efekt na v současné době toliko diskutovanou oblast ekologie a životního prostředí.

V neposlední řadě je třeba podotknout, že v rámci vytvořeného portfolia systémově zaměřených projektů, je nutné věnovat pozornost i projektům, které nejsou tak finančně

náročné (jsou zcela financované v rámci rozpočtů jednotlivých obcí mikroregionu Náměštsko), jako jsou projekty spolufinancované za pomoci Evropské unie resp. národní projekty České republiky, ale svým způsobem jsou neméně důležité jako strukturální fondy, Fond soudržnosti Evropské unie i národní programy České republiky. V tomto směru lze říci, že vytvořené portfolio počítá s 10 projekty.

7. Závěr

V této práci jsem vycházel ze zadání a zabýval jsem se využitím dotačních titulů pro rozvoj regionu. V současné době je právě rozvoj obcí spojován s fondy Evropské unie, kterým je v rámci této práce věnována pozornost.

Hlavním cílem práce byl vytvořen návrh optimálního portfolia dotací vedoucích ke zkvalitnění života v mikroregionu Náměšťsko a k zajištění jeho rozvoje resp. k nalezení vhodných doporučení i pro budoucí rozvoj bez dotací. V práci byly specifikovány i dílčí cíle, jejichž uplatnění vedlo k realizaci cíle hlavního. Mezi dílčí cíle patřila analýza využívání dotačních titulů na území mikroregionu Náměšťsko (metoda historická) a historický i současný vývoj v rámci mikroregionu. Z hlediska dílčího cíle historický i současný vývoj mikroregionu Náměšťsko se vycházelo ze situační analýzy, jejíž výsledky resp. fakta byly rozhodující při zpracování SWOT analýzy a při vytvoření optimálního návrhu portfolia vedoucího ke zkvalitnění života v mikroregionu a k zajištění jeho rozvoje. Dílčí cíl analýza využívání dotačních titulů na území mikroregionu (metoda historická) byl realizován na základě prozkoumání resp. studia příslušné dokumentace odboru územního plánování Náměšť nad Oslavou, s tím že byla provedena komparace návrhu možné realizace projektu „Retenční nádrž Kozí hora“ v rámci katastrálního území obce Mohelno.

Při řešení dané problematiky jsem postupoval v několika krocích. Tuto práci je tak možno rozdělit na několik částí. V první části jsem provedl zhodnocení odborných teoretických pramenů jako východisko pro realizaci vlastní práce, neboť právě po vstupu České republiky do Evropské unie je kladen důraz na zavádění a dodržování řady základních a doplňkových principů regionální a strukturální politiky.

V následující části jsem provedl situační analýzu, která jako taková vyústila k samotné deskripci mikroregionu Náměšťsko, a to především z hlediska popisu přírodních a fyzických podmínek, obyvatelstva, územně plánovací dokumentace, stavu dopravní a technické infrastruktury, hospodářství, stavu občanské vybavenosti, cestovního ruchu, no a v neposlední řadě stavu životního prostředí. Informace, na základě kterých jsem vypracoval situační analýzu, tedy jakýsi „profil“ mikroregionu, pocházely z různých informačních zdrojů, avšak především to byly informace získané v rámci Českého statistického úřadu, Portálu regionálních informačních serverů RIS, Městského úřadu Náměšť nad Oslavou a informací získaných na webových stránkách Ministerstva práce a sociálních věcí České republiky. Co se týče metody historické (analýza využívání dotačních titulů na území mikroregionu Náměšťsko) lze konstatovat, že z celkového počtu deseti projektů se nepodařilo zrealizovat tři původně naplánované projekty, a to především z důvodů nepřiznání dotace kvůli nákladnosti projektu. Zbývajících sedm projektů se podařilo úspěšně realizovat za pomoci finanční podpory přiznaných v rámci fondů Evropské unie, finančních prostředků poskytnutých prostřednictvím kraje Vysočina a soukromým zdrojů z hlediska Nadace duhová energie ČEZ resp. třebíčskou firmou ESKO-T s.r.o, no a samozřejmě zde neabsentovala finanční spoluúčast mikroregionu (obcí) jako takového. Dále z pohledu situační analýzy byla získaná fakta a poznatky určujícím faktorem pro vypracování SWOT analýzy. V souvislosti s vyhodnocením SWOT analýzy byla použita metoda „plus mínus matice analýzy SWOT“, která naznačila přehled klíčových faktorů, o které by se opíral programy strategického rozvoje mikroregionu Náměšťsko. Na základě zjištěných skutečností, z pohledu situační resp. SWOT analýzy, byly stanoveny prioritní

oblasti mikroregionu, a to v rámci technické infrastruktury, dopravní infrastruktury, ekonomické síly, lidí, ekologie a životního prostředí. V návaznosti na jednotlivé prioritní oblasti bylo specifikováno celkem 47 návrhů rozvoje. V rámci jednotlivých návrhů rozvoje bylo konkretizováno možné finanční zajištění vedoucí k úspěšné realizaci, ať již to byly finanční podpory poskytnuté prostřednictvím Evropské unie, národní programy v kompetenci jednotlivých ministerstev České republiky, nebo návrhy rozvoje financované za pomoci rozpočtů obcí sdružených v mikroregionu Náměštsko. Lze tedy konstatovat, že bylo vytvořeno portfolio dotačních titulů, které by mohlo vést ke zkvalitnění života v mikroregionu Náměštsko a byly nalezeny taková doporučení, kterými by byl zajištěn budoucí rozvoj mikroregionu, a to i formou bez dotací.

V poslední části této práce jsem v rámci návrhu rozvoje z priority Ekologie a životní prostředí konkretizoval návrh možné realizace projektu, a to především z důvodu možné komparace s metodou historickou (analýza využívání dotačních titulů na území mikroregionu). Jednalo by se o návrh projektu „Retenční nádrž Kozí hora“ dislokovaného na katastrální území obce sdružené v mikroregionu (městys Mohelno). Návrh jako takový pak může sloužit jako výchozí materiál pro vypracování studie proveditelnosti projektu „Retenční nádrž Kozí hora“.

V případě realizace projektu „Retenční nádrž Kozí hora“ by hlavní přínosem pro městys Mohelno bylo především zvýšení retenční schopnosti území, determinace povodňových stavů a zlepšení vodního režimu resp. zadržení vody v krajině.

Tuto diplomovou práci lze chápat jako výchozí bod pro zlepšení rozvoje mikroregionu Náměštsko a z toho titulu věřím, že mnou navrhovaná opatření budou pro obce sdružené v rámci mikroregionu prospěšná.

8. Resume

Obsahem této diplomové práce je vytvoření portfolia optimálních dotací vedoucích ke zkvalitnění života ve regionu a nalezení vhodných doporučení i pro budoucí rozvoj bez dotací. První část diplomové práce se zabývala analýzou využívání dotačních titulů na území mikroregionu Náměštsko (metoda historická). Další část diplomové práce byla zaměřena na situační analýzu, jejíž výstupy ústily k deskripci profilu regionu. Fakta a výsledky získané ze situační analýzy byly rozhodující při zpracování SWOT analýzy. Na základě výsledků SWOT analýzy byly stanoveny návrhy rozvoje mikroregionu z hlediska optimálního portfolia dotačních titulů z České republiky a zvláště z Evropské unie. Poslední část práce pojednává o možném návrhu projektu z oblasti životního prostředí. Na základě získaných informací by se obce mikroregionu měly zaměřit na dotační tituly zejména do oblastí infrastruktura, ekonomická síla, lidé a ekologie a životní prostředí.

Klíčová slova:

Situační analýza, SWOT analýza, dotace, regionální rozvoj, rozvoj.

Resume

The master thesis of this diploma paper deals with setting up the optimal package grants which will get better a life in chosen region and finding such recommendation for future development without grants as well. First part of diploma paper solved the analysis of usage grants in Náměštsko's region in point of historic method. Another part of this diploma paper was directed in the are of situation analysis. There is no doubt that the situation analysis's effect offered both in a way very important information about prifile and region's description. Facts and results were very useful for SWOT analysis's processing. Proposals of development for Náměštsko's region in point of optimal package grants were based on the results of SWOT analysis. The last part of diploma paper sorted out a propose of potencial project in the area of environment. Náměštsko's region should prefer the grants especially in the area of infrastucture, economic power, people and environment.

Key words:

Situation analysis, SWOT analysis, grant, regional developement, development.

9. Použitá literatura

Adamčík, S.: Regionální politika a management regionů, obcí a měst.-1. vyd..-dotisk.- Ostrava: VŠB-TU, 2003. 133 s. ISBN 80-7078-837-2

Hrabánková, M. - Vosejpková, M.: Regionální management.-1. vyd..-České Budějovice: ZF JU, 2002. 80 s. ISBN 80-7040-564-3

Chvojková, A.: Finanční prostředky fondů EU v programovacím období 2007-2013.-Vyd.. 1.- Praha: IREAS, 2007. 181 s. ISBN 978-80-86684-43-7 (brož.).

Janečková, L.-Vašítková, M.: Marketing měst a obcí.-Vyd.. 1.-Praha: Grada Publishing, 1999. 178 s. ISBN 80-7169-750-8

Lacina, K.: Analýza a modelování sídelních celků a regionů a jejich informačního propojení: [sborník příspěvků. Dílčí část III., Podíl územní samosprávy na rozvoji regionu].-Vyd.. 1.- Pardubice: Univerzita Pardubice, 1999. 57 s. ISBN 80-7194-240-5

Lacina, K.: Management ve veřejné správě.-Vyd.. 1.-Pardubice: Univerzita Pardubice, 2000. 35 s. ISBN 80-7194-298-7

Lacina, K. a kol.: Nové přístupy k environmentálnímu managementu veřejné správy. – Vyd. 1. – Pardubice: Univerzita Pardubice, 2003. 160 s. ISBN 80-7194-631-1

Lacina, K.: Veřejná správa a regionální rozvoj. -1.vyd..-Kunovice: Evropský polytechnický institut, 2005. 50 s. ISBN 80-7314-070-5 (brož.)

Novotná, M.: Regionální politika EU.-Vyd.. 1.-Ostrava: VŠB-Technická univerzita Ostrava, 2007. 206 s. ISBN 978-80-248-1413-1 (brož.).

Přichystal, A.: Administrátor projektů spolufinancovaných z fondů EU (učební texty).-Vyd.. 1.-Praha: Český institut pro integraci EU, 2008. 83 s. ISBN 978-80-86757-85-8 (brož.).

Rydvalová, P.: Klíčové faktory problematického vývoje regionů v České republice.-Vyd.. 1.- Liberec: VUTS, 2007. 54 s. ISBN 978-80-903865-5-6 (brož.).

Strategie regionů a rozvoj podnikání po vstupu do EU : [sborník příspěvků ze stejnojmenné konference konané dne 6. října 2004 v zasedacím sále Jihomoravského kraje v Brně] / Antonín Malach (ed.).-1. vyd..-V Brně: Masarykova univerzita, 2004. 299 s.: portréty, grafická znázornění ; 21 cm. ISBN 80-210-3520-X (brož.)

Trávníček, Z. a kol.: Příručka pro starosty venkovských obcí.-1. vyd..-Praha: Ministerstvo pro místní rozvoj České republiky, 2005 - 193 s.

Veber, J. a kol.: Management: základy, prosperita, globalizace.-Vyd.. 1.-Praha: Management Press, 2000. 700 s. ISBN 80-7261-029-5.

Vilamová, Š.: Čerpáme finanční zdroje Evropské unie : praktický průvodce .-1. vyd..-Praha: Grada, 2005. 200 s.; 21 cm. ISBN 80-247-1194-X (brož.)

Viturka, M.: Regionální ekonomie a politika II.-Vyd.. 1.-Brno: Masarykova univerzita, 2007. 131 s. ISBN 978-80-210-4478-4 (brož.).

Wokoun, R.: Česká regionální politika v období vstupu do Evropské unie.-Vyd.. 1.-Praha: Oeconomica, 2003. 326 s. ISBN 80-245-0517-7 (váz.)

Wokoun, R.: Regionální rozvoj a jeho management v České republice.-Vyd.. 1.-Praha: Oeconomica, 2007. 244 s. ISBN 978-80-245-1301-0 (brož.).

Seznam internetových zdrojů:

www.stukturalni-fondy.cz (10.1.2006, 13.1.2006, 15.1.2006)

www.mmr.cz (13.1.2006)

www.euroactiv.cz (15.1.2006)

www.namestsko.cz (21.1.2009)

www.czso.cz (21.1.2009, 4.2.2009)

www.risy.cz (21.1.2009, 1.2.2009, 5.2.2009, 10.2.2009)

www.cz.O2.com (1.2.2009)

www.tmobile.cz (1.2.2009)

www.vodafone.cz (1.2.2009)

www.mapy.cz (1.2.2009)

www.mpsv.cz (5.2.2009)

www.edotace.cz (19.3.2009, 21.3.2009, 22.3.2009)

www.jihovychod.cz (21.3.2009)

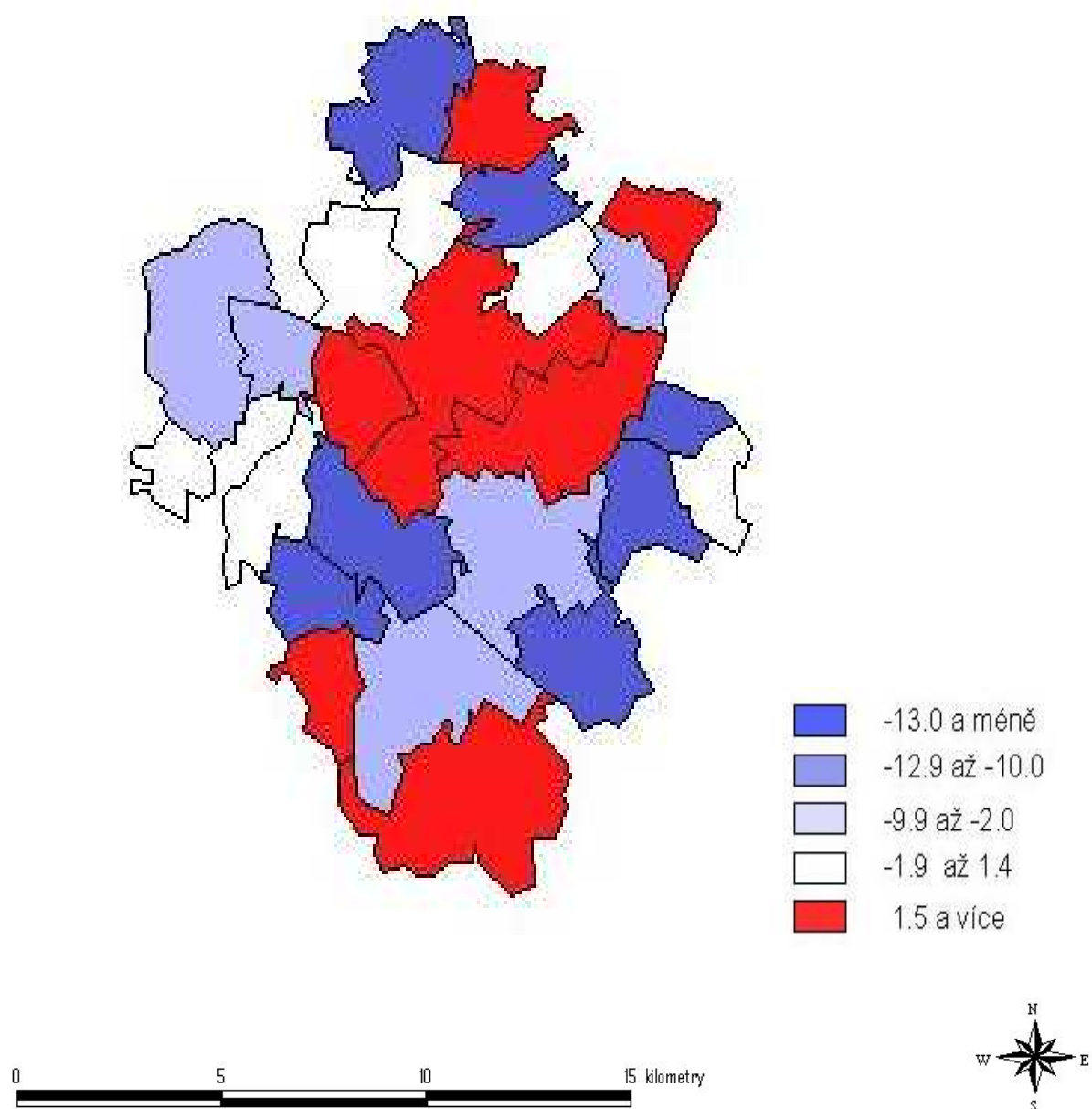
www.mpo.cz (21.3.2009)

www.partnerstvi-lk.cz (28.3.2009)

10. Seznam příloh

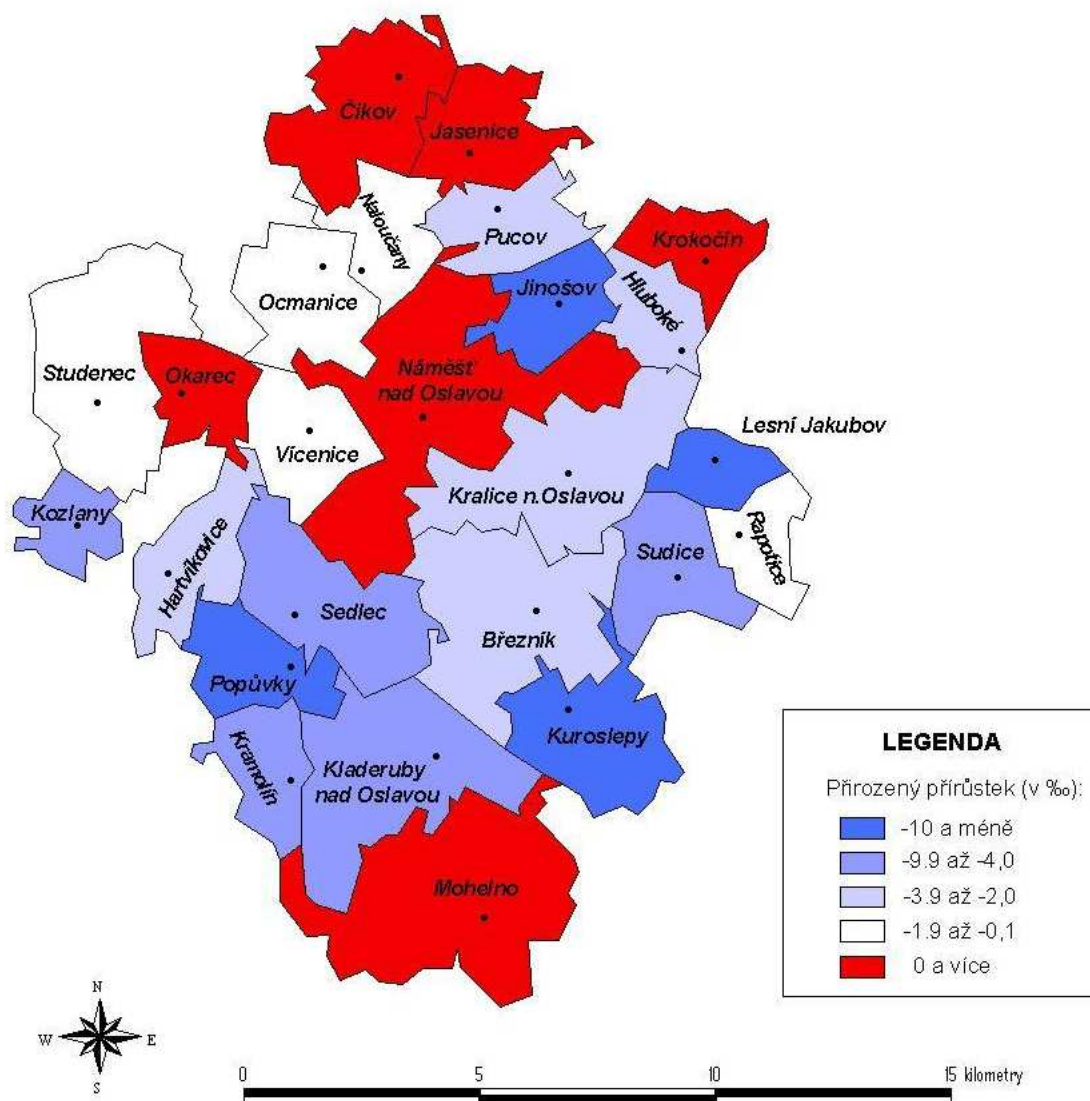
- Příloha č. 1: Celkový přírůstek počtu obyvatel v mikroregionu Náměštsko v období 2000-2007
- Příloha č. 2: Přirozený úbytek v rámci mikroregionu Náměštsko v období 2000-2007
- Příloha č. 3: Průměrný věk obyvatel v mikroregionu Náměštsko k 31.12.2007
- Příloha č. 4: Index stáří obyvatel v mikroregionu Náměštsko k 31.12.2007
- Příloha č. 5: Migrační saldo v rámci mikroregionu Náměštsko v letech 2000-2007
- Příloha č. 6: Počet podnikatelských subjektů v obcích mikroregionu Náměštska k 1.1.2008
- Příloha č. 7: Kulturní a sportovní zařízení na území mikroregionu Náměštsko
- Příloha č. 8: Plus mínus matice analýzy SWOT
- Příloha č. 9: Program 229 310 „ Výstavba a obnova infrastruktury vodovodů a kanalizací“
- Příloha č. 10: Podprogram 229 312 k podpoře výstavby vodovodů za účelem zabezpečení zásobování obyvatelstva pitnou vodou
- Příloha č. 11: Rozvoj dopravní infrastruktury v regionu–silnice
- Příloha č. 12: Grantový program akčního plánu rozvoje Vysočiny
- Příloha č. 13: Rozvoj dopravní obslužnosti a veřejné dopravy
- Příloha č. 14: Modernizace železniční sítě mimo síť TEN-T
- Příloha č. 15: Prosperita-podpora v režimu veřejné podpory
- Příloha č. 16: Programy podpory „Progres“ a „Rozvoj“
- Příloha č. 17: Podpora a poradenství rozvíjející podnikatelské prostředí
- Příloha č. 18: Stavby a technologie v rostlinné výrobě, živočišné výrobě
- Příloha č. 19: Titul pěstování meziplovin
- Příloha č. 20: Rozvoj a stabilizace venkovských sídel
- Příloha č. 21: Obnova krajinných struktur
- Příloha č. 22: Zkvalitnění nakládání s odpady

Příloha č. 1: Celkový přírůstek počtu obyvatel v mikroregionu Náměšťsko v období 2000-2007

Pramen: www.czso.cz (4.2.2009)

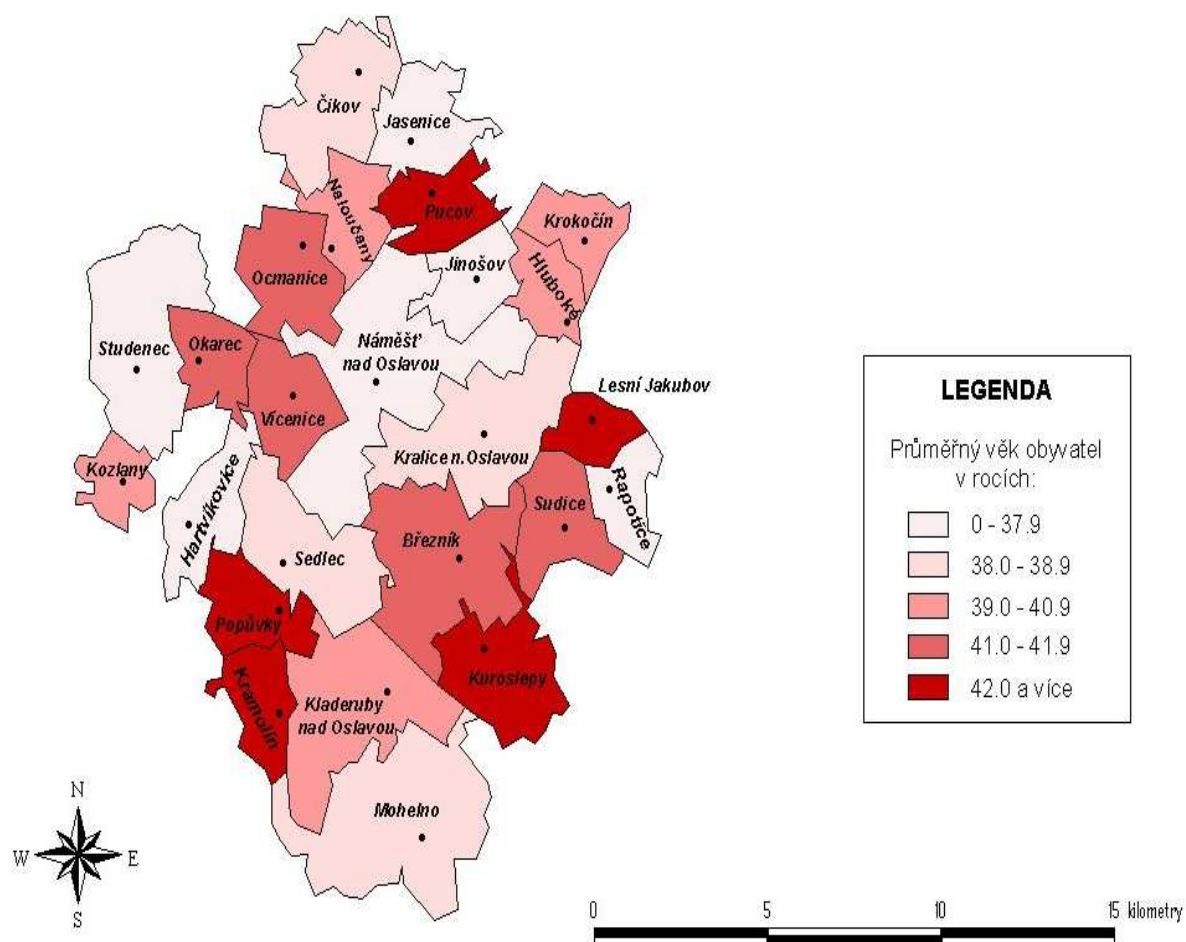
Příloha č. 2: Přirozený úbytek v rámci mikroregionu Náměšťsko v období 2000-2007

Pramen: www.czso.cz (4.2.2009)

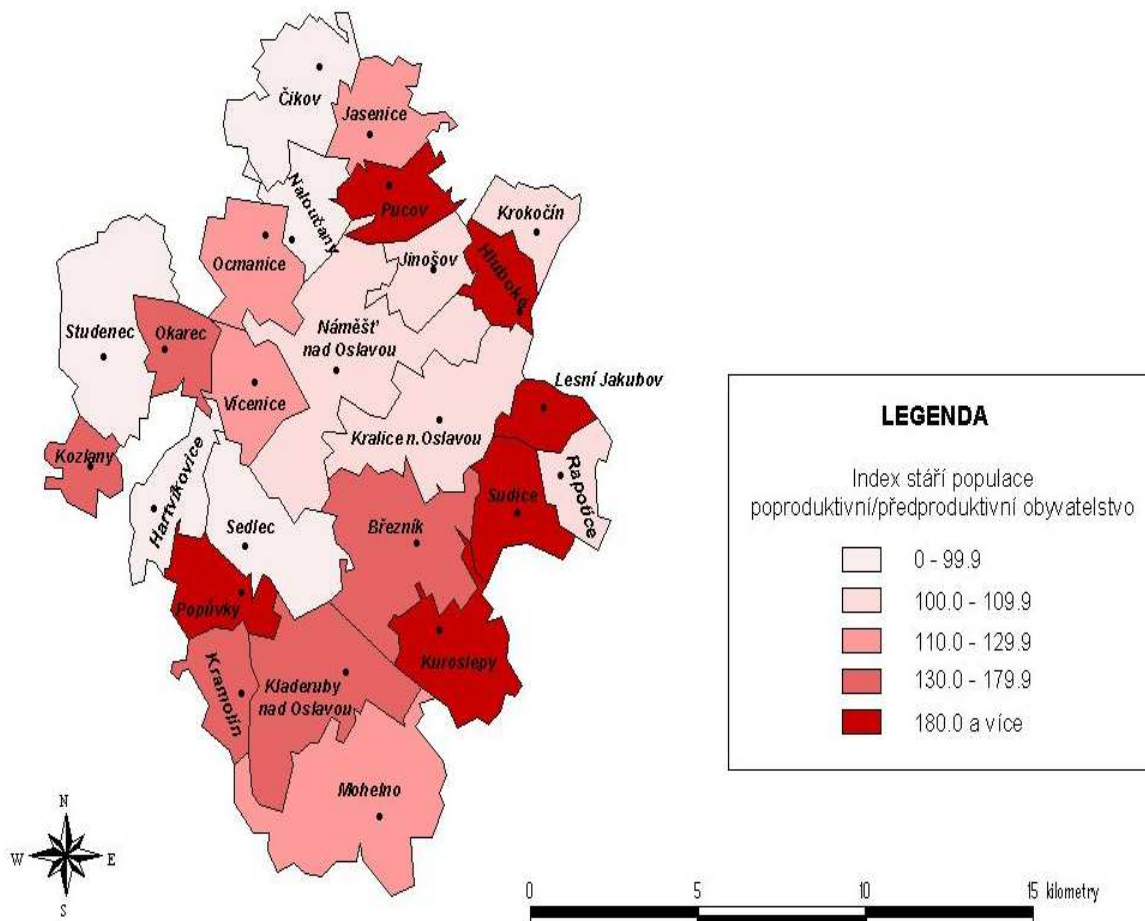

Příloha č. 3: Průměrný věk obyvatel v mikroregionu Náměšťsko k 31.12.2007

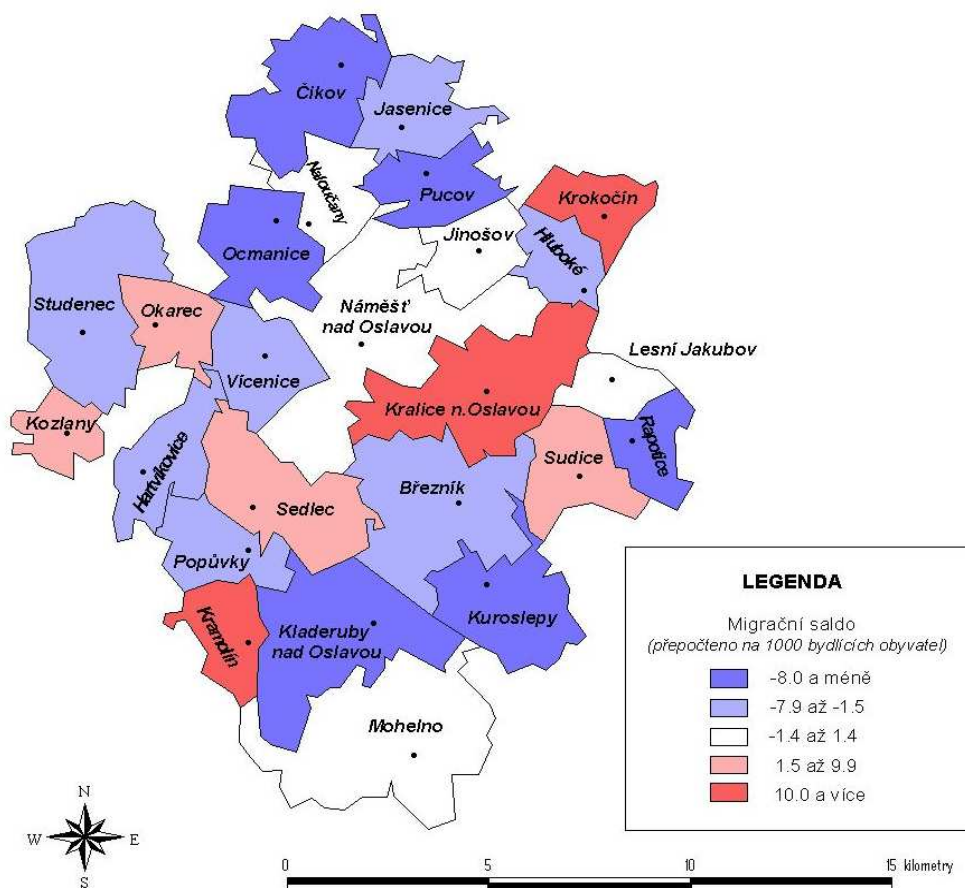
Pramen: www.czso.cz (4.2.2009)

Příloha č. 4: Index stáří obyvatel v mikroregionu Náměšťsko k 31.12.2007

Pramen: www.czso.cz (4.2.2009)

Příloha č. 5: Migrační saldo v rámci mikroregionu Náměšťsko v letech 2000-2007

Pramen: www.czso.cz (4.2.2009)

Příloha č. 6: Počet podnikatelských subjektů v obcích mikroregionu Náměšťska k 1.1.2008

Podnikatelské subjekty	Obec				
	Nám. nad Osl.	Hartvíkovice	Klad. nad Osl.	Kramolín	Ocmanice
v zem., les., rybolovu	67	12	20	3	24
v průmyslu	129	11	0	3	5
ve stavebnictví	92	22	0	6	4
v dopravě a spojích	26	2	0	1	0
v obchodě	303	22	6	8	13
v ost. obch. službách	159	12	3	1	4
ve veřejné zprávě	4	2	2	2	2
ve škol. a zdr.	39	1	0	0	0
v ost. veř. službách	82	9	2	1	4
státní organizace	9	1	0	0	0
akciové společnosti	7	0	0	0	0
obchodní společnost	42	1	0	3	1
družstevní organizace	5	0	0	0	1
podnikatelé-FO	612	70	13	14	27
sam. hos. rolníci	29	4	10	4	13
svobodná povolání	72	3	1	0	0
ostatní	104	12	4	4	4

Pramen:www.czso.cz (7.2.2009)

Podnikatelské Subjekty	Obec				
	Okarec	Sedlec	Studeneč	Víc. u Nám. nad Osl	Čikov
v zem., les., rybolovu	9	11	9	9	15
v průmyslu	4	7	10	10	3
ve stavebnictví	5	4	18	4	2
v dopravě a spojích	0	0	5	2	2
v obchodě	1	14	8	14	8
v ost. obch. službách	1	2	12	3	2
ve veřejné zprávě	2	2	2	2	2
ve škol. a zdr.	1	1	1	1	0
v ost. veř. službách	0	3	9	3	1
státní organizace	0	1	1	1	0
akciové společnosti	0	0	0	0	0
obchodní společnost	1	0	4	2	3
družstevní organizace	0	0	1	0	0
podnikatelé-FO	11	30	49	34	17
sam. hos. rolníci	5	5	3	6	6
svobodná povolání	1	0	4	0	1
ostatní	4	4	11	5	4

Pramen:www.czso.cz (7.2.2009)

Podnikatelské Subjekty	Obec				
	Naloučany	Popůvky	Kozlany	Mohelno	Lhánice
v zem., les., rybolovu	5	3	7	47	13
v průmyslu	1	1	3	63	4
ve stavebnictví	1	1	3	32	2
v dopravě a spojích	0	0	1	5	1
v obchodě	3	1	6	62	2
v ost. obch. službách	2	0	2	21	2
ve veřejné správě	2	2	2	2	2
ve škol. a zdr.	0	0	0	9	0
v ost. veř. službách	0	0	0	19	0
státní organizace	0	0	1	3	0
akciové společnosti	0	0	0	0	0
obchodní společnost	1	0	0	14	1
družstevní organizace	0	0	0	1	0
podnikatelé-FO	7	5	17	177	9
sam. hos. rolníci	0	0	6	21	6
svobodná povolání	0	0	0	11	1
ostatní	4	3	2	22	3

Pramen:www.czso.cz (7.2.2009)

Příloha č. 7: **Kulturní a sportovní zařízení na území mikroregionu Náměšťsko**

Druh zařízení	Obec				
	Nám. nad Osl.	Hartvíkovice	Klad. nad Osl.	Kramolín	Ocmanice
Veřejná knihovna	1	1	1	1	1
Stálé kino	1	x	x	x	x
Muzeum	x	x	x	x	x
Ostatní kulturní zařízení	1	1	1	x	x
Středsko pro vol. čas mládeže	1	x	x	x	x
Sakrální stavba	3	1	x	1	1
Hřbitov	1	1	x	x	1
Smuteční síň	x	x	x	x	x
Koupaliště	x	x	1	x	x
Hřiště	6	1	1	1	1
Tělocvičny	2	x	x	x	x
Fotbalové stadiony	2	1	x	x	1
Zimní stadion	1	x	x	x	x
Ost. zařízení pro sport	1	x	x	1	x

Pramen:www.risy.cz (10.2.2009)

Druh zařízení	Obec				
	Okarec	Sedlec	Studenec	Víc. u Nám. Nad Osl.	Čikov
Veřejná knihovna	x	1	1	1	1
Stálé kino	x	x	x	x	x
Muzeum	x	x	x	x	x
Ostatní kulturní zařízení	1	1	x	x	1
Středsko pro vol. čas mládeže	x	x	x	x	x
Sakrální stavba	x	x	x	x	x
Hřbitov	x	x	x	x	x
Smuteční síň	x		x	1	x
Koupaliště	x	x	1	x	x
Hřiště	1	1	1	x	1
Tělocvičny	x	1	1	1	x
Fotbalové stadiony	x	x	1	1	x
Zimní stadion	x	x	x	x	x
Ost. zařízení pro sport	x	x	x	x	x

Pramen:www.risy.cz (10.2.2009)

Druh zařízení	Obec				
	Naloučany	Popůvky	Kozlany	Mohelno	Lhánice
Veřejná knihovna	1	x	x	1	x
Stálé kino	x	x	x	x	x
Muzeum	x	x	x	x	x
Ostatní kulturní zařízení	1	x	x	x	x
Středisko pro vol. čas mládeže	x	x	x	1	x
Sakrální stavba	x	x	x	1	x
Hřbitov	1	x	x	1	x
Smuteční síň	x	x	x	x	x
Koupaliště	x	x	x	x	1
Hřiště	1	x	x	1	x
Tělocvičny	x	x	x	1	x
Fotbalové stadiony	x	x	x	1	x
Zimní stadion	x	x		1	x
Ost. zařízení pro sport	x	x	1	2	x

Pramen:www.risy.cz (10.2.2009)

Příloha č. 8: Plus mínus matice analýzy SWOT

		Příležitosti										Ohrožení										Součet	Pořadí
		O1	O2	O3	O4	O5	O6	O7	O8	O9	O10	T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10		
Silné stránky	S1	++	+	0	0	+	+	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	5	1.	
	S2	0	0	++	0	0	+	+	0	0	0	0	-	-	-	0	0	0	0	0	1	4.-9.	
	S3	++	++	+	+	+	+	+	0	0	0	-	-	-	0	0	0	0	0	0	4	2., 3.	
	S4	+	++	0	++	0	+	0	0	0	0	0	-	-	0	-	0	-	-	0	1	4.-9.	
	S5	+	+	0	0	0	0	0	0	0	0	-	0	0	0	0	0	0	0	0	1	4.-9.	
	S6	+	+	0	+	0	+	++	0	0	0	-	0	0	0	0	0	0	0	-	4	2., 3.	
	S7	0	0	0	0	0	0	0	+	+	+	0	0	0	-	0	0	0	0	0	1	4.-9.	
	S8	0	0	0	0	0	0	0	+	+	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-	1	4.-9.	
	S9	0	0	0	0	0	0	0	+	+	+	0	0	-	-	0	0	0	0	0	0	10.	
	S10	0	0	0	0	0	0	0	+	+	0	0	0	-	0	0	0	0	0	0	1	4.-9.	
Slabé stránky	W1	0	-	0	0	0	0	0	-	-	0	0	-	-	0	-	-	0	0	0	-8	2., 3.	
	W2	1	-	0	0	0	-	0	0	0	0	0	0	-	0	0	0	-	0	0	-4	7., 8.	
	W3	0	0	0	-	0	-	0	-	0	0	0	-	-	0	-	0	-	0	0	-8	2., 3.	
	W4	-	0	-	0	0	-	0	-	0	0	0	-	-	-	0	-	-	0	0	-10	1.	
	W5	-	0	0	-	0	0	0	-	0	0	0	0	-	0	-	0	-	0	0	-6	4., 5.	
	W6	0	0	0	0	0	0	-	0	0	0	-	0	0	0	-	-	-	0	0	-6	4., 5.	
	W7	0	0	0	0	0	0	0	0	-	-	-	0	0	0	0	0	0	-	0	-4	7., 8.	
	W8	0	0	0	0	0	0	0	0	-	-	0	0	-	-	0	0	0	-	0	-5	6.	
	W9	0	0	0	0	0	0	-	-	0	0	0	0	-	0	0	0	0	0	0	-3	9.	
	W10	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-	0	0	0	-1	10., 11.	
	W11	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-	0	0	0	0	-1	10., 11.	
Součet	5	4	2	2	2	2	2	-3	1	1	-4	-7	-12	-6	-6	-3	-7	-6	-3	-2			
Pořadí	1.	2.	3.-7.	3.-7.	3.-7.	3.-7.	3.-7.	10.	8., 9.	8., 9.	7.	2., 3.	1.	4., 6.	4., 6.	8., 9.	2., 3.	4., 6.	8., 9.	10.			

Pramen:vlastní výzkum

Příloha č. 9: Program 229 310 „ Výstavba a obnova infrastruktury vodovodů a kanalizací“

Forma podpory:

- Podporou se pro účely těchto Pravidel rozumí zdroje státního rozpočtu (dále jen SR) popř. státní finanční aktiva (dále jen SFA) ve formě **systémové dotace**, které jsou určeny k financování akcí Programu 229 310 a nemohou být poskytnuty na akce spolufinancované z jiných Programů a fondů bez souhlasu MZe.
- Na akce s využitím zvýhodněného úvěru se podpora poskytuje v základní kombinaci „vlastní zdroje investora – podpora SR – zvýhodněný úvěr“ s tím, že:
- prostředky SR popř. SFA ve formě systémové dotace (dále jen dotace) nepřekročí 45% a v Rozhodnutí jsou stanoveny vždy jako maximální
- zvýhodněný úvěr nepřesáhne 75% (nebo menší procento stanovené poskytovatelem zvýhodněného úvěru) a v Rozhodnutí je stanoven vždy jako maximální
- Na ostatní akce se podpora poskytuje v základní kombinaci „vlastní zdroje investora – podpora ze státního rozpočtu“ s tím, že:
  - pokud je žadatelem malá obec (do 2000 obyvatel) je možné poskytnout dotaci až do výše 80% z NSTČ, které překročí 20 mil. Kč
  - u té části NSTČ, která přesahuje 20 mil Kč podpora nepřekročí 65%
  - u ostatních žadatelů je maximální výše dotace 65% z NSTČ

Uznatelné náklady:

Do Programu mohou být zařazeny akce budované k účelu dosažení potřebného vybavení měst a obcí České republiky za účelem zabezpečení zásobování obyvatelstva pitnou vodou, pokud se jedná o:

- výstavbu, dostavbu, rekonstrukci a intenzifikaci čistíren odpadních vod (dále jen ČOV), v aglomeracích (def. aglomerace viz pravidla programu) větších než 2000 E.O. (1 E.O.= BSK5 60g/ob.den), kde po realizaci budou splněny ukazatele jakosti vypouštěné vyčištěné vody stanovené příslušným vodoprávním úřadem, výstavbu hlavních kanalizačních sběračů, kanalizační sítě a souvisejících objektů spojenou s výstavbou ČOV podle předchozího bodu
- dostavbu kanalizačních systémů a souvisejících objektů (vyjma ČOV) minimálně pro 200 E.O. ve městech a obcích, za předpokladu, že odpadní vody budou odváděny a následně čištěny na již existující a kapacitně vyhovující ČOV
- zajištění přiměřeného čištění městských odpadních vod vstupujících do existujících sběrných kanalizačních systémů v aglomeracích menších než 2000 E.O., kde dochází k vypouštění odpadních vod bez předchozího čištění

Pramen: www.edotace.cz (19.3.2009)

Další informace o programu na:

- www.mze.cz/UserFiles/File/1600/Dotace_a_programy_ve_VH/Pravidla_229_310_ve_zneni_dodatku_c.1.pdf

Příloha č. 10: Podprogram 229 312 k podpoře výstavby vodovodů za účelem zabezpečení zásobování obyvatelstva pitnou vodou

Forma podpory:

- Podporou se pro účely těchto Pravidel rozumí zdroje státního rozpočtu (dále jen SR) popř. státní finanční aktiva (dále jen SFA) ve formě **systemové dotace**, které jsou určeny k financování akcí Programu 229 310 a nemohou být poskytnuty na akce spolufinancované z jiných Programů a fondů bez souhlasu MZe.
- Na akce s využitím zvýhodněného úvěru se podpora poskytuje v základní kombinaci „vlastní zdroje investora–podpora SR-zvýhodněný úvěr“ s tím, že:
  - prostředky SR popř. SFA ve formě systemové dotace (dále jen dotace) nepřekročí 45% a v Rozhodnutí jsou stanoveny vždy jako maximální
  - zvýhodněný úvěr nepřesáhne 75% (nebo menší procento stanovené poskytovatelem zvýhodněného úvěru) a v Rozhodnutí je stanoven vždy jako maximální

Uznatelné náklady:

Do Programu mohou být zařazeny akce budované k účelu dosažení potřebného vybavení měst a obcí České republiky za účelem zabezpečení zásobování obyvatelstva pitnou vodou, pokud se jedná o:

- výstavbu veřejných vodovodů a souvisejících vodárenských objektů,
- výstavbu a rekonstrukci ke zkvalitnění technologie úpravy vody, její akumulace a čerpání s cílem zlepšení jakosti pitné vody.

Omezení:

- Podpora je určená na krytí nákladů stavební a technologické části staveb (dále jen NSTČ akcí–blíže viz bod 2. přílohy č. 3 „Obecné podmínky postupu investorů“) a lze ji poskytnout pouze na akce, u kterých nebylo ukončeno financování nebo u kterých investor nepožádal o vydání kolaudačního rozhodnutí popř. o vydání povolení ke zkušebnímu provozu. V tomto případě se podpora poskytuje v určených letech a na určený účel–u rozestavěných staveb pouze na dofinancování neprostavěných NSTČ.
- Investor vede řádné účetnictví podle platné legislativy.
- Předkládané akce musí být v souladu se zpracovaným Programem rozvoje vodovodů a kanalizací územního celku (PRVKÚC).

Pramen: www.edotace.cz (19.3.2009)

Další informace o programu na:

- www.mze.cz/UserFiles/File/1600/Dotace_a_programy_ve_VH/Pravidla_229_310_ve_zneni_dodatku_c.1.pdf

Příloha č. 11: Rozvoj dopravní infrastruktury v regionu–silnice

Žádost o poskytnutí dotace (dále jen „žádost“) včetně všech požadovaných příloh musí být doručena na příslušné regionální pracoviště ÚRR podle místa realizace projektu – pro kraj Vysočina v Jihlavě a pro Jihomoravský kraj v Brně. Žádost bude doručena osobně do konečného termínu uvedeného ve výzvě k předkládání projektů. Žádosti, které jsou doručeny po termínu, nebudou pracovníky oddělení hodnocení projektů převzaty

Obsah žádosti:

- tištěný výstup elektronické žádosti vyplněné a finálně uložené v programu BENEFIT7 se shodným kódem jako elektronická verze, žádost je podepsána statutárním zástupcem žadatele–1x v originále, 1x v kopii;
- povinné a další přílohy žádosti v rozsahu stanoveném dle Příručky pro žadatele a příjemce–2x (v originále/ověřené kopii a 1 kopii);
- další náležitosti stanovené ve výzvě a v Příručce pro žadatele a příjemce. Žádost vyplňuje žadatel prostřednictvím internetu v programu BENEFIT7 (www.eu-zadost.eu nebo www.eu-zadost.cz). Odkaz na program BENEFIT7 je spolu s Příručkou pro žadatele a příjemce k dispozici na internetových stránkách www.jihovychod.cz.

Místo realizace projektů:

- Region soudržnosti NUTS 2 Jihovýchod.

Doba trvání projektu:

- Maximálně tři roky od data podpisu smlouvy.

Kritéria pro poskytnutí nevratné přímé pomoci (dotace):

- Projekt musí splnit formální náležitosti a kritéria přijatelnosti.
- Projekt dosáhl v hodnocení minimální bodové hranice 50 bodů. Budou vybrány ty projekty, které dosáhly nejlepšího hodnocení, minimálně však nad hranicí stanovenou Výborem Regionální rady při schvalování projektů, která je vyšší nebo rovna 50 bodům. Hodnotící kritéria jsou dostupná na www.jihovychod.cz.

Hlavní uznatelné náklady:

- Výdaje na výkupy pozemků určených k zástavbě,
- Výdaje na nákup nemovitostí podmiňujících výstavbu,
- Výdaje na projektovou dokumentaci,
- Výdaje na inženýrskou činnost (stavební a architektonický dozor),
- Výdaje na stavební a technologické činnosti,
- Stroje a zařízení, hmotný a nehmotný dlouhodobý majetek včetně drobného dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku,
- Finanční leasing,
- Výdaje na povinnou publicitu

Doplňkové uznatelné náklady:

- Lidské zdroje - výdaje na mzdové náklady a povinné pojistné,
- Nákup materiálu,
- Výběrová řízení,
- Nezbytné poradenství, konzultační, expertní a právní služby,
- Inženýring bez stavebního a autorského dozoru,
- Finanční výdaje a poplatky (s výjimkou správních a místních poplatků),
- Licence, patenty a jiná práva využitá při pořizování majetku (s výjimkou software k hardware),
- Náhrady za omezení vlastnických práv, náhrady za majetkové újmy,
- Ostatní výše nespecifikované způsobilé doplňkové neinvestiční výdaje, zejména charakteru spotřebních služeb.

Poměr doplňkových způsobilých výdajů může tvořit maximálně 10% podíl z celkových způsobilých výdajů projektu. Podrobné rozpracování způsobilých výdajů je uvedeno v Prováděcím dokumentu ROP JV v kapitole č. 5 Způsobilé výdaje.

Neuznatelné náklady:

- DPH – pokud lze uplatnit nárok na její odpočet;
- Daň z nemovitostí, přímé daně, daň z převodu nemovitostí, dědická a darovací daň, silniční daň;
- úroky z úvěrů, splátky úvěrů a půjček;
- výdaje na soudní spory;
- penále, pokuty;
- cla;
- výdaje partnerů;
- běžné provozní a režijní výdaje s výjimkou výdajů povolených.

Vyjmenované nezpůsobilé výdaje nejsou konečným výčtem nezpůsobilých výdajů. Obecně platí zásada, že nezpůsobilé výdaje jsou všechny kromě vyjmenovaných způsobilých výdajů.

Pramen: www.edatace.cz (19.3.2009)

Další informace o programu na:

- www.jihovychod.cz/cs/pro-zadatele/aktualni-vyzvy/dokumentace-k-vyzve

Příloha č.12: Grantový program akčního plánu rozvoje Vysočiny

Žádost:

- Kopie statutu, resp. stanov žadatele (nevyžaduje se u měst a obcí), u dobrovolných svazků obcí smlouvu o založení DSO dle § 49 a násl. č. 128/2000 Sb.
- Kopie poslední schválené finanční zprávy a finanční výkazy žadatele (nevyžaduje se u měst a obcí).
- Kopie dokladu o přidělení IČ.
- Doklad o zajištěném spolufinancování-čestné prohlášení o zajištěném spolufinancování; v případě spolufinancování projektu z jiných zdrojů než je grant a vlastní podíl žadatele také závazný příslib spolufinancování od dalšího subjektu.
- Čestné prohlášení o bezúhonnosti podle bodu 2.2 těchto pravidel pro žadatele - Podrobný rozpočet projektu-(formulář je nedílnou součástí těchto pravidel). přesný název zastávky dle jízdního řádu umístění zastávky včetně rozlišení směru identifikace komunikace fotodokumentace současného stavu zastávky.

Uznatelné náklady:

- Náklady na zpracování přípravné dokumentace zajišťované vcelku nebo z části na základě smlouvy o dílo (do výše max. 5% celkových uznatelných nákladů),
- náklady na výstavbu a opravy autobusových zastávek zajišťované vcelku nebo z části na základě smlouvy o dílo.

Neuznatelné náklady:

- Náklady na výkup pozemků,
- správní poplatky,
- příspěvky v naturáliích,
- dary, ceny,
- cestovní náklady,
- ostatní náklady přímo nesouvisející s projektem.

Pramen:www.edotace.cz (19.3.2009)

Příloha č. 13: Rozvoj dopravní obslužnosti a veřejné dopravy

Žádost

Žádost včetně povinných příloh bude doručena osobně na příslušné pracoviště Úřadu Regionální rady Jihovýchod ve výše uvedeném termínu. Žádosti, které jsou doručeny po termínu, nebudou pracovníky oddělení hodnocení projektů převzaty.

Místo realizace projektů:

- Region soudržnosti Jihovýchod.

Doba realizace projektu:

- Maximálně tři roky od data podpisu smlouvy.

Kritéria pro poskytnutí nevratné přímé pomoci (dotace):

- Projekt musí splnit formální náležitosti a kritéria přijatelnosti. Dále projekt musí dosáhnout minimální bodové hranice schválené Výborem Regionální rady v úvodu zasedání o výběru projektů. Výběr projektů bude založen na principu soutěže mezi předloženými projekty. Budou vybrány ty projekty, které dosáhly nejlepšího hodnocení, minimálně však nad hranicí stanovenou Výborem Regionální rady.

Uznatelné náklady

Hlavní způsobilé výdaje:

- Výdaje na výkupy pozemků určených k zástavbě;
- výdaje na nákup nemovitostí podmiňujících výstavbu;
- výdaje na projektovou dokumentaci;
- výdaje na inženýrskou činnost (stavební a architektonický dozor);
- výdaje na stavební a technologické činnosti;
- stroje a zařízení, hmotný a nehmotný dlouhodobý majetek včetně drobného dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku;
- finanční leasing;
- výdaje na povinnou publicitu.

Doplňkové výdaje:

- Lidské zdroje–výdaje na mzdové náklady a povinné pojistné;
- Nákup materiálu;
- Výběrová řízení;
- Nezbytné poradenství, konzultační, expertní a právní služby;
- Inženýring bez stavebního a autorského dozoru;
- Finanční výdaje a poplatky (s výjimkou správních a místních poplatků);
- Licence, patenty a jiná práva využitá při pořízování majetku (s výjimkou software k hardware);

- Náhrady za omezení vlastnických práv, náhrady za majetkové újmy;
- Ostatní výše nespecifikované způsobilé doplňkové neinvestiční výdaje, zejména charakteru spotřebních služeb.

Poměr doplňkových způsobilých výdajů může tvořit maximálně 10% podíl z celkových způsobilých výdajů projektu.

Pramen: www.edotace.cz (19.3.2009)

Další informace o programu na:

- www.jihovychod.cz

Příloha č. 14: **Modernizace železniční sítě mimo síť TEN-T**

Žádost

Povinné přílohy:

- Finanční rozpočet projektu,
- harmonogram realizace projektu,
- daňové přiznání,
- stanovisko k posouzení vlivů na životní prostředí,
- vyjádření k ovlivnění lokalit soustavy Natura 2000,
- doklad o zajištění spolufinancování z veřejných zdrojů a popis finančního krytí projektu,
- doklad o prokázání vlastnických vztahů,
- investiční záměr,
- ekonomická CBA (podle metodiky EU pro „velké“ projekty a pro malé projekty pokud CBA není povinnou součástí investičního záměru),
- rozšiřující environmentální kritéria,
- prohlášení žadatele,
- výpočet způsobilých výdajů a maximální nárok na kofinancování,
- žádost o potvrzení podpory podle článků 39 až 41 Nařízení (ES) č.1083/2006 stanovenou přílohou XXI Nařízení (ES) č.1828/2006.

Maximální výše podpory:

- max 85 % z uznatelných nákladů

Omezení:

- Příjemci podpory budou vlastníci/správci dotčené infrastruktury, či státní investorská organizace zřízená MD, v případě zavádění interoperability i vlastníci drážních vozidel.
- Součástí této priority může být rovněž výstavba zcela nových traťových úseků, tam kde to bude odůvodnitelné z hlediska existujícího přepravního potenciálu a nemožnosti dosažení potřebných parametrů na stávající infrastruktuře.
- Podporu lze použít také pro elektrizaci vybraných železničních tratí a to i ve vazbě na zavádění systémů propojujících železniční a tramvajové sítě (tram-train), případně pro výstavbu přestupních terminálů integrovaných dopravních systémů.
- Do opatření budou zahrnuty také intervence pro snížení negativního vlivu železniční dopravy na životní prostředí u staveb již existujících, které nesplňují podmínky dle platných zákonů a předpisů v oblasti životního prostředí.

Pramen: www.edotace.cz (19.3.2009)

Další informace o programu na:

- www.opd.cz
- www.strukturalni-fondy.cz/op-doprava/navrh-operacniho-programu-doprava

Příloha č. 15: Prosperita-podpora v režimu veřejné podpory

Forma podpory

Dotace nebo v případě dotace pro aktivity:

- případě dotace pro aktivity Zakládání a rozvoj podnikatelských inkubátorů může příjemce dotace poskytnout cenově zvýhodněné služby inovačním podnikům využívajícím služeb podnikatelského inkubátoru a splňujícím definici malého a středního podnikatele formou:
  - Zvýhodněného nájmu. Výdaje na zvýhodněný pronájem plochy inovačním firmám v podnikatelském inkubátoru mohou být uplatněny po dobu 3 po sobě následujících let pro inovační firmu v inkubátoru. Výše zvýhodněného nájmu bude stanovena z ceny obvyklé v daném regionu.
  - Zvýhodněných služeb (např. služby poradců, expertů a studie, poskytované externími konzultanty, semináře a workshopy, školení a rekvalifikace).
  - Zvýhodněných síťových neskladovatelných dodávek (vysokorychlostní připojení na internet apod.).

Uznatelné náklady:

- Dlouhodobý hmotný majetek zejména ve formě pozemků, budov, strojů a jiného zařízení (tj. pořízení majetku, včetně jeho technického zhodnocení), a to zejména nákup a úprava pozemků, nákup staveb, novostavby, odstranění staveb, rekonstrukce/modernizace staveb, inženýrská činnost ve výstavbě, projektová dokumentace, sítě a komunikace, ostatní stroje a zařízení včetně technického zhodnocení, hardware a sítě, přičemž se musí jednat o majetek nový.
- Dlouhodobý nehmotný majetek, zejména software, licence a know-how, přičemž se musí jednat o majetek nový, musí být využíván výlučně v provozovně Příjemce podpory, musí se s ním nakládat jako s umožnitelným aktivem, musí být pořízen od třetích stran za tržních podmínek a musí být zaevidován na straně aktiv podniku. V případě podnikatelů, kteří nesplňují definiční znaky MSP, lze do způsobilých výdajů zahrnout náklady na pořízení dlouhodobého nehmotného majetku pouze do výše 50 % celkových skutečných způsobilých investičních výdajů na projekt.
- Provozní náklady, zejména služby poradců, expertů, studie, školení, semináře, workshopy, mzdy a související sociální a zdravotní pojištění, síťové neskladovatelné dodávky apod.
- Náklady na publicitu projektu.

Způsobilé výdaje musí splňovat následující podmínky:

- musí být vynaloženy v souladu s cíli programu a musí bezprostředně souviset s realizací projektu,
- musí být vynaloženy nejdříve v den přijatelnosti projektu,
- musí být, před proplacením ze strukturálních fondů, prokazatelně zaplacený příjemcem dotace,
- musí být doloženy průkaznými doklady, hrazeny dodavateli, majetek nelze pořizovat aktivací.

Neuznatelné náklady:

- DPH, pokud je příjemce podpory plátcem DPH anebo si může nárokovat vrácení DPH,
- náklady vzniklé nebo uhrazené před datem přijatelnosti projektu,
- splátky půjček a úvěrů,
- sankce a penále,
- výdaje na záruky, pojištění, úroky, bankovní poplatky, kursové ztráty, celní a správní poplatky,
- finanční leasing

Omezení

Formální podmínky přijatelnosti projektu:

- Projekt musí být realizován na území České republiky mimo území hl. m. Prahy.
- Žadatel o poskytnutí dotace musí jednoznačně prokázat vlastnická nebo jiná práva k nemovitostem a pozemkům, kde bude projekt realizován. Způsob a požadovaný termín prokázání těchto vlastnických nebo jiných práv specifikuje Správce programu v příslušné výzvě.
- Projekt musí obsahovat všechny povinné součásti uvedené ve výzvě k jeho předložení.
- Projekt neporušuje horizontální politiky EU a jejich základní priority, zejména:
  - rovné příležitosti mezi muži a ženami,
  - udržitelný rozvoj.

Ostatní podmínky:

- Finanční zdraví Žadatele vyjádřené ratingovým hodnocením zprostředkujícího subjektu nesmí být nižší než C+.
- Dotace bude Příjemci dotace poskytnuta na základě Rozhodnutí o poskytnutí dotace vydaného správcem programu (dále jen „Rozhodnutí“), jehož součástí jsou závazné Podmínky poskytnutí dotace (dále jen „Podmínky“).
- V případě projektů, u nichž je požadovaná podpora ze státního rozpočtu resp. finanční spoluúčasť státu na kofinancování vyšší než 100 milionů Kč, musí být před vydáním Rozhodnutí o dotaci projekt schválen Ministerstvem financí ČR podle zvláštního předpisu .
- Příjemce dotace je povinen o způsobilých výdajích projektu a použití dotace určené k financování způsobilých výdajů vést oddělenou evidenci a dokumentaci, stanovenou v Podmínkách Rozhodnutí a uchovat je po dobu deseti let ode dne ukončení Projektu, minimálně však do doby uplynutí tří let od uzávěrky Operačního programu Podnikání a inovace. Podnikání a inovace budou všichni Příjemci dotace informováni.

Pramen: www.edotace.cz (21.3.2009)

Další informace o programu podpory na:

- www.czechinvest.org/prosperita
- www.mpo.cz

Příloha č. 16: Programy podpory „Progres“ a „Rozvoj“

Progres

Příjemce podpory:

- musí být malým a středním podnikatelem podle Nařízení Komise č. 70/2001 v platném znění,¹ musí být oprávněn k podnikání na území České republiky odpovídajícímu podporované ekonomické činnosti, k jejímuž uskutečňování je realizován
- projekt, musí být zaregistrován jako poplatník daně z příjmů na finančním úřadě
- podle § 33, odst. (1) zákona č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků v platném znění, nesmí mít podle svého čestného prohlášení žádné nedoplatky vůči finančnímu úřadu, České správě sociálního zabezpečení, zdravotním pojišťovnám, Pozemkovému fondu, Fondu národního majetku, Státnímu fondu životního prostředí, Státnímu fondu rozvoje bydlení, Celní správě ČR, Státnímu fondu kultury, Státnímu fondu ČR pro podporu a rozvoj české kinematografie, Státnímu zemědělskému intervenčnímu fondu, krajům, obcím a svazkům obcí a vůči poskytovatelům podpory z projektů spolufinancovaných z rozpočtu Evropské unie. Posečkání s úhradou nedoplatků nebo dohoda o úhradě nedoplatků se považují za vypořádané
- nedoplatky, nesmí mít podle svého čestného prohlášení nedoplatky z titulu mzdových
- nároků jeho zaměstnanců.

Formální podmínky přijatelnosti programu:

- musí se převážně týkat podporované ekonomické činnosti, přičemž projekt zpracovatelského průmyslu podle OKEČ 15 a 17 a 24 se nesmí týkat výroby, zpracování a uvádění na trh produktů spadajících do oblasti Společné zemědělské politiky – Příloha I Smlouvy o ES,²
- bude realizován na území České republiky s výjimkou území hl. města Prahy
- jeho stavební práce nesmí být zahájeny a smlouvy s dodavatelem strojů a zařízení (vč. smlouvy o smlouvě budoucí či závazné objednávky) nesmí být uzavřeny před datem, kdy poskytovatel podpory potvrdí příjemci podpory na základě podané žádosti o podřízený úvěr splnění
- k financování projektu musí být souběžně předpokládáno použití dalšího externího financování formou bankovního úvěru, leasingu, nebo úvěru poskytnutého právnickou osobou, která poskytuje úvěry a má s ČMZRB uzavřenu smlouvu o spolupráci, a to nejméně ve výši podřízeného úvěru

Pramen: www.mpo.cz (21.3.2009)

Více informací o programu podpory „Progres“ na :

- www.mpo.cz/dokument31893.html

Rozvoj

Formální podmínky přijatelnosti:

- Projekt musí být realizován na území regionů se soustředěnou podporou státu vymezených v příloze usnesení vlády č. 560/2006 a usnesením vlády č. 829/2006 a na území regionů s vyšší mírou nezaměstnanosti uvedených ve výzvě. Žadatel o poskytnutí dotace musí jednoznačně prokázat vlastnická nebo jiná práva k nemovitostem a pozemkům, kde bude projekt realizován. Způsob a požadovaný termín prokázání těchto vlastnických nebo jiných práv specifikuje Správce programu v příslušné výzvě.
- b) Projekt musí obsahovat všechny povinné součásti uvedené ve výzvě k jeho předložení.
- c) Projekt neporušuje horizontální politiky EU a jejich základní principy, zejména:
  - rovné příležitosti mezi muži a ženami,
  - udržitelný rozvoj.

Způsobilé výdaje

Způsobilé výdaje musí splňovat následující podmínky:

- musí být vynaloženy v souladu s cíli programu a musí bezprostředně souviset s realizací projektu,
- musí být vynaloženy nejdříve v den přijatelnosti projektu,³
- musí být před proplacením ze strukturálních fondů prokazatelně zaplacený příjemcem dotace, není-li stanoveno jinak,
- musí být doloženy průkaznými doklady, hrazeny dodavateli, majetek nelze pořízovat aktivací.

Způsobilými výdaji jsou:

- Dlouhodobý hmotný majetek - nákup strojů a zařízení včetně řídicích softwarů, které nebyly předmětem odpisu.
- Stavební náklady přímo související s realizací projektu (max. 20 % z celkových způsobilých výdajů).
- Dlouhodobý nehmotný majetek - náklady na pořízení patentů, operativních nebo patentových licencí na know-how a nepatentovaných know-how, řídicí software k pořizovaným strojům a zařízením, nepřesahující cenu obvyklou stanovenou posudkem soudního znalce (posudek nesmí být ke dni pořízení majetku starší než 6 měsíců).
- Náklady na publicitu projektu.

Pramen: www.mpo.cz (21.3.2009)

Více informací o programu podpory „Rozvoj“ na:

- www.mpo.cz/dokument27712.html

Příloha č. 17: Podpora a poradenství rozvíjející podnikatelské prostředí

Předmět podpory

Vzdělávání a poradenství při zakládání nových firem; podpora začínajícím malým a středním podnikům; podpora a vzdělávání sebezaměstnaných; podpora zavádění environmentálních systémů řízení a systémů řízení ve firmách.

Kdo může žádat:

- Obec
- Podnikatel
- NNO
- Ostatní

Cílové skupiny:

- Zaměstnanci
- Zájemci o podnikání
- Zaměstnavatelé
- Sebezaměstnaní
- Profesní a zájmová sdružení
- Studenti

Uznatelné náklady:

- Rozvoj center dalšího vzdělávání a ostatních organizací provozujících další vzdělávání prostřednictvím jejich vybavení zejména informačními a komunikačními technologiemi s cílem zajistit multimediální formy výuky a přenos inovací;
- Podpora rozvíjejícího se podnikatelského prostředí prostřednictvím investic do vybavení podniků a rekonstrukcí nemovitostí nezbytných k provozu podnikání;
- Podpora center výzkumu a vývoje, včetně malých a středních podniků realizujících výzkum a vývoj prostřednictvím zajištění zařízení a vybavení a úpravy užívaných nemovitostí;
- Zvyšování efektivity veřejné správy prostřednictvím zkvalitnění jejího vybavení, zejména zařízeními informačními a komunikačními technologiemi.

Pramen: www.edotace.cz (21.3.2009)

Příloha č. 18: Stavby a technologie v rostlinné výrobě, živočišné výrobě

Stavby a technologie v živočišné výrobě

Uznatelné náklady:

- Výstavba a rekonstrukce staveb sloužících k ustájení a zlepšení welfare zvířat.
- Pořízení technologií sloužících k chovu hospodářských zvířat.
- Výstavba a rekonstrukce skladovacích prostor pro druhotné produkty živočišné výroby.
- Výstavba a rekonstrukce skladovacích prostor pro krmiva.
- Náklady na projekt a technickou dokumentaci: • projektová dokumentace (tj. zpracování projektu dle závazné osnovy, podnikatelský záměr, studie proveditelnosti, marketingová studie, zadávací řízení) – maximálně do výše 20.000 Kč • technická dokumentace (dokumentace ke stavebnímu řízení, odborné posudky ve vztahu k životnímu prostředí, položkový rozpočet) – maximálně do výše 80.000 Kč
- Nákup nemovitosti za podmínky, že: - se jedná o nákup již postavené budovy včetně pozemku, na němž budova stojí, - existuje přímá vazba mezi nákupem nemovitosti a předmětem projektu, - dotaci nelze využít na nákup spoluvlastnických podílů, vyjma případů, kdy se takto nakoupená nemovitost stane výlučným vlastnictvím žadatele, - dotace na nákup nemovitosti může být poskytnuta maximálně do 10 % celkové výše způsobilých výdajů na daný projekt, - částka způsobilých výdajů vyplývá ze znaleckého posudku, který žadatel dokládá jako povinnou přílohu.
- DPH za podmínky, že jde o neplátce DPH.

Neuznatelné náklady:

- nákup mobilních zemědělských strojů,
- komunikace,
- sadové úpravy,
- administrativní a správní budovy a vybavení

Pramen: www.edotace.cz (21.3.2009)

Více informací o programu na:

- www.mze.cz

Stavby a technologie v rostlinné výrobě

Uznatelné náklady:

- Investice do výstavby a rekonstrukce skladovacích kapacit pro ovoce a zeleninu (včetně souvisejících technologií).
- Investice do výstavby a rekonstrukce skladovacích kapacit pro obiloviny a olejniny (včetně souvisejících technologií).
- Investice do výstavby a rekonstrukce skladovacích kapacit chmele a investice do technologií česání a skladování chmele.

- Výstavba a rekonstrukce skleníků, folníků a dalších speciálních pěstebních ploch (pařeniště, kontejnerovny a školky), včetně nezbytných technologií.
- Nosné konstrukce trvalých kultur (chmelnice).
- Výstavba a rekonstrukce hlavních závlahových zařízení (podzemní trubní řády, závlahové kanály, včetně šachtic a souvisejících technologií).
- Technologie na zpracování a využití zbytkové (odpadní) a cíleně pěstované biomasy pro vlastní potřeby podniku.
- Náklady na projekt a technickou dokumentaci: • projektová dokumentace (tj. zpracování projektu dle závazné osnovy, podnikatelský záměr, studie proveditelnosti, marketingová studie, zadávací řízení) – maximálně do výše 20.000 Kč • technická dokumentace (dokumentace ke stavebnímu řízení, odborné posudky ve vztahu k životnímu prostředí, položkový rozpočet) – maximálně do výše 80.000 Kč.
- Nákup nemovitosti za podmínky, že: - se jedná o nákup již postavené budovy včetně pozemku, na němž budova stojí, - existuje přímá vazba mezi nákupem nemovitosti a předmětem projektu, - dotaci nelze využít na nákup spoluvlastnických podílů, vyjma případů, kdy se takto nakoupená nemovitost stane výlučným vlastnictvím žadatele, - dotace na nákup nemovitosti může být poskytnuta maximálně do 10 % celkové výše způsobilých výdajů na daný projekt, - částka způsobilých výdajů vyplývá ze znaleckého posudku, který žadatel dokládá jako povinnou přílohu.

Neuznatelné náklady:

- nákup mobilních zemědělských strojů,
- komunikace,
- sadové úpravy,
- administrativní a správní budovy a vybavení

Pramen: www.edotace.cz (21.3.2009), www.mze.cz (21.3.2009)

Více informací o programu na:

- www.mze.cz

Příloha č. 19: **Titul pěstování meziplodin**

Cílové skupiny

Příjemcem podpory je fyzická nebo právnická osoba, která provozuje zemědělskou činnost vlastním jménem a na vlastní zodpovědnost, obhospodařuje evidovanou zemědělskou půdu a splňuje kritéria pro vstup do opatření a plní podmínky poskytnutí podpory.

Forma podpory

Dotace má formu pevně stanovené sazby na hektar. Způsob stanovení podpory:

- Hlavním východiskem pro stanovení plateb je dodatečný náklad na pěstování meziplodiny.
- Dalším omezujícím faktorem je limitovaný výběr následné hlavní plodiny.

Územní platnost podpory:

- Střední Čechy
- Jihozápad (Jihočeský a Plzeňský kraj)
- Severozápad (Karlovarský a Ústecký kraj)
- Severovýchod (Liberecký, Královehradecký a Pardubický kraj)
- Jihovýchod (kraj Vysočina a Jihomoravský kraj)
- Střední Morava (Olomoucký a Zlínský kraj)
- Moravskoslezsko

Základní podmínky:

Do titulu může být zařazena stanovená výměra orné půdy, na které žadatel dodržuje minimálně postupy požadovaného managementu:

- V průběhu pětiletého závazku v rámci osevního postupu musí žadatel zajistit, že bude v každém roce vyseta stanovená meziplodina na stanovené výměře,
- zemědělec vyseje meziplodinu ve stanoveném termínu. Lze využít stanovené přezimující i vymrzající plodiny,
- do stanoveného termínu neprovede v porostu meziplodiny žádné chemické ani mechanické zásahy směřující k likvidaci porostu meziplodiny nebo k jeho redukci, po tomto termínu založí porost hlavní plodiny.

Pramen: www.edotace.cz (21.3.2009)

Příloha č. 20: **Rozvoj a stabilizace venkovských sídel**

Žádost

Žádost o poskytnutí dotace včetně všech požadovaných příloh musí být doručena na příslušné regionální pracoviště Úřadu Regionální rady regionu soudržnosti Jihovýchod podle místa realizace projektu – pro kraj Vysočina v Jihlavě a pro Jihomoravský kraj v Brně. Žádost bude doručena osobně do konečného termínu uvedeného ve výzvě k předkládání projektů. Žádosti, které jsou doručeny po termínu, nebudou pracovníky oddělení hodnocení projektů převzaty.

Omezení

Místo realizace projektů:

- Jihomoravský kraj, kraj Vysočina

Doba realizace projektu:

- Maximálně tři roky od data podpisu smlouvy.

Kritéria pro poskytnutí nevratné přímé pomoci (dotace):

- Projekt splnil formální náležitosti a kritéria přijatelnosti.
- Projekt dosáhl v hodnocení minimální bodové hranice 50 bodů. Budou vybrány ty projekty, které dosáhly nejlepšího hodnocení, minimálně však nad hranicí stanovenou Výborem Regionální rady při schvalování projektů, která je vyšší nebo rovna 50 bodům.

Aktivita budou podporovány formou individuálních projektů.

Flexibilita (křížové financování):

- Křížové financování lze v dobře odůvodněných případech využít pro doprovodné aktivity k infrastruktuře udržitelného rozvoje obcí. Mezi tyto aktivity patří zavádění speciálních vyučovacích metod, organizačních forem a výukových činností, tvorba programů dalšího vzdělávání pedagogů a lektorů odborného vzdělávání, zvyšování kompetencí pedagogických pracovníků pro odstraňování bariér bránících rovnému přístupu všech jedinců ke vzdělávání.
- Dále se jedná o vzdělávání v oblasti procesu plánování dostupnosti sociálních služeb nebo při tvorbě dalších místních a regionálních partnerství, vzdělávání v oblasti zavádění a kontroly standardů kvality sociálních služeb a profesní vzdělávání poskytovatelů sociálních služeb (zejména ve vzdělávání v oblasti řízení, spolupráce a projektové dokumentace, vzdělávání v oblastech, které umožní poskytování služeb zaměřených na návrat uživatelů na trh práce a do společnosti, vzdělávání s cílem posílení schopností a dovedností k návratu do společnosti a na trh práce), rozvoj vzdělávání zaměstnavatelů, zaměstnanců a dalších subjektů působících v oblasti sladění pracovního a rodinného života.
- Flexibilita také zahrnuje výměnu zkušeností a přenos dobré praxe mezi členskými státy v otázkách týkajících se řešení problémů sociální začleňování specifických

skupin obyvatel a dalšího profesního vzdělávání a dále také přenos zkušeností v oblasti regenerace a opětovné využití brownfields.

Uznatelné náklady

Hlavní způsobilé výdaje:

- Výdaje na výkupy pozemků určených k zástavbě;
- výdaje na nákup nemovitostí podmiňujících výstavbu;
- výdaje na projektovou dokumentaci;
- výdaje na inženýrskou činnost (stavební a architektonický dozor);
- výdaje na stavební a technologické činnosti;
- stroje a zařízení, hmotný a nehmotný dlouhodobý majetek včetně drobného dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku;
- finanční leasing;
- výdaje na povinnou publicitu.

Doplňkové způsobilé výdaje:

- Lidské zdroje – výdaje na mzdové náklady a povinné pojistné;
- nákup materiálu;
- výběrová řízení;
- nezbytné poradenství, konzultační, expertní a právní služby;
- inženýring bez stavebního a autorského dozoru;
- finanční výdaje a poplatky (s výjimkou správních a místních poplatků);
- licence, patenty a jiná práva využitá při pořízování majetku (s výjimkou software k hardware);
- náhrady za omezení vlastnických práv, náhrady za majetkové újmy;
- ostatní výše nspecifikované způsobilé doplňkové neinvestiční výdaje, zejména charakteru spotřebních služeb.

Poměr doplňkových způsobilých výdajů může tvořit maximálně 10% podíl z celkových způsobilých výdajů projektu.

Pramen: www.edotace.cz (21.3.2009), www.jihovychod.cz (21.3.2009)

Více informací o programu na:

- www.jihovychod.cz

Příloha č. 21: **Obnova krajinných struktur**

Předmět podpory:

- posílení ekologické stability krajiny

Maximální výše podpory:

- max. 100% uznatelných nákladů

Uznatelné náklady:

- nákup pozemku s výjimkou případů, kdy je příjemcem podpory fyzická osoba nebo právnická osoba založená k podnikatelským účelům,
- stavební práce, zemědělské, lesnické a související služby zajišťující splnění parametrů dané oblasti podpory, zejména náklady na výsadbu, povýsadbové práce v rámci realizace záměru, nejdéle po dobu 2 let od ukončení realizace výsadeb, ochranu a ošetření dřevin, likvidaci nevhodných náletových dřevin, likvidaci kalamitně rozšířených nežádoucích invazních druhů a zatavnění, v lesních porostech náklady na výsadbu a ochranu stanovištně vhodných druhů dřevin a odstranění stanovištně nevhodných druhů dřevin,
- vícepráce do výše rozpočtové rezervy, která činí max. 5 % z přímých realizačních výdajů,
- vedlejší rozpočtové náklady do 3 % z celkových způsobitelných přímých realizačních výdajů (včetně nezbytných geodetických prací).

Omezení:

Pokud je součástí opatření nákup pozemku, musí být příjemce podpory vlastníkem nemovitosti po dobu nejméně 10 let od ukončení realizace projektu. Příjemce podpory musí zajistit udržitelnost opatření po dobu nejméně deseti let od ukončení projektu. Příjemce musí být vlastníkem nebo nájmcem pozemku (nebo musí prokázat jiný právní vztah k pozemku na úrovni vlastnictví nebo nájmu, např. právo hospodaření), na kterém bude zajištěna udržitelnost projektu po dobu nejméně 5 let od ukončení realizace projektu, případně musí disponovat smlouvou s ověřenými podpisy s vlastníkem pozemku, ve které vlastník vyjádří souhlas s realizací projektu na jeho pozemku a umožní příjemci podpory zajištění udržitelnosti projektu následnou péčí a údržbou realizovaného opatření po dobu nejméně 5 let od ukončení realizace projektu.

Nelze hradit kompenzační a nápravná opatření a opatření náhradní uložená rozhodnutím orgánu státní správy (toto ustanovení se netýká rozhodnutí orgánu státní správy, která byla vydána v souvislosti s přípravou projektu – např. náhradních výsadeb uložených za kácení dřevin v rámci jednoho projektu).

Pramen: www.edotace.cz (22.3.2009)

Více informací o programu na:

- www.opzp.cz/sekce/392/pro-zadatele-a-prijemce

Příloha č. 22: Zkvalitnění nakládání s odpady

Maximální výše podpory:

- 90% uznatelných nákladů

Uznatelné náklady:

- u projektů odstranění nepovolených (černých) skládek ve zvláště chráněných územích v rámci oblasti podpory 4.1 jsou způsobilé stavební práce, které vyžaduje odstranění nepovolené skládky a obnova území po odstranění skládky, výdaje na stavební práce, dodávky a služby v přímé vazbě na daný projekt, které jsou nezbytné pro úspěšnou realizaci projektu v rozsahu podporovaných opatření;
- nové zařízení nezabudované do stavby, je-li součástí integrovaného systému nakládání s odpady,
- zařízení na třídění, úpravu, recyklaci nebo jiné využití odpadů,
- zařízení, která jsou součástí systémů odděleného sběru odpadů včetně shromažďovacích prostředků a účelových zařízení pro manipulaci a přepravu odpadů,
- zařízení na nakládání s nebezpečnými odpady ke snížení nebo odstranění nebezpečných vlastností,
- zařízení sběrných dvorů, překladišť a skladů odpadů,
- nové vybavení na rekonstrukci stávajících zařízení pro zajištění splnění parametrů dané oblasti podpory,
- technologické zařízení ČOV nebo zařízení na čištění odpadních ovzdušnin, není-li součástí vlastního zařízení,
- účelové počítačové vybavení včetně periférií a programy pro řízení provozu a provozních agend zařízení pro nakládání s odpady,
- programy na inventarizaci a kategorizaci priorit starých ekologických zátěží na kontaminovaných místech,

Neuznatelné náklady:

- hodnocení pozemku vzniklé následným prodejem či pronájmem sanované nemovitosti či rekultivované skládky v období udržitelnosti projektu v případě veřejnoprávních žadatelů bude považováno za příjem generovaný projektem a o tuto částku bude krácen základ pro stanovení podpory i zpětně.

Pramen: www.edotace.cz (22.3.2009)

Více informací o programu na:

- www.opzp.cz/sekce/392/pro-zadatele-a-prijemce